

ПОЛИТИКИ

ЗАБАВНИК

24. 10. 1986. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLVIII • 150 ДИН • БРОЈ 1817

ШКОЛА
ЗА
УБИЦЕ (стр. 16-17)

Фирме

Веровати или не!

КЕЛНЕРИЦЕ

У ВАГОН-РЕСТОРАНИМА КОЈИ СУ НЕКАДА САОБРАКАЛИ ДИВЉИМ ЗАПАДОМ, ЧЕСТО СУ ПОТИЦАЛЕ ИЗ ИМУЖНИХ И УГЛЕДНИХ ПОРОДИЦА. ПРЕ СТУПАЊА НА ПОСАО, МОРАЛЕ СУ ДА ОБЕКАЈУ ДА СЕ НЕКЕ УДАВАТИ ГОДИНУ ДАНА И ДА НЕКЕ ТРАЖИТИ ПЛАТУ ЗА ПРЕКОВРЕМЕНИ РАД МА КОЛИКО ВОЗ КАСНИО. ЊИКОВА МЕСЕЧНА ЗАРАДА ИЗНОСИЛА ЈЕ 17 ДОЛАРА И 50 ЦЕНТИ.

мушјак морске бугре

КАД СЕ УДВАРА ЖЕНКИ УГРИЗЕ ЈЕ ЗА ЈУШКУ ТАКО СНАЖНО ДА ЈОЈ ПОТЕКНЕ КРВ.

РАДИЛИЦА МЕДОНОСНОГ МРАВА

ТАКОЗВАНИ „РЕПЛЕТ“, У СВОЈ ТРБУХ СПРЕМА ЗАЛИХЕ МЕДА ПА СЕ ОН УВЕКА НЕКОЛИКО ПУТА, ИНДИЈАНЦИ ИЗ МЕКСИКА И СА ЈУГОЗАПАДА САД СИСАЈУ МЕД ДИРЕКТНО ИЗ СТОМАКА ОБИХ ИНСЕКТА.

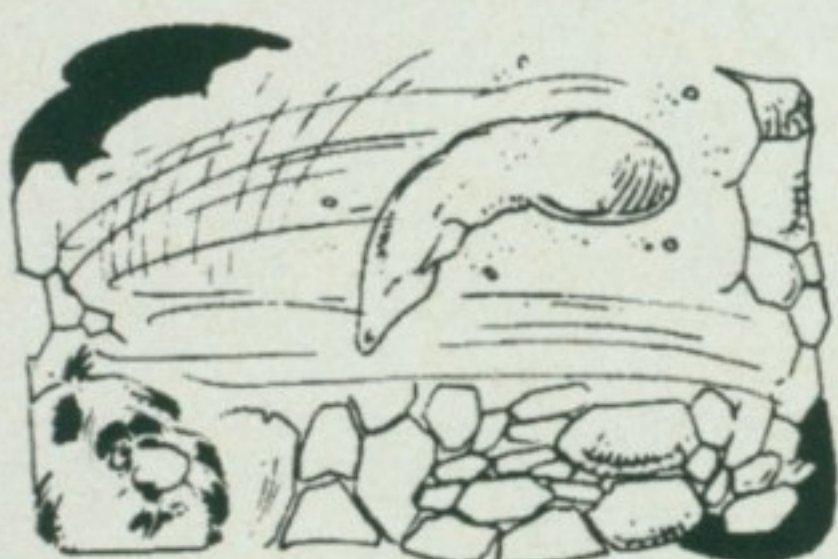

Комичар Т.Р. БЕНКЕР

ПРОШЛЕ ГОДИНЕ ЈЕ У ИЗЛОГУ ЈЕДНЕ ЦИКАШКЕ РАДИЊЕ ПРИЧАО ВИЦЕВЕ И ШАЛЕ ПУНИХ 48 И ПО САТИ. СВАКОГ САТА ПРАВИО ЈЕ ПАУЗУ ОД САМО 5 МИНУТА.

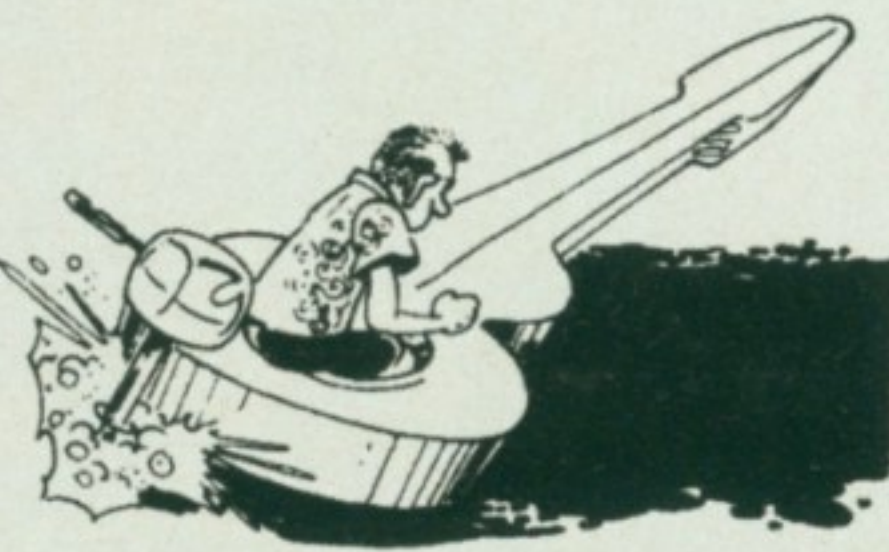
ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

у једној пећини пољских Карпата краковски археолози пронашли су у мноштву каменних оруђа и један предмет начињен од мамутовог зуба који подсећа на аустралијски бумеранг. Експертиза коју су спровели стручњаци показала је да овај предмет не само што лети већ се и враћа кад се баци под

одређеним углом. За сада нема објашњења откуд бумеранг у Пољској.

извесни Дон Прајс из Калифорније саградио је моторни чамац, дугачак преко пет метара, у облику праве правцате гитаре. Жице је позајмнио са једног старог клавира тако да они

који се возе у чамицу могу за то време, ако су довољно јаки и помало музикални, и да – свирају.

алпинистичка експедиција у којој је учествовало осам Немаца и два Италијана освојила је хималајски врх Амадаблам, а читав подухват извели су без боца са кисеоником. Алпи-

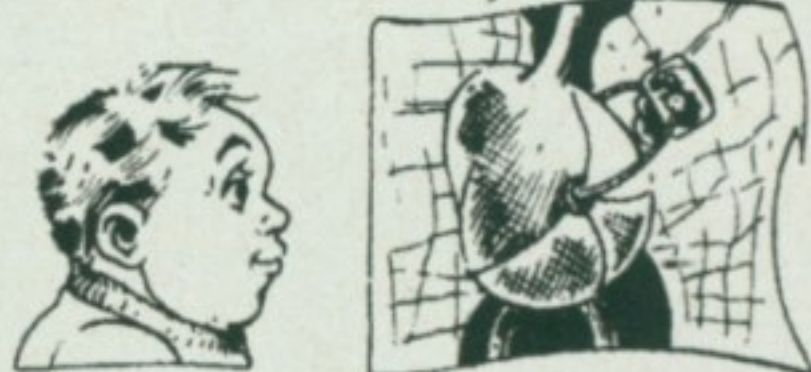
нисти су петнаест минута остали на овом врху на надморској висини од 6812 метара.

деветнаестогодишњи Стјуарт Смајл из Бристолa изведен је пред суд под оптужбом да је ујео пса за уво јер му је

„љубимац“ по имену Жад направио дар-мар у соби. Судија је младићу одредио глобу у висини трошкова лечења жртве и изрекао му забрану држања животиња у року од годину дана.

Марк Кларк, тромесечни Енглеz који је од рођења имао озбиљне срчане сметње, недав-

но је ушао у историју медицине јер је постао најмлађи пацијент коме је уграђен пејсмејкер. Интервенција је обављена на Педијатријској клиници у Бирмингему.

удружење миланских таксиста за своје чланове организовало је курсеве на којима уче о знаменитостима свог града. Тако ће убудуће таксисти Милана бити и квалификовани туристички водичи.

у Ђеновској луци и на римском аеродрому Фијумињино само за годину дана путни-

цима је одузето 600 папагаја, 137 мајмуна, 40 крокодила и 20 игуана.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

АП...

...БЛХА!

ЗНАЧИ, ТО ЈЕ!
ПРВА ЈЕСЕЊА
КИЈАВИЦА!

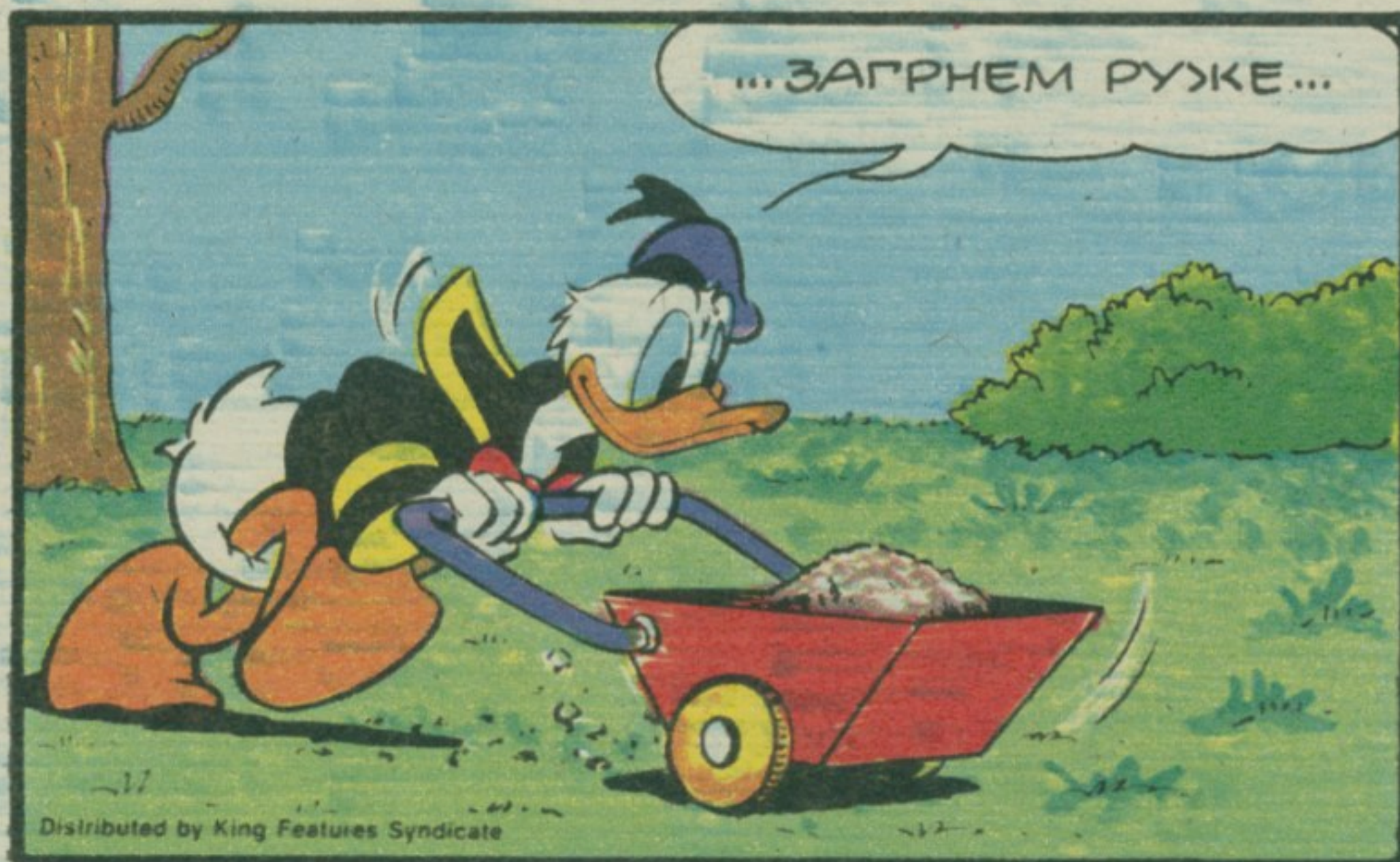
ДОШЛО ВРЕМЕ ДА СКИ-
НЕМ МРЕЖЕ ПРОТИВ
КОМАРАЦА...

... ДА ПРЕКОПАМ
БАШТУ...

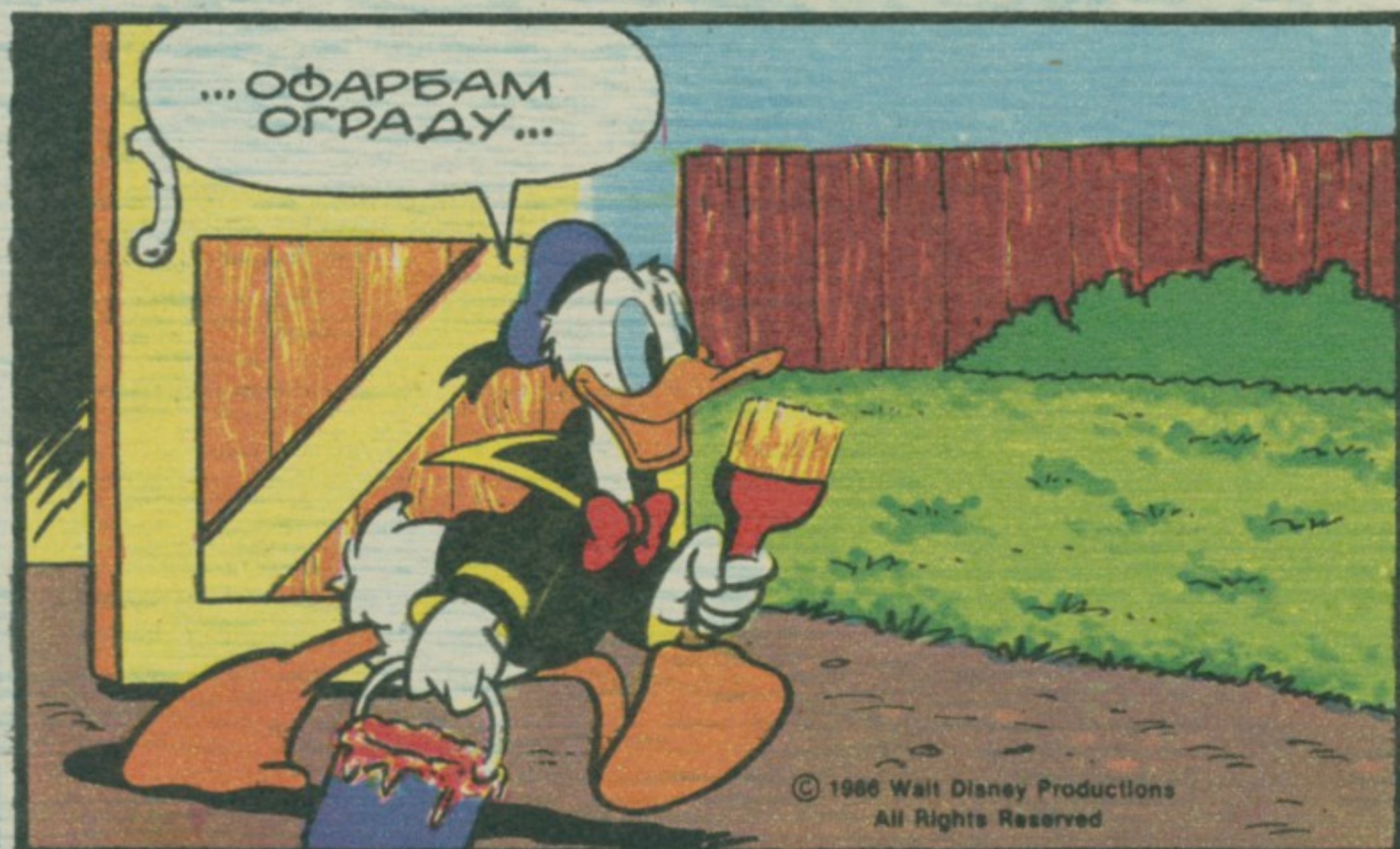

... ЗАГРНЕМ РУКЕ...

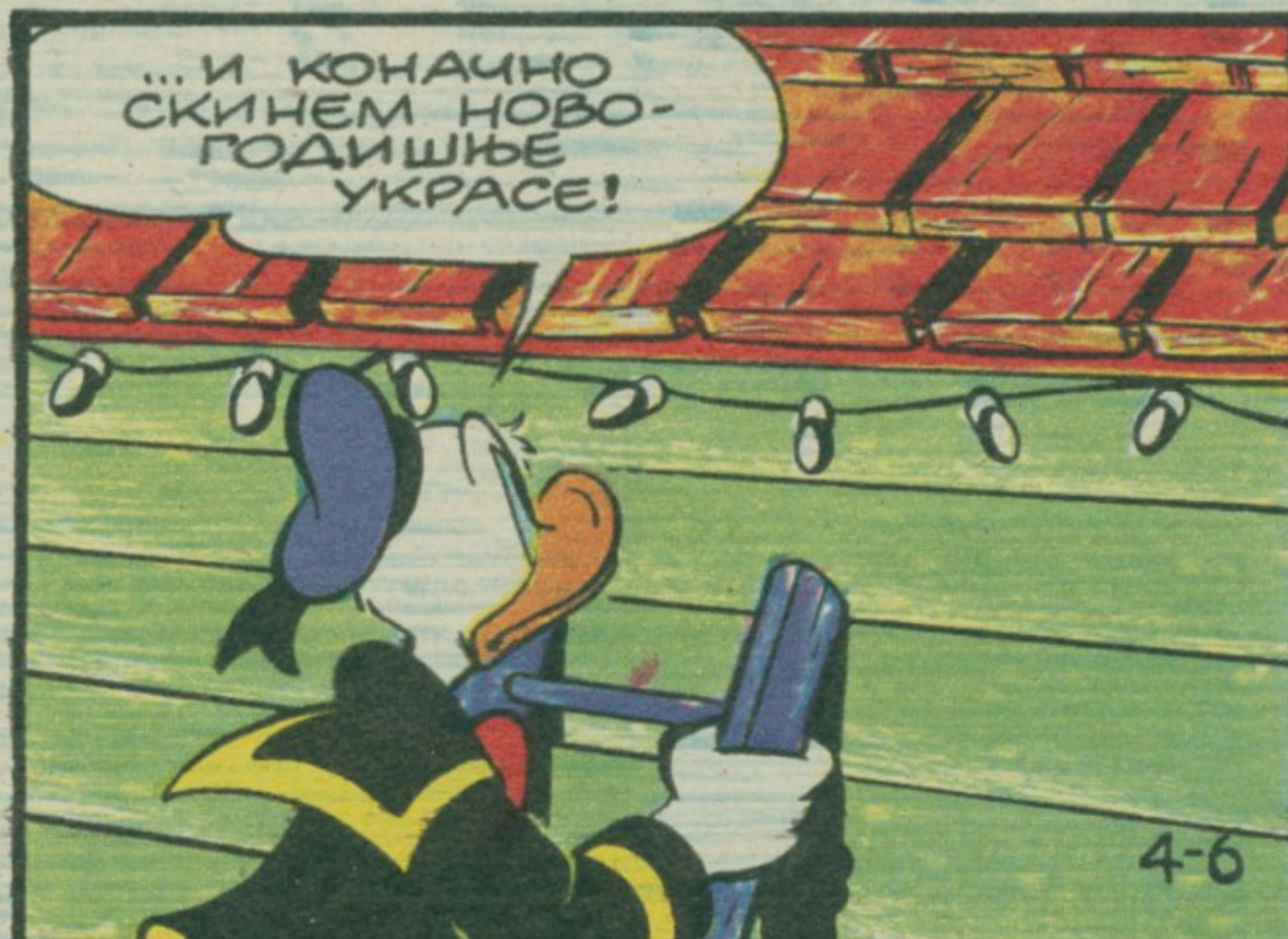
Distributed by King Features Syndicate

... ОФАРБАМ
ОГРАДУ...

© 1986 Walt Disney Productions
All Rights Reserved

... И КОНАЧНО
СКИНЕМ НОВО-
ГОДИШЊЕ
УКРАСЕ!

КО ЈЕ МИКЕЛАНЂЕЛОВ МОЈСИЈЕ?

ЧОВЕК ЗА СВА

Папа Јулије II пожелео је, још за живота, разуме се, да његову будућу гробницу, достојну врховног божјег изасланика на земљи, уради уметник достојан поштовања. Избор је пао на Микеланђело Буонаротија, сјајног вајара, сликара, градитеља и песника. Папа је прихватио нацрт, али је ко зна из којих разлога одустао, па је увређени уметник из Рима побегао у Фиренцу. Био је то, како кажу историчари, жалостан почетак дела које се одуговлачило више од четири десетлећа (1505-45). Мада је све то на крају испало много скромније, Микеланђело је оставио дела пред којима му човечанство и данас скида капу. Пре свега, скулптуре Мојсија и Роба.

Пуне две године (од 1513. до 1515) радио је Микеланђело пророка Мојсија да би његов биограф Кондиви записао да је то „најзначајније што се може видети у Риму“. Историчари уметности рекли су да је Мојсије „спој јунака и свеца, пророка и кондотијера, а његово умно и живахно лице истовремено изражава љубав и стрепњу.“

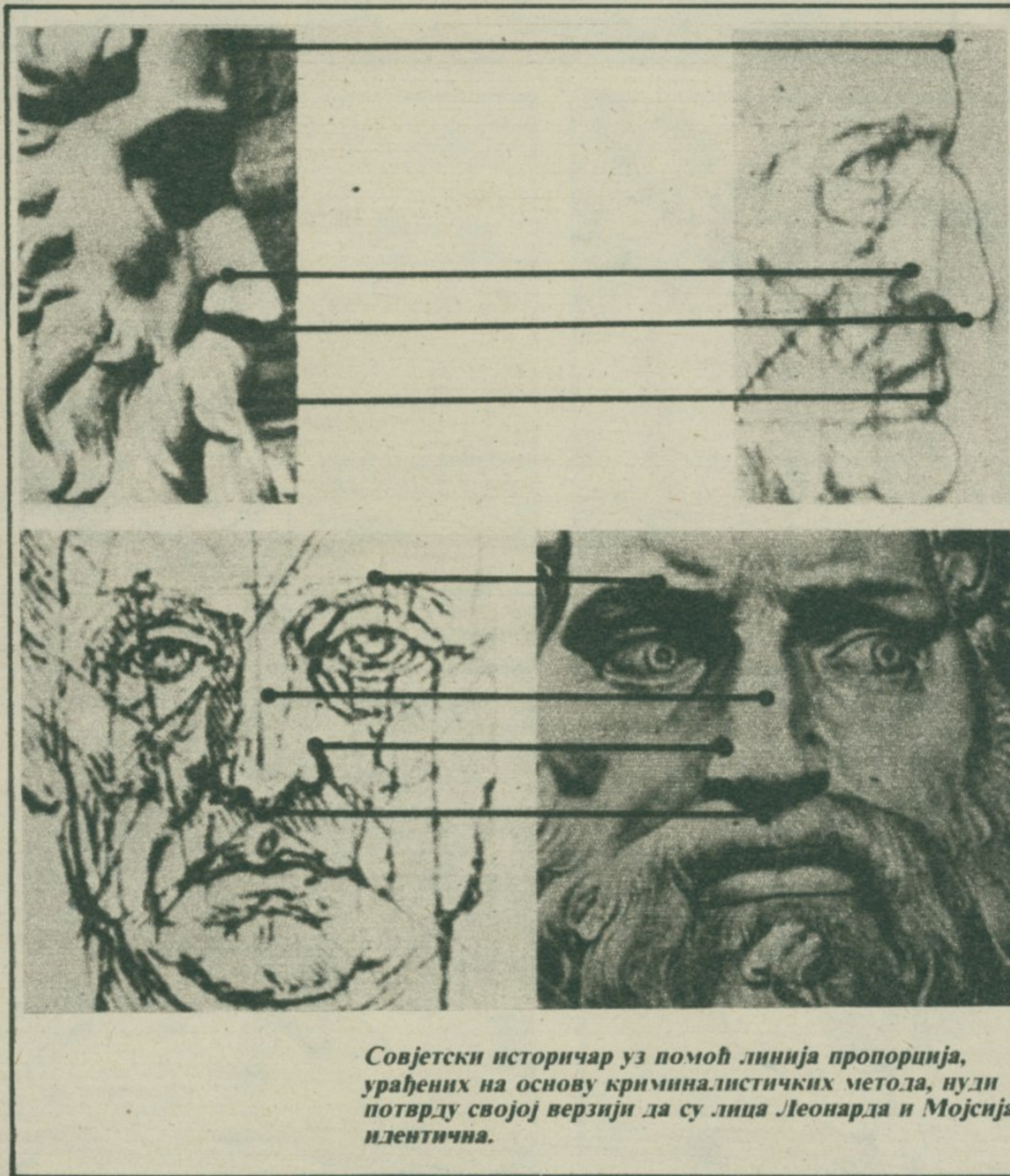
Машту радозналаца заголицао је сам уметник речима:

– Мислим да је узор лепши од дела!

Узор, на жалост многих, није открио. Врло брзо је почела потрага за непознатим моделом познатог вајара. Претпоставки је, разумљиво, било много, али се на крају искристалисало неколико њих, с колико-толико ваљаним аргументима. Једни су веровали да је Мојсијево лице заправо портрет папе Јулија II, други да је оно аутопортрет самог Микеланђела. Било је и тврдњи да скулптура има неке тајне везе с процима из Сикстинске капеле, да је у њој оличено биће из космоса с одговарајућим симболима: коса – ватра, брада – вода, тело и одежа – стене.

Полицајци на делу

Највише историчара уметности ипак верује, неки и доказују, да је Микеланђело радећи Мојсијев лик пред собом имао на уму карактеристичне црте свог десетак година млађег Давида, величанствене скулптуре коју су савременици назвали „Il Gigante“. И совјетски историчар Валентин Голо-

Совјетски историчар уз помоћ линија пропорција, урађених на основу криминалистичких метода, нуди потврду својој верзији да су лица Леонарда и Мојсија идентична.

вин је дуг слично мислио и онда га је нешто натерало да то провери. Уз помоћ најновијих метода криминалистичко-антрополошке анализе.

Пошао је од премисе да један те исти човек, у различитим периодима живота, може да буде млад и стар, мршав и пуначак, здрав и болестан.

Међутим, главне црте његовог лица никад се не мењају. Користећи параметре крупних детаља лица Давида и Мојсија (у криминалистици се за главни образац мере – 100 процената – узима растојање између зеница), Головин је дошао до закључка да та лица нису иста. И предложио таблицу:

	Параметри Давид, %	Параметри Мојсије, %
Растојање између зеница	100	100
Дужина носа	70	60
Ширина носа	50	55
Ширина ноздрва	20	30
Ширина уста	60	80
Дебљина доње усне	10	15
Од носа до усне	40	50

Головин се није само на овоме зауставио. Упоредио је и профиле и утврдио да код Давида горња усна прелази доњу, Мојсију је истурена доња. На првој скулптури врх носа је мало подигнут, на другој спуштен, и тако даље и тако даље. Међутим, извесно је да је скулптуре радио један уметник и да је сасвим разумљиво што се у неким детаљима понавља. Головин наводи намргођене обрве, грађу очију, облик зеница. Због ових и сличних детаља се и намеће утисак да су лица слична.

Уважавајући све ризике којима је, разумљиво, подложна мање-више свака теорија, Валентин Го-

БЕЗМАЛО ПЕТ
ВЕКОВА ТРАЈЕ
ПРЕГАЊАЊЕ
ИСТОРИЧАРА
УМЕТНОСТИ.
ТЕОРИЈА ЈЕ
МНОГО. ВАЛЕНТИН
ГОЛОВИН НУДИ
ЈОШ ЈЕДНУ, ПО
МНОГО ЧЕМУ
СЕНЗАЦИОНАЛНУ

ловин је предложио још једну, у много чему сензационалну.

Головин, наиме, тврди да је Микеланђелу за узор послужио човек о коме је Ђорђо Вазари, уметников савременик и први биограф, у својој књизи „Биографије најпознатијих сликара, вајара и градитеља“, поред осталог, записао следеће: „Блиставог изгледа, појава узвишене лепоте, он је враћао веру свакој упевљеној души, а речима је могао и безмерно тврдоглавост да натера на послушност. Снагом је стишавио сваку јарост, а десном руком с лакоћом савијао железну шипку или потковицу...“

Овим речима Вазари је описао изглед, карактер и атлетску грађу Леонарда да Винчија. Микеланђелов Мојсије је у много чему сличан овом највећем уму, не само ренесансе.

Римске комшије

Головин се, међутим, ту не зауставља. Наводи да Микеланђело није избегао Леонардовом утицају кад су се обојица налазила у Фиренци, између 1501. и 1505. Из тог периода, што ће се касније у овој Головиновој теорији

ВА ВРЕМЕНА

Да ли је Леонардо да Винчи (десно)
занста послужио Микеланђелу
као узор
за величанствену скулптуру
Мојсија?

показати као прилично значајно, потичу и једини цртежи Леонарда без браде у профилу и анфасу.

Између 1513. и 1516, значи у време кад је и стваран Мојсије, Леонардо је живео у Риму и радио у ватиканском Белведеру. Из тог времена и датира његов најпознатији аутопортрет с таласастом брадом. Буквално у његовом комшилуку, у радионици на тргу Светог Петра, радио је Микеланђело. Сасвим је извесно да су два уметника морала свакодневно да се срећу. Истина, Леонардо – тај генијални сликар и вајар, изумитељ и енциклопедиста – био је 23 године старији од Микеланђела, а између њих је владала приметан ривалитет, неки чак тврде да се уопште нису подносили. Головин, међутим, поново цитира Вазарија, по коме се Леонардо увек с уважавањем односио према свима који су „посеђивали таленат и достојанство“. А Микеланђелу није мањкало ни једног ни другог.

Уз то, у ренесанси су италијански мајстори поштовали традицију да у својим делима представљају оне које су сматрали великанима уметности. Ту традицију могао је да следи и Микеланђело.

Да би поткрепио своју теорију, Головин се бацио и на антрополошка истраживања. На основу Леонардових цртежа, оних без браде, у анфасу и профилу, и фотографија Мојсија, такође у анфасу и профилу, утврдио је да су идентични: чело с јако испупченим луком, опуштен врх носа, истурена доња усна, дубоко усађене очи, атлетски врат, широке јагодичне кости, те боре поред носне кости које образују ромбоидну равину и врло ретка раздвојеност доњих усана. Микеланђело је Мојсију само преувеличао дужину Леонардове таласасте браде.

Валентин Головин, на основу свега овога, зато пита себе, а и друге, да ли овакве сличности могу бити случајне и додаје да Леонардо за Микеланђела није био само прост, физички модел већ, пре свега, високи узор за уметничко отелотворење библијског пророка. И наводи да је антички филозоф Филон Александријски Мојсија назвао „величанственим и савршеним човеком“ а Волфганг Гете је за Леонарда рекао да је „образац човека за цело човечанство“.

П. М.

ЗА ДУКАТ, САМОСТРЕЛ И РЕПУ

Дубровачке средњовековне игре

1. Застава Дубровачке Републике из 14. века 2. грб Дубровачке Републике из 1667. 3. најстарија застава са Св. Влахом из 1227. 4. грбови дубровачких племића Геталдића, Сараке, Палмотића и Бонда. 5. хералд даје знак да турнир може да почне. 6. печат са грбом Дубровника из 13. века. 7. кнез проглашава победника турнира. 8. скидање рукавице копљем у трку. 9. „освајање градова“ најлепша игра Дубровника. 10. застава Дубровачке Републике из 1559–60. 11. стрелиште с настрешицом за самострелце код Плоча. 12. пешчани сат. 13. показивач погодака. 14. дубровачки витез из 1419. 15. витез из Задра 1394. 16. дубровачки племић из 1517. 17. отворено стрелиште за самострелце на Пилама. 18. коњаник скида сребрну алку. 19. витешки турнири коњаника-ђостре. 20. мете за гађање. 21. Бађорђе, междани витезова пешака и. 22. стражар на градским зидинама.

БЛИКУ

Дубровачке средњовековне игре

ЗА ДУКАТ, САМОСТРЕЛ И РЕПУБЛИКУ

**ИГРЕ, НАЈЧЕШЋЕ, НИСУ БИЛЕ
САМО ПУКА ЗАБАВА ДОКОНИХ.
ЊИХОВА УЛОГА БИЛА ЈЕ МНОГО
ВАЖНИЈА**

Ако ниси имао чврсту мишицу, добро око и хитре ноге, није било нимало једноставно (пре)живети у средњовековној Европи. Расцепканост феуда имала је своју цену. Једини општепризнати закон био је закон јачег. Њега су морали да се придржавају и државице и појединци. Није, зато, нимало чудно што је главни предмет постојећих школа било вежбање у руковању свакојаким оружјем. По могућству, што убијатијим.

Тако су игре за народних празника и светковина, с почетка прилично безазлне, почеле све више да попримају обележја – војних вежби. С много публике али и с импресивним цифрама учесника, уз девизу: чвршће, даље, брже. Феудалци су задовољно трљали руке, поданици су се уз песму и забаву spremали за могући рат. Од какве је то важности било за једну државу, доста убедљиво сведочи тврдња историчара да су Срби на Велбужду 1330. победили Бугаре углавном уз помоћ стрелаца који су били „тако устрељени за рат па на обе руке стрељаху и нису грешили и почеше се моћно борити и стајаху крепко не разилазећи се један од другог“.

Гађање стрелом у средњем веку је била вештина на цени. Први сачувани запис о такмичењу у тзв. настрелјавању у Дубровачкој Републици потиче из 1270. године. Тада су омишски гусари ноћу напали дубровачке лађе у луци Груж и нанели им велике штете. Дубровчани им с обале практично нису могли ништа. По угледу на Венецију, чију су врховну власт признавали све до прве половине 14. века, донели су наредбу да се о празницима одржавају наградна такмичења, односно настрелјавања луком самострелом.

Одлазак на стрелиште био је обавезан, а у случају да се неко не одазове следила је казна: за племиће 6 гроша, за пучане 3. Стрелишта су се налазила близу врата на Пилама и Плочама. У прво време била су отворена а касније, да би се тетиве са-

мострела заштитиле од кише, с настрелишћем. Мета је била класичан дрвени круг с уцртаним круговима. Употреба самострела с „праћком“ за избацивање оловних или камених куглица била је забрањена у граду јер су несташни стрелци имали обичај да разбијају прозоре, убијају живину и голубове.

Такмичења у гађању самострелом одржавала су се 1. јануара, а стрелци луком надметали се наредног дана. Међутим, од 1383. такмичења се одржавају на дан Светог Влаха, заштитника Дубровника – 3. фебруара – а такође и 5. јула на дан кад су мошти његове леве руке донесене у град под Срђом. Врховни организатор такмичења био је кнез а победник је, поред славе и хвале, добијао дукат и голубове.

Дубровчани су витешка надметања организовали и у својим трговачким колонијама, у Новом Брду и Приштини. Сачуван је податак о једном сукобу између Дубровчана у Приштини, на Божић 1435. године. Такмичења су одржавана изван вароши, на пољу званом потетиште, а учесници су у трку копљима скидали рукавицу обешену о стуб.

И на дубровачким улицама, о празнику Св. Влаха, младићи су, јурећи на коњима, скидали сребрну алку. Онај који би први пута намакао алку на копље проглашаван је победником. Игра врло слична данашњој надалеко познатој сињској алци. Победник је добијао награду од 18 шпанских реала и част да уз звуке добоша, у тријумфу, прошеће градом.

Времена су се, дакако, и мењала. Пређашњих опасности није било, друге су претиле па, рецимо, крајем 15. и почетком 16. века Мало веће – под претњом затвора и глобе – забрањује „ђостре“ витешке турнире коњаника, и „бађорде“, мегдане витезова пешака. Повреда, па и оних смртоносних, било је све више па су се, разумљиво, градски оци забринули да им сутра град не остане без одбране.

Међу дубровачким средњовековним играма прилично је занимљива и игра „освајања градова“, пореклом из северне Италије. Од дасака и картона направио би се импровизиран град с кулама украшеним велуром и другим тканинама живих боја. Посаду града чиниле су младе жене и девојке, а у напад су кретали племићи и пучани. Уместо стрелама, копљима, камењем, град и посаду засипали су грођем, трешњама, јабукама, разноврсним цвећем, малим тортама и миришљавом водом. Лепо је, тада, било и браниоцима и нападачима.

Игре дубровачке, средњовековне, до данас су углавном сачуване у народним песмама. Као и штошта друго.

Текст и цртеж:
Петар Радичевић

СВИРКА ИЛИ ДОЊИ ВЕШ?

Усред зоолошког врта у Хонолулуу један човек се зауставио испред кавеза са слоновима, скинуо све са себе изузев гаћица и успео да одсвира пар тонова на усној хармоници пре него што су га се докопали прво чувари, а онда и полиција. Оптужен је и кажњен због окрутности према животињама. (Дал' зато што им је свирао или зато што је то радио у доњем вешу?)

ВОЗИ КАКО ХОЋЕШ, ПОМОЋИ НЕМА

Упозорење на табли постављеној на улазу у један градић у америчкој држави Ајдахо:

„ВОЗИ ОПРЕЗНО. НЕМА БОЛНИЦЕ, НЕМА БОЛНИЧАРА, НЕМА ЛЕКАРА“.

ЗДРАВОРАЗУМСКА ОДЛУКА

У Ричмонду на Темзи, у Великој Британији, месни Одбор за урбанизам великом већином гласова изјаснио се против постављања ограда око градског парка јер су одборници били мишљења да би вандала уништили ограду.

ДА, РЕЧЕ МЛАДА ИЗ ТОРТЕ

Како изгледа венчање младе чији је срећни тата посластичар? Како које, али ако је тата пресрећан и уз то му још за ћерку баш ништа није тешко, онда може да изгледа и као оно које је недавно обављено у Лисабону у Португалији. Пошто су се сватови окупили, у торту је прво ушао свештеник, па онда младенци и најужа родбина. Остали су, ипак, морали да остану напољу и одатле прате обред.

Торта је била права, тешка седам тона и висока као четворспратница. Тата посластичар утрошио је на њу 600 сати стрпљивог рада, колико му је требало да је умеси, испече и украси. На крају, у неку руку, венчање и није било тако необично: могло би се рећи да је обављено у цркви јер је тата циновски свадбени колач обликовао као верну копију једне лисабонске катедрале.

ЗАКОНСКИ ДОЗВОЉЕНА ДУЖИНА ПОЉУПЦА

Закон више није на снази, али од становника америчке државе Ајове некада се очекивало да га се строго придржавају: дозвољена дужина пољупца износи пет минута, ни тренутка више.

НЕОПХОДНА

ШУМСКА
СТРАСТ
ШУМАРА
СЛАВКА

МАЈМУНСКА

ЉУБАВ

ОВО ЈЕ ТУЖНА
ПРИЧА О ЈЕДНОМ ОД
НАШИХ НАЈБЛИЖИХ
РОБАКА КОЈИ СЕ
СЛУЧАЈНО НАСТАНИО
У СРЕМУ

Шумар Славко Поповић
држи кафану „Шумар“ на ша-
бачком друму

Кафана „Шумар“ налази се на шабачком путу, само километар-два иза Платичева. На први поглед изгледа као и свака друга. На други, већ се разликује. Прво што човеку, кад уђе, падне у очи је купола исликана вештом, сигурном руком академског сликара. Каприц или љубав власника Славка Поповића – Шумара који нас изводи у двориште да би нам показао мали ограђени простор са базеном неправилног облика и кавезима. Унутра птице које смо до сада само на сликама виђали: црни лабудови, бели паунови, паунасти фазани, да не набрајамо оних преосталих 17 врста. Одгајивач птица?

Биштем те нежно!

– Не – одмахује. – Љубитељ животиња. Имао сам и поније, мајмуне. Резус и макаки. Два пара. Донео сам их из Италије, из Бергама. Адресу продавца Ђузепе Пучарелија нашао сам у једном страном часопису. Набавио сам све потребне дозволе, сео у ауто и отишао у Бергамо. Вратио сам се са

четири мајмуна, на велико одушевљење моје деце. Једва су чекали да се оконча обавезни карантин. Једну од женки назвали смо Мица: тепали смо јој Мики. Била је врло живахна, љупка, неодржљива. Сатима нас је забављала. Понављала је наше покрете, гримасе, уживала у друштву деце. Лета је проводила напољу, зиме у соби коју сам опремио дебелима, грањем. Мица се у њој добро осећала. У соби је први пут показала да јој је, осим наше, потребна и мајмунска љубав.

Једног дана напрасно је престала да се радује деци, да их имитира. Нису помогла никаква улагивања, подмићивања, нуткања кикирикијем. Ломатала се по гранама, фрктала као мачка. Никако није успевала да се скраси: била је нервозна чак и када је спавала. То је потрајало све док нагони нису прорадили и у мужјаку њеног рода. Друг у игри, постао је љубавник. Од срца сам се смејао док сам гледао како се грле, љубе, бишту један другог. Били су веома нежни, потпуно посвећени себи и својој љубави, глуви и сле-

пи за све око њих. Онако изненада, како их је снашла, љубав их је и прошла. Опет су били само другови, неуморни у игри. Једино што је Мица добијала трбушчић. Сви смо с нестрпљењем очекивали њену принову. Најзад смо је и дочекали, у априлу.

Скупо плаћено неискуство

Мада смо често обилазили Мицу, пропустили смо тренутак на који смо толико чекали. На несрећу. Наша љубимица није имала никакво искуство, била је сама и очито се порађала на грани. То је једино објашњење како је младунче могло да јој испадне на земљу и остане на месту мртво. Када сам приликом једног од уобичајених обилазака провирио кроз стакло на вратима, Мица је седела на врху највише гране и држала у наручју мајмунче. Јецала је кад сам ушао. Нешто тако страшно до тада нисам чуо: чини ми се да жена никада не може тако да тужи за дететом.

Покушао сам да јој се приближим, помилујем је. Устукнула је, кезећи зубе на мене. Оставио сам је саму. Ко зна колико пута сам тог дана и сутрадан вирио кроз стакло на вратима. Мица није испуштала

младунче из руку. Три дана касније одлучио сам да нешто предузмем, било ми је јасно да ми неће мирно препустити мајмунче али сам морао да јој га узмем. У соби је већ почео да се шири ужасан задах.

Мица је као тигрица бранила непомићно тело у рукама. Држећи га једном, покушавала је да ме огребе другом. Разуме се, била је то борба неравноправних. Сахранио сам Мициног првенца у углу баште.

Данима смо после покушавали да је орасположимо, трудили се да је забавимо. Без успеха. Кад би се ко појавио на вратима, пела се на највишу грану и заклањала лице руком. Као да се стиди. Помишљао сам да је можда обузима срам што је изгубила младо. Ко зна шта се то догађало у њеној глави. Кад бих се дуже задржао у соби проверавала је да ли сам још ту тако што би провирио иза шаке онако како то чине деца кад се стиде.

Никада више није постала она стара. Није се смејала на наше задикивање, одбијала је да једе чак и оно што је некада веома волела. С јесени, опет је почела да бива све више нервозна. Приближавало се време парења а како је у међувремену мужјак у-

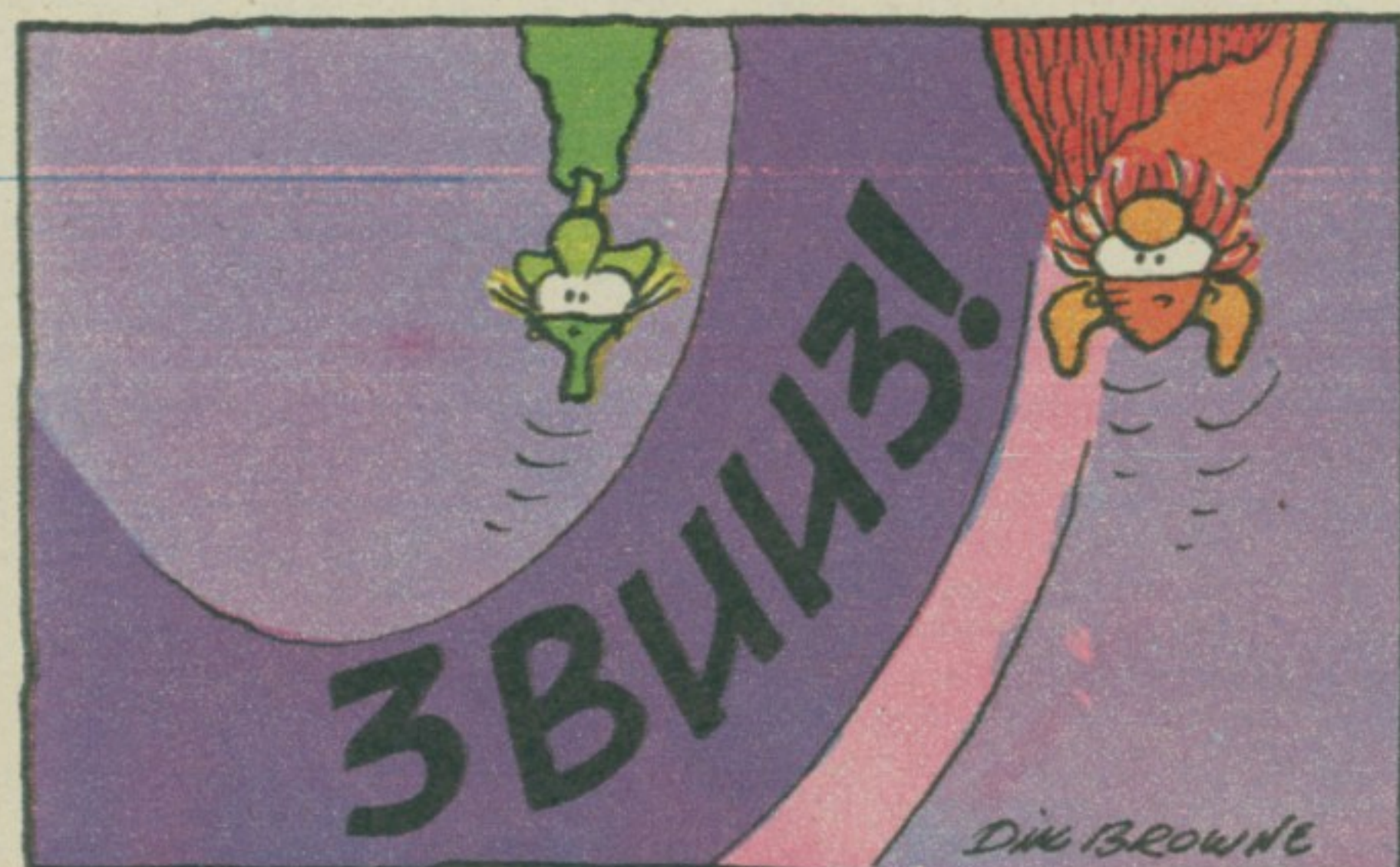
нуо морали смо да смислимо шта да урадимо с Мицом. Најзад сам одлучио: даћемо је зоолошком врту у Осијеку. Тамо сигурно неће бити мажена као код нас али ће можда бити срећнија. Једва сам чекао да је однесем, не зато што нам је постала тешка и што је више нисмо волели, него зато што је сурово држати живо биће отргнуто из његове природне средине и друштва припадника врсте којој припада. Био сам разочаран кад сам у Осијеку сазнао да немају макакије. Ипак, рекли су да ће Мицу задржати и уступити је неком зоолошком врту који има ову врсту. Чуо сам да су је дали суботичком. Шта се с њом после дешавало, не знам. Али, оно што знам и у шта сам потпуно сигуран то је да је врло погрешно довести мајмуна, без обзира којој врсти припада, у кућу у којој има деце. Она се потпуно посветила њему, толико да престала је да их интересује друштво вршњака. О томе сам читао али нисам веровао. Свим оним родитељима чија деца инсистирају на мајмунима, а њих није немогуће набавити, саветујем да не поступе као ја. Боље је да им купе птицу, корњачу, хрчку. Они ипак нису врста најближа нашој.

Олга Вукадиновић

DIK
BROWNE

ХОГАР

СТРАШНИ

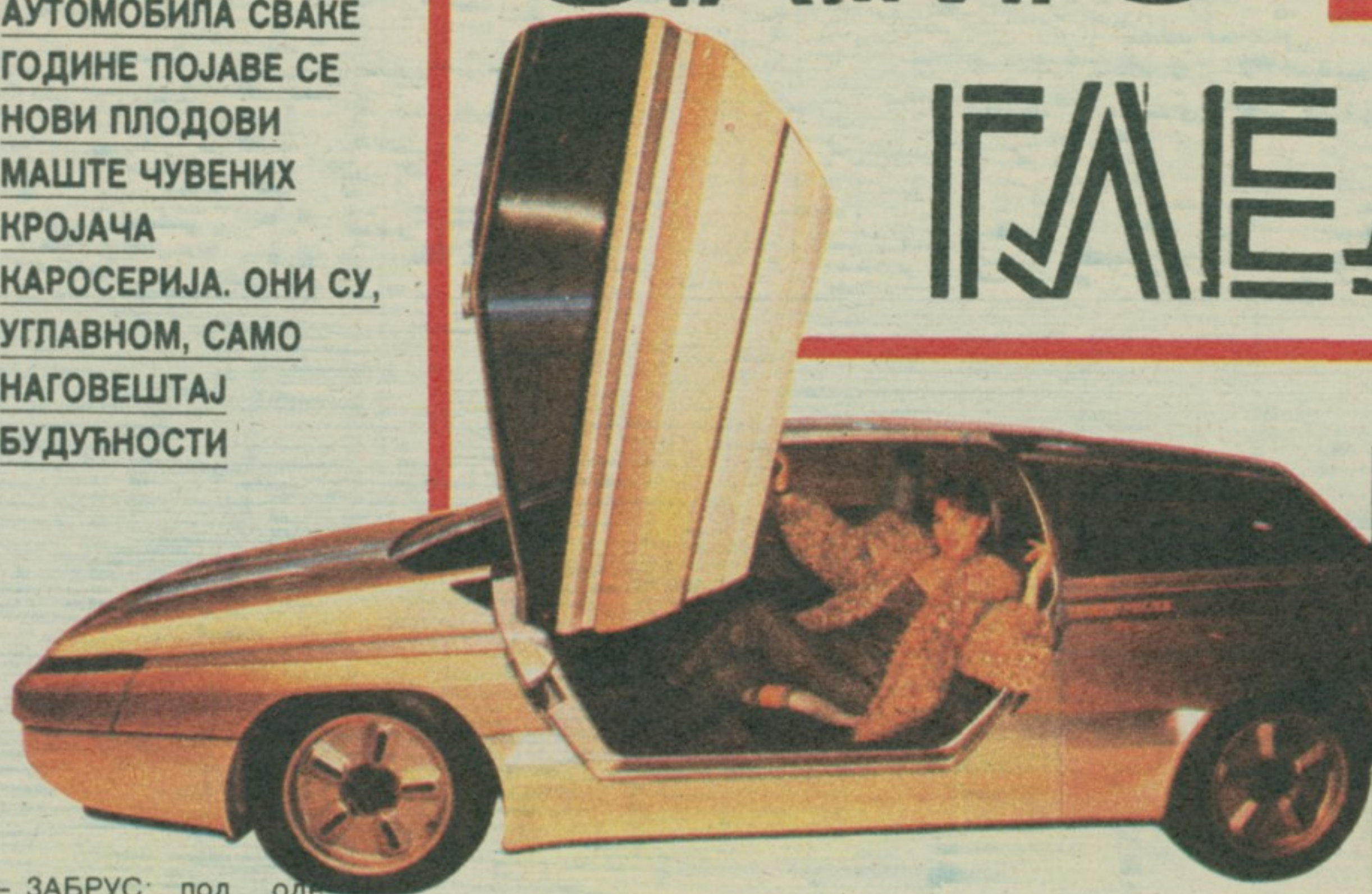
ПОД БЛЕШТАВОМ
СВЕТЛОШЋУ
РЕФЛЕКТОРА, НА
САЛОНИМА
АУТОМОБИЛА СВАКЕ
ГОДИНЕ ПОЈАВЕ СЕ
НОВИ ПЛОДОВИ
МАШТЕ ЧУВЕНИХ
КРОЈАЧА
КАРОСЕРИЈА. ОНИ СУ,
УГЛАВНОМ, САМО
НАГОВЕШТАЈ
БУДУЋНОСТИ

САМО

АУТОМОБИЛСКЕ
МАШТАРИЈЕ

ЗА

ГЛЕДАЊЕ

1- ЗАБРУС: под „одећом“ коју је остварио чувени италијански дизајнер Бертоне крије се ситроен ВХ 4 ТС. То је купе са четири седишта, „лептир вратима“ (отварају се нагоре), седиштима која се греју, оптичким компјутеризованим инструментима, већином командних елемената који реагују на додир (не мора се померати ручица за мигавац, или притискати прекидач за фарове) и – савршеном аеродинамичном линијом, која не умањује лепоту возила.

3- ИНКА: то је нови олдсмобиљ купе са четири седишта и троја врата, јер се једина задња отварају нагоре. Турбо мотор са четири цилиндра и 2.260 кубних центиметра развија 230 КС.

Главна сензација овог аутомобила је пре свега његов управљач, копија авионског, на којем су и

2- ЕЈЛИЈЕН: IAD (Интернешенел отомотив дизајн) је енглеска фирма која се бави израдом аутомобилских каросерија. Ејлијен је путнички првенац IAD који је летос на велика врата ушао у свет футуристичких аутомобила. Тај спортски купе неће се производити серијски. То је ауто за

сутра. Иако је и споља чудесан, нарочито му је необична унутрашњост. Све је при руци и под оком, а личи на пилотску кабину у авиону. Изузетно је и то што је седиште возача фиксирано, а померају се, према потреби, управљач и педале. Облик седишта

прилагођава се телу возача уз помоћ уграђених јастучића који се, мање или више, надувавају.

Електроника је максимално заступљена, а управљач на коме су све могуће команде управо је револуционаран.

4- ОРБИТ: Ако се изуз-му врата, која се отварају нагоре, онда овај аутомобил има каросерију готово из једног дела, под којом се крије „Фолксвагенов“ голф!

5- МАКСИМОТО: Још један голф, али GTI, преуређен у баги посебне врсте. Брз је и живахан али специјалност му је што су 4 седишта као на мотоциклима – треба их узјахати!

П. Т.

готово све команде осим педала. Инструмент-табла је електронска.

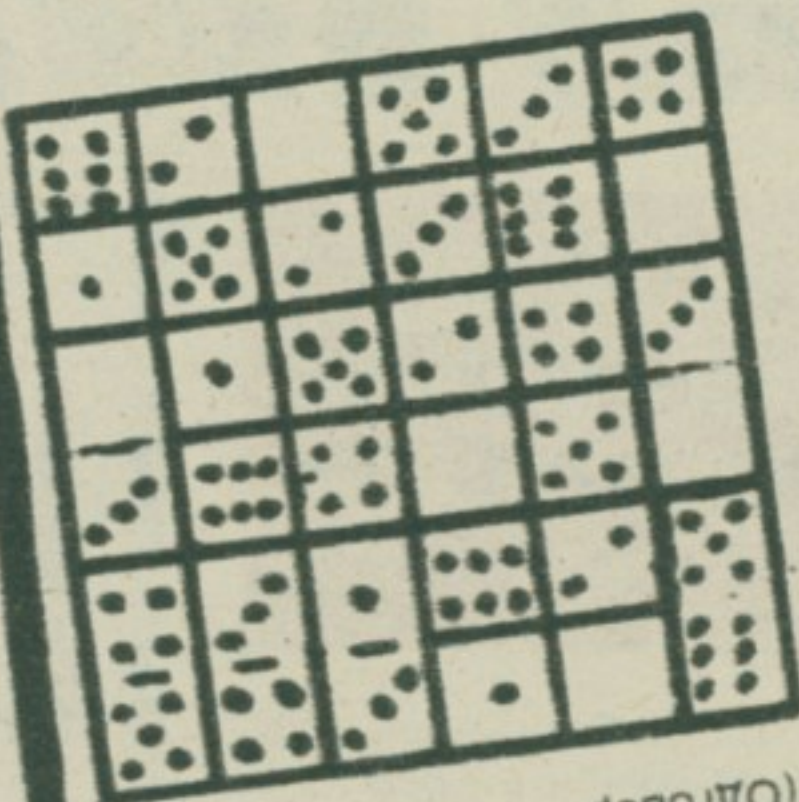
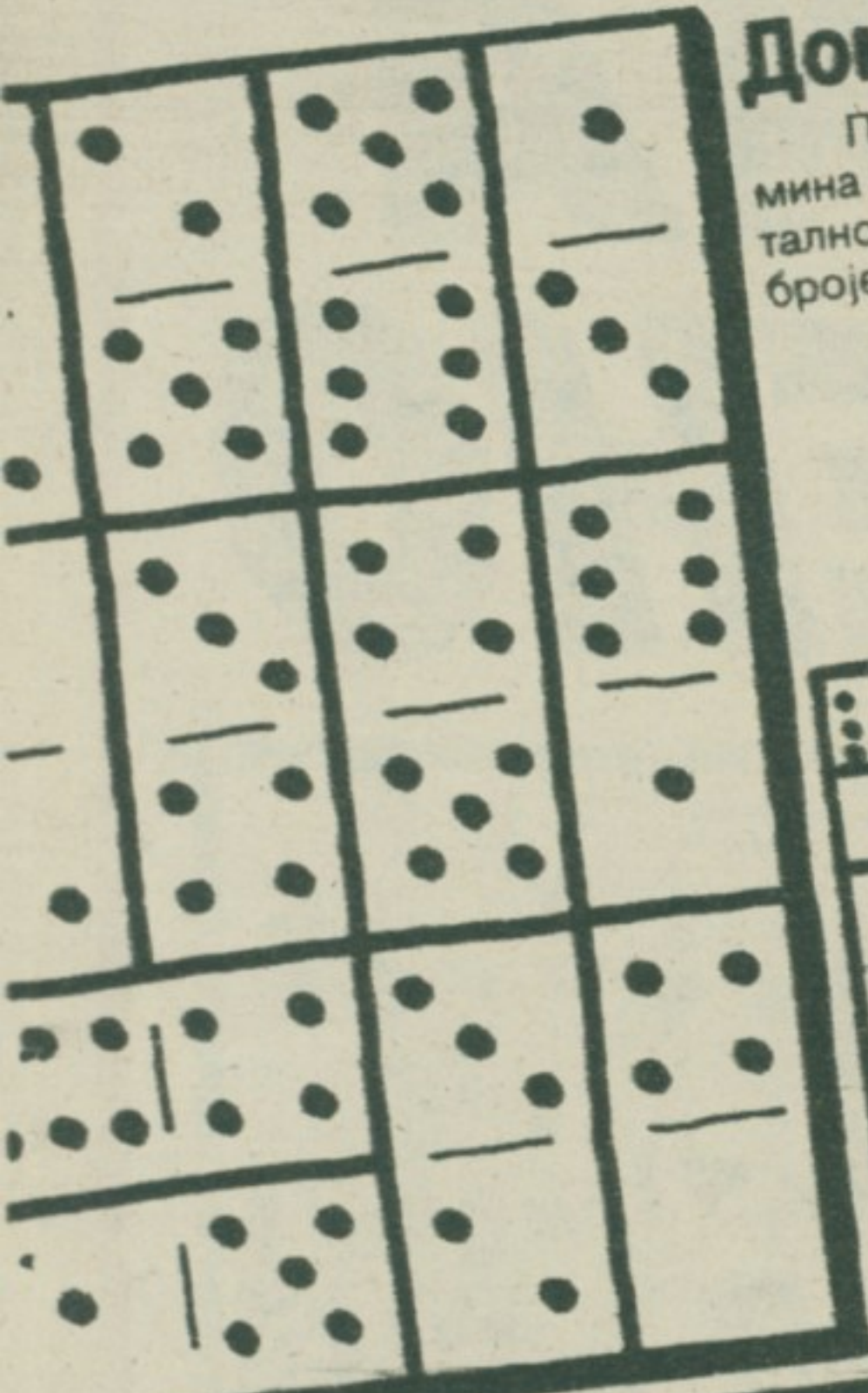
При изради овог типа возила фабрика се повела за анкетом коју је „Мазда“ спровела у Јапану и закључила да млада генерација жели управо такав управљач.

МОЗГАЛИЦЕ

Домене

Покушајте да направите другачији распоред 15 домина које видите на цртежу тако да се у сваком хоризонталном и вертикалном реду увек нађе шест различитих бројева.

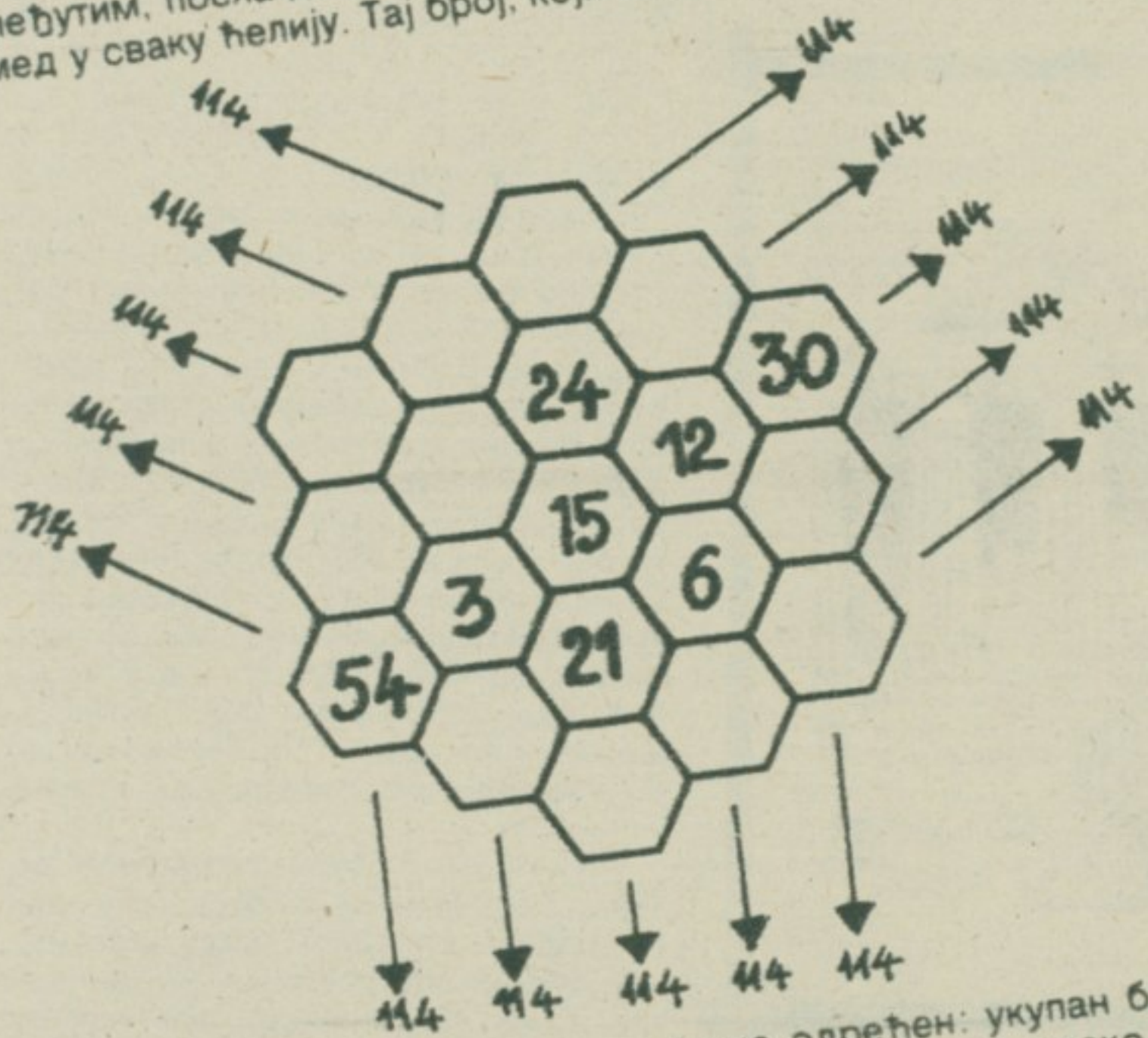

(Одговор)

Математичка слагалица

На први поглед ова фигура у облику саћа изгледа као да је случајно сročена. Један математичар латио се, међутим, посла да израчуна колико тачно пчела полаже мед у сваку ћелију. Тај број, који се у почетку такође чинио случајним, испао је прилично одређен: укупан број пчела у сваком реду или по свакој дијагонали, овако како је назначено на фигури, увек је 114. Можете ли да одредите колико је пчела било у ћелијама које нису обележене. (Број пчела је увек дељив са 3).

(Одговор)

Да би знао колико „топова“ треба да поједе, велемајстор је морао да изврши различита мерења (која вам приказујемо редом). Колико „топова“ ће ставити на тас са знаком питања да би га уравнотежио са другим фигурама?

(Одговор: 10 топова, јер је 3 пешака = 1 човек, а 7 пешака = 5 топова.)

Прочитај проскитај

ОПАСНИ БРЕЈК-ДЕНС

Да је брејк-денс, као акробатска спортска игра, још веома популаран у САД, могу да потврде и многи лекари који лече повређене у том лудом ломатању.

Повреда има много, али су оне углавном лакше природе. Ипак, постоје и изузеци.

У Њујорку, један петнаестогодишњак, приликом окретања на глави, опасно је повредио 3, 4, 5, 6 и 7. пршљен. Та

врста повреда добила је назив „брејк-денс ишчашење“. Два момка из Њу Орлеанса тако су повредила мошнице да су морали да буду подвргнути операцији, један из Сан Дијега озбиљно је оштетио карлицу, а двојица из државе Њујорк приликом окретања на глави скалпирани су се – потпуно ољуштили кожу и косу с темена! Срећом, смртних случајева још није било.

Илустровао: Зоран Петковић – Петко

ГДЕ ЈЕ ЛОРКА ВИДЕО ЗЕЛЕНО

ПЕРГАМ ЈЕ ПОДИГНУТ ОД АЛЕКСАНДРОВОГ БЛАГА. СУДБИНА ЈЕ ХТЕЛА ДА МУ ЗАЉУБЉЕНИ РИМЉАНИ ПО ЕГИПТУ РАСТУРЕ БИБЛИОТЕКУ, А НАЈЛЕПШИ ХРАМ УКРАДУ СРАЧУНАТИ НЕМЦИ

Искрцавамо се на брегу испред шилате куполе зеленог Јешилтурбета. Из споредних улица трче голуждрава деца са таблама реш печених ђеврека на глави, док се од умора и врућине освежавамо у оближњој бозациници, пуној тепсија сутлијаша, татлија, баклава и мува. Овај зелени маузолеј, уоквирен високим зеленим кипарисима, најзеленији је од свих зелених, зеленији је и од Лоркине зелене боје. Тако и није чудо што је Бурси и дан-данас остао назив „Зелена Бурса“. Унутрашњи зидови, главна и споредна врата као и прочеље, украшени су фајанским шес-

сину епирског краља Пергамоса и постао познат као веома богат град у доба владавине Лизимахоса, једног од наследника Александра Великог. Године 282. пре н.е. тадашњи командант Филетаирос, диже буну, узима благо које је Александар сакупио на својим освајачким походима и користећи га претвара Пергам у леп, самосталан и моћан град. За време његових наследника из династије Аталида, град је прерастао у културни центар целе провинције. У то време утврђује се градски Акрополис и подижу величанствени грађевински објекти.

Напустили смо Истанбул, у рано јутро топлог дана и у прегрејаном „Мерцедесовом“ аутобусу кренули на југ, у ходочашће старој грчкој историји.

Широк, раван друм води кроз густа насеља дуж Мраморног мора када нас је са десне стране напустио угојени месец и лагано отклизио на запад ка изгубљеним рушевинама Троје и Ефеса. Пут сада завија на запад, крај плаве црте мора. Жуте мрље земљаних села из којих се извија плавичасти дим, промичу крај аутобуса умотаног у прашину и дремеж. Напуштамо обале мора и док нам са десне стране остаје велики комплекс америчке војне базе са шумом, као минарет у небо управљених ракета, ми лагано олет скрећемо на југ.

Пењући се приближавамо се Бурси, старој османлијској престоници, центру за производњу свиле и ткачке индустрије. Историја града са данашњих 70.000 становника почиње од Прусијуса, савезника Филипа Македонског, који је на наговор великог картагинског војсковође Ханибала, а након његовог неуспеха у пунским ратовима са Римљанима, побегао на исток и дао му идеју за оснивање града. Касније под римском влашћу а нарочито за време владе цара Трајана, град доживљава своје најлепше доба. Још касније у доба Византије, Бурса је била царско одмаралиште, познато по својим многобројним изворима топле воде, када су подигнута и велика царска купатила заједно са лепом Јустинијановом палатом. У средњем веку Бурсу у више махова, у 10. и 11. веку, освајају Селџуци у свом походу на запад. Најзад 1326. године Орхан, син Османов, дефинитивно је заузима и проглашава средиштем своје државе. Освајањем Истанбула 1453. године, кога султан Мехмед II проглашава престоницом, Бурса постаје град другог реда.

тоугаоним плочицама зелене боје, сам михраб урађен је у фајансу из Табриза, док у средини маузолеја, покривен зеленом чојом, под тиркизним плочама од керамике већ 560 година, у зеленој антерији као у некој шареној сликовници, лежи Мехмед I, његов градитељ.

После тумарања по бурсанској новој Капали чаршији доживели смо и ручак на простим дрвеним столовима у оближњој кафани, који се петворио у гозбу од пуњених плавих сатлијана са киселим млеком, посних пуњених сармица од винове лозе, које Турци зову долма, и брда малих здепастих боца хладног „Ефес“ пива. Идемо даље, вучемо се дугим кривудавим путем ка Јејејском мору.

На шездесет километара од мора, улазимо у градић Бергам, настао под Турцима у четвртном веку у подножју 330 метара високог брда Пергамон. Некадашњи Пергам добио је име по

Тешко брекћући аутобус мили око стрмог брега, до остатака истоименог града. Кривине као оне наше ловћенске, па се посетиоцу одмах намеће питање, како је на том и тако неприступачном месту подигнут овај велелепни град. Са десне стране узаног пута, наслоњени су огромни вишетонски блокови попадали са врха брега. Стигавши до Акрополиса пењемо се и даље, сада и пешице пролазимо кроз остатке градске капије. Лево од улаза и рушевина краљевске палате, виде се остаци чувене пергамске библиотеке, саграђене у 2. веку, која је са преко 200.000 свезака, у то време заједно са александријском била највећа на свету. Књиге је касније заљубљени Марко Антоније поклатио Клеопатри и послао их у Александрију. У главној дворани библиотеке стајао је кип Атене, богиње уметности, по узору на онај славни, Фидијин кип са атинског Партефона.

Сада се тај кип налази у берлинском музеју. Уопште, име Пергама доста је везано за Немачку. Све је почело 1878. године када је немачки инжењер Хуман, градећи пут у његовој близини, откупио од неког сељака велику рељефну плочу и послао на испитивање у Берлин. Берлински музеји су на основу тог налаза, обезбедили средства за археолошка ископавања и почели са радовима у Пергаму. Тако се и сада у берлинском музеју, у нарочито пројектованој сали на 930 квадратних метара, налази пренет и реконструисан цео храм, познат у свету као „Зевсов пергамски жртвеник“. Место где је храм био, сада обележава само табла са његовом сликом из берлинског музеја, постављеном између две велике пиније.

Поново у аутобусу констатујемо да хвалоспев Плинијев о „богатом и хвале вредном културном граду Пергаму“ није био уопште претеран. Најзад, после једног сата вожње, кроз непрегледне маслињаке, спуштајући се са „Зејтин Дага“ (Маслинове горе) видимо море. То је летовалиште Ајвалик, видљиво тек када се стигне у њега, смештено у малом заливу као у амфитеатру са својих 15.000 становника ван летње сезоне. Испред Ајвалика су разбацана 23 острва као драго камење на пурпурном мору. Величанствен преглед на њих пружа се са Ђавољег стола (Шејтан Софраси) одакле се виде сва та острва која су до Ататурковог ослобођења 1922. године била под грчком влашћу. Лево од тих мајушних острва утопљених у модру таму, плива као плава утвара острво Лезбос удаљено 30 километара од нас на коме се пале прва светла. Лезбос, кога Турци зову Мидилини, постојбина песника Алкеја, са својим мужевним и херојским стиховима и песникање Сафо која му је пронела славу широм света са својим песмама пуним лепоте, осећајности и страсти.

НОВИ ТАЛАС У АМЕРИЦИ

У лето 1981. петнаестогодишњи Роберт Дин направио је прве кораке у пословном свету: позајмио је од родитеља 1500 долара, купио један „кадилак“ из 1972, потпуно сам га поправио и дотерао, а онда га препродао уз добру зараду. Следеће године основао је мало предузеће које је нешто касније препродао за 100.000 долара и започео нови посао, такође са успехом. Још са четрнаест година Џоан Марлоу цртала је моделе за себе и своје пријатеље. Кад се мало више прочула, отворила је кројачку радионицу која јој је 1985. доносила ме-

није било ни пресудно: без обзира на околину они су налазили свој пут, некад у традиционалним пословима, чешће у новим модерним струкама. Неки су нашли себе у компјутерским лабораторијама Силиконске долине, други (као Дин који моментално одлично послује изнајмљујући луксузна кола – заједно са шофером – богатим пословним људима)

уплаше, само концентришу још више своје снаге и грабе даље према успеху.

Шеф оцу и мајци

Кад је Роберт Дин успео да препрода свој први „кадилак“ пошто га је целог преправио и дотерао, отворио је у Арлингтону, држава Вирџинија, ауто-кућу, мало предузеће које

Данас је Дин прави пословни човек: поред „Династије“ недавно је отворио слично предузеће у Бостону и намерава да створи читав интернационални ланац таквих радионица за старе аутомобиле, а поседује и агенцију која се специјализовала за пословна путовања на врло високом нивоу. Динови приходи стигли су до два милиона долара го-

обликовања цвећа, жбуња и дрвећа, сађења, сејања, плевљења. И, ускоро је почео да фабрикује „дрвеће по жељи муштерија“. Дизао се у рану зору како би пре часова могао да ради, одрицао се спорта после школе, све да би могао да одговори на многобројне позиве.

Данас је двадесетогодишњи Шорб председник Северозападнoг баштованског сервиса, друштва за хортикултуру које уређује 120 вртова и паркова, а прошле године његова зарада је износила бруто 125.000 долара. Шорб има петоро запослених преко целе године и четири сезонска баштована, који се баве свим и свачим, од једноставног шишања траве до комплетног одржавања вртова.

Жеља да се посао научи, неизмерна енергија, потпуно одсуство предрасуда, све су то особине које ове младе талентоване људе чине као створеним за бављење електроником и компјутерима. Тако је двадесетогодишњи Тим Најт власник Робот центра у Сан Хозеу, Калифорнија, који продаје најнеобичније играчке, између осталог колекцију

Роберт Дин: Почетак није био лак. Морао сам да се служим разним лукавствима да би ме „одрасли“ прихватили.

МАЛОЛЕТНИЧКА ДИНАСТИЈА

сечно 2.500 долара. Прошле године у августу ова млада креаторка, која је напунила 20 година, покренула је сопствени лист „Џоан Марлоу дизајн“ чије је седиште у отменом кварту града Иванстон у Илиноису и очекује добит од 100.000 долара на крају прве године.

Џон Херман је кренуо у освајање света буквално у кратким панталонама. Имао је свега осам година кад је почео да продаје разне-ситнице: оловке, шољице за кафу, мајице с разним натписима – не-продату робу из радње свог ујака Боба. Његови први купци били су родитељи, пријатељи и суседи. Већ са дванаест година он је трговцима свога града Кливленда продавао најразноврснију робу те врсте коју је сам правио. Данас Херман запошљава осам радника, а његов бруто промет за 1985. годину износио је 500.000 долара.

– Понекад ми се чини да могу да послујем много боље, и нервирам се – каже он. – А онда се сетим да ипак имам само осамнаест година!

Ерупција оптимизма

Дин, Марлоу и Херман изванредно илуструју нови талас „малолетних директора“ у Сједињеним Државама, који су у исто време зрели и талентовани, храбри, и успешни. Неки од њих имали су подршку у породици, други нису, али то

у вечној журби, не престају да „зује“ између Вашингтона и Њујорка.

Ко су ови млади шефови? Истраживања су показала да су половина од њих најстарија деца у кући, затим да су многи из породица досељеника. Неки се задовоље скромном зарадом, други гледају само како да се домогну што више новца, али готово сви имају исти мотив: привлачи их то што могу сами да управљају својим животом.

Свакако да сви без изузетка имају квалитете без којих се успех не може замислити: интелигентни су и снажљиви, свесни на један здрав начин својих могућности, имају чврсту вољу и добро знају шта хоће.

– У ствари шансе за успех су никакве – каже Дин. – Имаш само да радиш и радиш и при том рачунаш једино на самог себе.

Можда је овај несаломиви оптимизам највећи квалитет малих америчких „ајкула“. Иако су одрасли у немирном свету пуном криминала, глади, тероризма, опасности од нуклеарне катастрофе, ипак су постали чврсти и уравнотежени млади људи с конструктивним ставом према животу. Верн Харниш, директор Националног удружења младих директора изјавио је недавно да су они на путу да постану хероји младе генерације. „Тешкоће и препреке на које наилазе њих не могу да

СЈЕДИЊЕНЕ ДРЖАВЕ ОСВАЈАЈУ

**ДИРЕКТОРИ ОД 15 ДО
20 ГОДИНА. СВИ ОНИ
ПОЧИЊУ РАНО ДА СЕ**

**ПРОБИЈАЈУ У
ПОСЛОВНОМ СВЕТУ,
А РЕКОРД ДРЖИ ЏОН**

**ХЕРМАН КОЈИ ЈЕ
КРЕНУО СА ОСАМ
ГОДИНА**

се бави рестаурацијом старих америчких кола. Роберт је имао само 16 година када је за само једну годину зарадио бруто 600.000 долара. Са 18 година напустио је идеју да настави школовање и отворио „Династи лимузин корпорацију“, компанију која изнајмљује луксузне аутомобиле. Почетак није био нимало лак.

– Морао сам због својих година да се служим свим могућим лукавствима како бих за добио поверење клијената: нудио сам упола ниже цене, носио одело с прслуклом и обавезном краватом, поклањао руже секретарицама потенцијалних муштерија.

дишње, а он ипак каже: – Још сам врло далеко од циља!

Исто то мисли и Бери Минков из Калифорније.

– Је ли вам отац помогао кад сте почињали? – питају га сви, а он огорчено одговара „не“. Као дете Бери је сате и сате проводио у канцеларији своје мајке која је дуго година била шеф једне радионице за хемијско чишћење. Ускоро овај посао око организације и вођења послова није имао никакве тајне за њега и он је одлучио да створи исто такво само много успешније предузеће. Тако се у једној гаражи у граду Ресиди родила конкурентска фирма „3333 супер компанија“. Минков је тада имао „већ“ петнаест година. Данас, са двадесет, он има своје фирме у Сан Дијегу, Анахајму, Санта Барбери и Даусенду Оуксу, запошљава 127 особа, између осталог свога оца и мајку.

– Ове године – каже он скромно – направили смо три милиона долара.

Нос за будућност

Што се тиче Џона Шорба он је почео као многи његови вршњаци: шишањем траве да би зарадио џепарац. Постепено је успео да у отменим четвртима Вашингтона набаци богату клијентелу и његов успех стално је растао. Наравно, Џон није штедео себе. Све своје слободно време трошио је да схвати тајне уметничког

возила, камиона, ловачких авиона, тркачких аутомобила, на склапање и расклапање, који могу потпуно да се промене и претворе у – роботе! Ту можете наћи исто тако миша или малог медведа који „чују“ и извршавају ваше команде.

Тим Најт се бави електроником од своје тринаесте године. Годину дана касније успео је да оснује сопствено друштво за компјутерске програме што му је отворило врата часописа за информатику за које је почео да пише текстове. У шеснаестој години, већ је написао своју прву књигу „Везе у свету“. После је написао још 16!

Овај млади директор предузећа прави је идол својих младих муштерија, вршњака, који у њему виде оличење оног о чему сањају. Само за девет првих месеци откако је отворио Центар остварио је добит од 75.000 долара. Касније је Најт увео систем продаје преко писама. Његови разлози су једноставни: – То сам желео одувек, да будем свој господар упркос ризику који то доноси – каже он. – А затим, има у мени помало неозбиљности: то ми омогућава да улећем у авантуру и неизвесност чега се други плаше.

Тим гледа унапред а та далековидост карактерише све ове младе шефове. Они осећају будућност и, вероватно, она им зато припада.

В. М.

Потребан нам је један „миг 21“! Мохамед Раглуд, бивши копилот ваздухопловне компаније U.A. A, отпуштен из службе јер је пијан дошао на лет, дубоко се замисли. По рођењу Ирачанин, обрео се у војном ваздухопловству своје земље која је тада јачала одбрамбене снаге. Но, војнички живот није задовољавао овог плејбоја. На одсуству у Франкфурту, особа која се представила под именом „господин Фриц“ понудила му је 10.000 долара за малу услугу — крађу „мига 21“, тада најбољег совјетског авиона.

Ирачанин је забезбедити. Мислио је да је у питању шверц дроге или нешто слично. Ни на крају памети му није пало да има посла са врло важним израелским агентом. Мохамед Раглуд не одбија понуду, добија 500 долара и карту за Париз. Састанак са двојицом израелских агената одиграва се у хотелу недалеко од Трга пирамиде. Раглуд пристаје да украде авион, али тражи 250.000 долара. Неопрезно ставља до знања да ће и Арапи, сигурно, лепо платити да сазнају шта се спрема. Господин Фриц му љубазно саопштава да ће му, чим добије одговор од претпостављених, саопштити да ли ће нешто бити од посла. Љубазно се растају...

Два дана доцније Раглуд се враћа у Франкфурт, али му се дешава „мала“ омашка — док воз туги брзином од 120 километара према Франкфурту, побркао је врата од вагона и клозета те „испада“ из воза. Немачка полиција нашла је поред пруге једно потпуно размрсано тело... Мосадово одељење за ликвидацију беспрекорно је обавило „посао“.

Тренинг

Многе обавештајне службе имају одељења која се баве убиствима по налозима државе. Из новинских и других архива сазнајемо да су Французи имали (или га још имају) „Комитет за атентате“ који је радио по налогу и уз сагласност владе... Совјети су имали одељење „Смјерша“ (смјерт шпијонам — смрт шпијунима). Северноамериканци су, по свој прилици, тај посао обављали преко „Комитета за мењање здравственог стања“ (Health Alternation Committee) који ради у саставу ЦИА... Како се ови комитети називају у другим обавештајним службама није објављено, што не значи да не постоје. Све државе имају своје непријатеље и ма колико се трудиле да негирају постојање одељења за тиху ликвидацију, она постоје. Дискретни рат убиствима траје. Оно што је данас у новинама „несрећни случај“, „акт лудака или очајника“ или „разрачунавање политичког подземља“ кроз дваде-

сетак година сазнајемо да је било убиство по налогу тајне службе неке земље!

Велике обавештајне службе за своје прљаве послове, као што су убиства, имају нарочито обучене људе. Ескадрон смрти бира се на основу врло брижне селекције, уз помоћ психијатрије и психологије. Зна се да су убице у име државе обично људи нижег образовања, по природи ауторитативни, често сељачког порекла, али који се тешко уздржавају када плану, а са траумама из детињства. Такве личности обично су већ склоне експлоатацији, па их тајне службе ангажују често док су у затвору на издржавању казне. Понуду државног изасланика која је примамљива, а уз то обојена и патриотским бојама, потенцијалне убице радо прихватају. Чамотиња се замењује обуком, после које обично следи слободан живот, уз финансијску награду од које се заврти у глави.

Ангажовање бивших деликвентних, селекција „побеглих убица“ и „емиграната покајника“ врло је практично за тајне обавештајне службе које се баве дискретним егзекуцијама из два разлога. Први, ако егзекутор буде ухваћен на територији друге државе и говори, званични органи ће то демантовати као бесмислицу, јер је тај човек „обичан лопов и убица“ а његово „блебетање“ је исфабриковано од стране супарничке обавештајне службе. Други разлог је што они могу да буду дискретно ликвидирани од стране колега, кад сувише сазнају или помисле да су незаменљиви.

Убице у име тајних служби могу бити и млади службеници тајне полиције који се добровољно јављају на задатак. Њихове побуде могу бити патриотизам, расна, национална или верска мржња, али и индоктринација која се остварује у земљи. Не треба заборавити и на полицијску индоктринацију и про-

фесионалну деформацију свих људи који дуже раде у тајним службама.

Процес обуке у току које се људи навикавају на убијање тече у три фазе. Прва је одабир на бази „Минесотовог мултифазног инвентара личности“ (ММПИ), „... нарочито његове ставке којима се мере пријатељство, депресије, психопатије“. Даља селекција добровољаца обавља се на основу „Роршовог пројектованог теста“, којим се утврђује реаговање испитаника на „посебне обојене знаке насупрот црно-белим картама, што говори о преокупираности насиљем“. Поред ових психолошких селекција узимају се у обзир и кривични досијеи који јасно говоре о склоностима тих људи према садизму.

У последњој фази обуке кандидати су посматрали нови низ стравичних документарних филмова о насиљу и убијању који су за ове потребе снимљени „на терену“, у којима су жртве заиста мртве. „Глумци“ су обично заробљеници и политички противници тајне полиције. Ову завршну серију филмских пројекција прати предавање стручњака у које полазници не

ШТА СЕ СВЕ КРИЈЕ ИЗА ОВИХ НЕОБИЧНИХ НАЗИВА:

„СМЈЕРШ“, „КОМИТЕТ ЗА МЕЊАЊЕ ЗДРАВСТВЕНОГ СТАЊА“ ИЛИ „КОМИТЕТ ЗА АТЕНТАТЕ“?

• • •

сумњају, на пример висока политичка или војна личност. Предавачи се труде да полазницима курса дехуманизују непријатеља сликајући га као оличење зла... Политички систем супарничке земље објашњава се као неправедан, тоталитаран, опасан по слободу и независност домовине полазника. Ова фаза траје, такође, неколико недеља.

Обавезна група

Последња деоница обуке не обавља се у лабораторијама у којима се људи припремају за убице, већ на терену и то спада у једнос-тавнији део посла јер је само убиство чисто техничко питање када се у човеку поломе моралне кочице.

Техничко увежбавање убица подељено је по фазама. Ради се у

ШНА ВРАТА

мањим групама, као што ће се радити и на „терену“. Велике групе „деле одговорност“ па сви не учествују довољно у практичном савладавању обуке.

Оружје за извршење атентата дели се на класично (пиштољи, револвери, аутомати, снајпери, бомбе, мине са различитим активирањем) и неуобичајено, у које спадају пиштољи на отровни гас који могу бити у облику пенкала, савијених новина и других сличних предмета који не скрећу пажњу на улици, кишобрани који избацују отровне куглице и тако даље. За убиства се користи и дрога која човека нагна да „полети са облакодера“, да вози кола непотребно брзо и опасно.

Истrenиpани момци, али и девојке, јер има и њих, морају да имају и одређена техничка знања како би могли да изврше саботажу на аутомобилу, авиону и хеликоптеру којим ће се будућа жртва возити. Код ових акција нарочита пажња се посвећује „неостављању трагова“, да би приликом истраге све изгледало као несрећни случај.

Од експлозива се користе: нитроглицерин, динитроглицол, нитроцелулоза, треотил, (тринитротолуол) и дентрит... Користе се „пластични“, који могу бити желатинозни или амонијум нитрати.

Њима не шкоде ни температура, ни вода.

Када полазници курса овладају свим тим оружјима до савршенства, до аутоматизма покрета, прелази се на фазу обуке са животињама. Познато је да су свиње и мајмун, као „најсличнији“ људима, прве жртве „убица у име тајних служби“. Савлађивање непријатног осећања одузимања туђег живота, макар и животињског, битно је у обуци.

Изазак на терен обично се обавља у групи. Екипе за ликвидацију политичких противника могу бити од двојице па чак до петнаесторице. Акција у којој је убица потпуно сам међу професионалцима се сматра ризикантом и авантуристичком.

Ако групу сачињавају двојица, поступак је следећи. Сарадници из амбасаде или из разних економских представништава на одређено место шаљу све податке о животу жртве. Битно је куд се „мета“ креће, с ким се дружи, итд. Када се сви подаци припреме, егзекутори сами одређују место и време акције. Одступнику припремају сарадници са маском људи који тамо, на странијој територији, живе. „Нестанак“ убице мора бити хитан, са одговарајућим документима. Друга варијанта је прелазак убице у дубоку илегалност, „укопавање“ у припремљену базу док потеря не прође.

Код већих група послови се деле. Постоји ударна група од два револвераша. Подгрупу чине особе које брину о обезбеђењу повлачења после атентата. Један из те групе мора да буде изврстан возач. Трећу групу чине особе које брину о тајности операције. Често су то жене јер оне нису упадљиве при набавци хране и опреме, као што су перике, изнајмљивање кола, станови...

Убице се некада претварају да су злочин починиле из „нискх побуда“ па инсценирају пљачку, или примене непотребну суровост која упућује на „политичко обрачунавање“ унутар неке организације.

Убиства ове врсте саставни су део историје борбе за очување власти или њено освајање. Према подацима историчара Харија Вилда (које износи у књизи „Политичка убиства“), у времену до настанка писане речи, око 500. године пре нове ере до данас у свету је извршено 269 политичких убиства познатих политичких личности. Обична свакодневна убијања ситних политичких противника и шпијуна не могу се ни пребројати. Но, како је књига у ово наше време честих атентата постала одмах застарела, права цифра је увек само тренутна – до следећег читања новина!

Илустровао: Брана Јовановић

Дејан Лучић

КЊИГЕ ЗА ВАШ УСПЕХ У ЖИВОТУ

1. A. M. Semorie: „И ВИ МОЖЕТЕ ИМАТИ СУПЕРПАМЋЕЊЕ“

– VI изд. Програмирани приручник технике памћења и учења, којим можете вишеструко повећати своје памћење и способност учења.

I књига „МЕТОДЕ И ТЕХНИКА ПАМЋЕЊА“ (202 стране) дин. 2.000.–

II књига „ПРАКТИЧНА ПРИМЕНА“ (228 страна) дин. 2.000.–

ПРАКТИЧНЕ, ЛАКО СХВАТЉИВЕ И СВИМА ПРИСТУПАЧНЕ МЕТОДЕ БРЗОГ, ЛАКОГ И ТРАЈНОГ УЧЕЊА И ПАМЋЕЊА свих врста података и знања

Комплет (обе књиге заједно) дин. 3.500.–

Формат 17х24 цм, 430 стр., преко 150 илустрација, 15 самотестова

2. S. Yesudian – E. Haich: „ЈОГА И СПОРТ“

– Комплетан, практичан и веома приступачан приручник ХАТХА ЈОГЕ древне и широм света потврђене јединствене уметности Истока за стицање и очување доброг здравља током целог живота.

Ко жели ДОБРО ЗДРАВЉЕ и ЛЕПУ ЛИНИЈУ, ПСИХИЧКИ МИР и СНАГУ треба да проучи ову веома распрострањену књигу преведену на 19 језика света у преко два милиона примерака.

Цена: дин. 2.000 – целни формат, 224 стр., преко 70 илустрација

3. S. Yesudian: „ЈОГА И ЗДРАВЉЕ“

– Виши курс ХАТХА ЈОГЕ, наставак књиге „ЈОГА И СПОРТ“

Програмирани приручник примене најбољих метода Хатха Јоге за сваку седмицу у години.

СПЕЦИЈАЛНИ РЕГИСТАР И ДИЈАГНОСТИЧКИ ИНДЕКС за преко 140 обољења омогућује ефикасну примену најбољих метода за поједине органе и обољења

Цена: дин. 2.000 – целни формат, 221 стр., преко 250 илустрација

Комплет (обе књиге „ЈОГА И СПОРТ“ и „ЈОГА И ЗДРАВЉЕ“ заједно) дин. 3.500.–

Све књиге су штампане латиницом на фином офсет папиру са корицама у више боја

ГАРАНЦИЈА: Сваком незадовољном читаоцу наших књига одмах враћамо новач ако нештетећену књигу врати у року од пет дана након пријема.

Код испорука за иностранство зарачунавамо поштарину и паковање

БИБЛИОТЕКА САЗНАЊА
НАРУЏБЕНИЦА – П. Заб. 24. X 1986.

1. СУПЕРПАМЋЕЊЕ	КОМ.
2. ЈОГА И СПОРТ	КОМ.
3. ЈОГА И ЗДРАВЉЕ	КОМ.

АДРЕСА НАРУЧИОЦА
(испунити читко ШТАМПАНИМ СЛОВИМА)

Име и презиме _____

Улица и број _____

Пошт. бр. и место _____

Књиге плаћате поузећем – поштару код преузимања.

Наручите на адресу: „ТЕХНИКА ПАМЋЕЊА“, 3-П. П. 20/70, 11031 БЕОГРАД.

ЗЕМЉА ГОРИ У ОУКТРОПУ

Живот је прича, прича је живот

Том Бејтс се не сећа тачног датума, изузев да је то било у јуну 1984. године. Тог јутра изашао је у повртњак иза куће да ископа кромпире за вечеру.

– Можете мислити колико сам се запрепастио. Са свих страна из земље је куљала густа пара. Узео сам један кромпир у руку и истог часа га испустио. Био је врео, спржен с доње стране.

Шездесетшестогодишњи Том Бејтс, рудар у пензији, први је схватио да се у Оуктропу дешава нешто страшно.

Ни тренутка мира

Неколико дана касније, био је ред на Ајлин Кент.

– Изашла сам у башту да видим како напредују грашак и пасуљ. Усред повртњака угледала сам рупу пречника отприлике као поклопац неке конзерве, дубоку око пет центиметара.

– Ништа не бих приметила, а сигурно се не бих толико ни уплашила да из рупе није куљала пара. Нашла сам граници, гурнула је унутра, а кад сам је извукла, врх нисам могла ни да такнем. Био је ужарен. Вратила сам се у кућу, узела једно старо лимено корито за прање веша и њиме прекрила отвор. Следећег јутра он се толико проширио да је корито почело да тоне у земљу.

– У једном крају баште одувек сам држала дрва за огрев. Тог истог дана мој сусед Џон панично је утрчао код мене. Са наслаганих цепаница дизао се дим! Заједно смо разгинули гомилу и испод угледали још једну рупу у земљи из које је куљао дим.

Од догађаја у Ајлиној башти 1900 мештана Оуктропа у енглеској покрајини Лестершир више није имало ни тренутка мира.

У помоћ су прво позвани ватрогасци, али су они у овом случају били беспомоћни. Неколико дана касније, у село је из Лестера стигла стручна екипа. Закључак једнодневног испитивања није био нимало умирујући. Испод Оуктропа је заиста беснео пожар изазван кисеоником који је продро у једну жилу угља у напуштеном руднику. Сагоревање које је почело на једном месту, сада се ланчано ширило дуж подземне наслага угља.

Мерења у Ајлиној башти показала су да је на дубини од свега шездесет центиметара испод површине температура достигла невероватних 260 степени Целзијусових.

Тло испод Оуктропа је горело, а изглед да би подземни пожар могао да се обузда били су равни нули.

Не мичемо одавде

Следећи месеци претворили су се у пакао. Од подземне јаре пуцали су зидови и кровови. Тонули подови. Малтер с плафона обрушавао се на кревете

ЖИВОТ У СЕЛУ ПРЕТВОРИО СЕ У ПАКАО. ПУЦАЛИ СУ ЗИДОВИ И КРОВОВИ. ТОНУЛИ ПОДОВИ. МАЛТЕР С ПЛАФОНА ОБРУШАВАО СЕ НА КРЕВЕТЕ У КОЈИМА СУ ЉУДИ СПАВАЛИ

у којима су људи спавали. Извитоперена врата и прозори више нису могли да се затварају.

Четири куће од којих је једна пукла напола и школска менза морали су да буду срушени. Више од тридесет башти потпуно је спржено.

У спаваћој соби Тома Бејтса инжењери су уградили специјални алармни уређај за мерење угљен-моноксида, јер се његова кућа у Школској улици налазила на таквом месту да је постојала могућност да отровни гас, смртоносан за људе, продре унутра.

Новембра 1985. кућа је била у таквом стању да су Тому саветовали да се исели. Одбио је због своје деvedесетогодишње мајке Ајле.

– Она је читавог живота радила као надничар на околним фармама како би саградила ову кућицу и сада неће да је напусти. Нећу ни ја – одговорио је.

Стрва се није уселила само у дом Бејтсових. Под у дрвеној кући једног брачног пара толико се ужарио да по њему више није могло да се хода. Људи су се иселили тек пошто је под сасвим утонуо у земљу. Кућа је срушена, а породица заувек напустила Оуктроп.

– Покушајте да замислите како изгледа када вас усред ноћи пробуди пуцкетање и шкрипа зидова, а онда фијукање цигли које, како се кућа криви и тоне, под притиском излећу из својих лежишта и падају на под, намештај, кревет у коме спавате – прича Ајлин Кент.

– Дошло је дотле да сам по савету адвоката у башти истакла таблу са упозорењем да свако ко крочи на мој посед чини то на сопствену одговорност.

За педесетогодишњу Ајлин, исход је био тужан. Напустила је кућу дан пре него што су је булдожерима срушили. Сада живи у једном старачком дому.

Пошто су помоћу уређаја са инфрацрвеним зрацима одредили тачке са највишим температурама, стручњаци „Бритиш коула“, компаније у чијем се власништву налази напуштени рудник, почели су битку против ватрене стихије.

Преко ноћи, Оуктроп се претворио у огромно радилиште: бушилице, булдожери, рударске дизалице са гвозденим корпама за вађење угља, хрпе камења

и шљунка. Поред те силне машинерије, мештани су на сваком кораку морали да обилазе и растопљене делове улица и плочника.

У међувремену, водила се она друга битка. Требао је на површину извући 480 хиљада тона угља, а затим подземну жилу затрпати иловачом која је једино могла да послужи као изолатор. У кругу око села, ископано је 2 хиљаде рупа дубоких девет метара у које је затим изливен цемент.

Иако су екипе радиле даноноћно, подземна стихија настављала је да лагано разара Оуктроп. Дејвид Алтон, власник сеоске крчме „Гејт ин“, прво је једног дана угледао пукотине у асфалту испред улаза у крчму. Недељу дана касније, из њих су избијали густе облаци паре. Преко пукотина је наливен заштитни слој шљунка и катрана, а темељи „Гејт ин“ ојачани су са 40 тона цемента.

С мраком ће нагрнути и пацови

На разним крајевима села, мештани су у својим баштама откривали нове пукотине у земљи. Клод Бејтс, брат Тома Бејтса, није једини који тврди да је на дну оне која се отворила у његовој башти видео пламен.

Представник „Бритиш коула“ одлучно одбија такву могућност:

– Немогуће је да је ико од тих људи заиста видео ватру. Ни из једне пукотине не избија пламен. Угаљ у ствари само тиња јер се налази у почетној фази природног сагоревања.

Да ли су мештани могли да виде пламен или не, мање је важно. Чињеница је да скоро две године откако су примећени први знаци подземног пожара, земља испод Оуктропа још увек гори. Јануара ове године, стручна комисија утврдила је нова, тешка оштећења на још двадесет зграда у Оуктропу.

– Ватра ће се временом угасити сама од себе. За месец или два, најкасније до краја ове године, село ће бити безбедно – тврде у „Бритиш коулу“.

Мештани, они који су упркос свему остали, још с нестрпљењем очекују тај дан. И надају се да се никада неће поновити мора коју су преживљавали у новембру 1985. године када је од јаре попуцала канализациона мрежа.

– Те и следећих десетак ноћи пацови су у хорлама преплављивали улице и куљали у куће. Мислим да за све то време нико у Оуктропу ока није склопио. Људи су слали децу код рођака или и сами бежали из села. Ми који смо остали, дочекивали смо зору изbezумљени од ужаса и исцрпљености. И мислили како ће, чим падне мрак и све утихне, пацови поново нагрнути на нас – сећа се Клод Бејтс.

М. И.

ФАРДОН:

ИНКАРНАЦИЈА СЕТА

ЦРТА: ДАНИЕЛ ИЛЕ (DANIEL HULET) ПИШЕ: АНДРЕ-ПОЛ ДУШАТО (ANDRE-PAUL DUSHATEAU)

ПОТРУДИТЕ
СЕ, БРЕНТЕ, ДА МЕ
НЕ
УЗНЕМИРАВАЈУ
ДОК РАДИМ
У БИБЛИОТЕЦИ!

РАЗУМЕМ
ГОСПОДИНЕ
ЛЕВЛИНЕ!

А САД ДА ОТВО-
РИМ "ВРАТА
ТАЈНЕ"...

3333333333333333!

Б3333!

ЛЕВЛИН
КАРСОН, ДВАДЕ-
СЕТ ПЕТИ СА
ТИМ ИМЕНОМ...

КЛИК!
КЛИК!

ВЕРУЈЕМ ДА САМ
КОНАЧНО ПРОНАШАО
КЉУЧ ЗА НОВУ ШИФРУ
КОВРЕ! СВЕ ЈЕ ТУ...

САМО ЈОШ ДА
СВЕ СЛОЖИМ
У МОЗАИК...

ХМ...
ЕВО... КЉУЧ ЋЕ
БИТИ БИБЛИЈА НА
ХЕБРЕЈСКОМ,
С ТЕТРАГРАМОМ
І Н У Н...

... ШТО СЕ
ПРЕВОДИ
КАО
АДОНАИ
-БОГОВИ!

ШТА ЈЕ
САД?

ЗВРР!

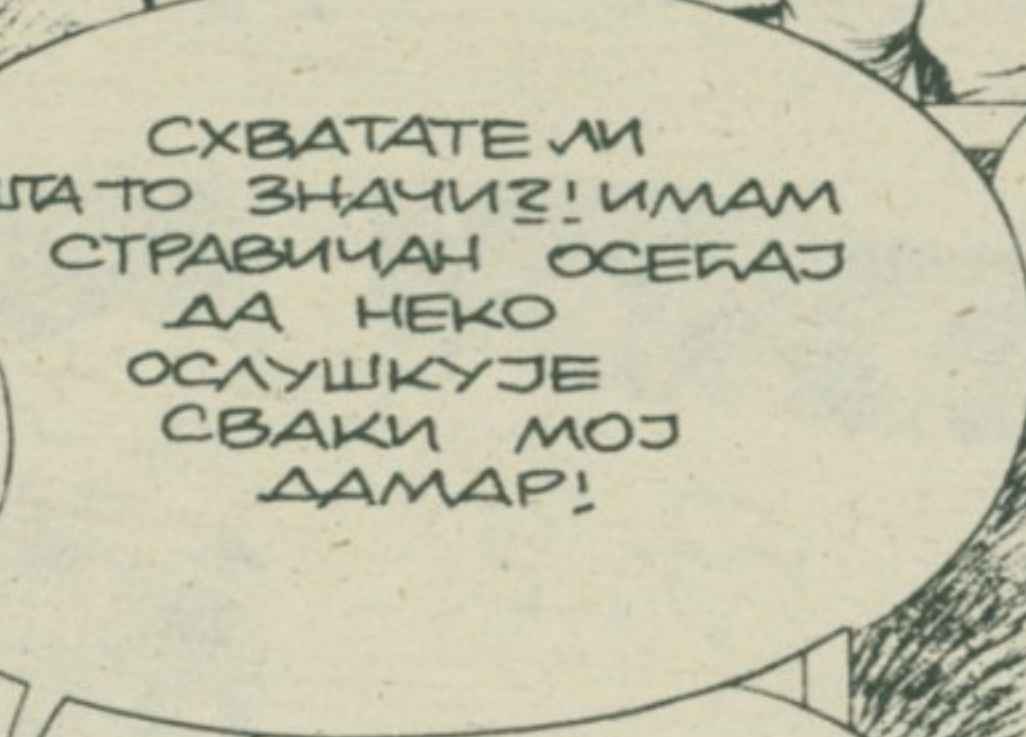
АЛО?

ОВДЕ
СЕТ...

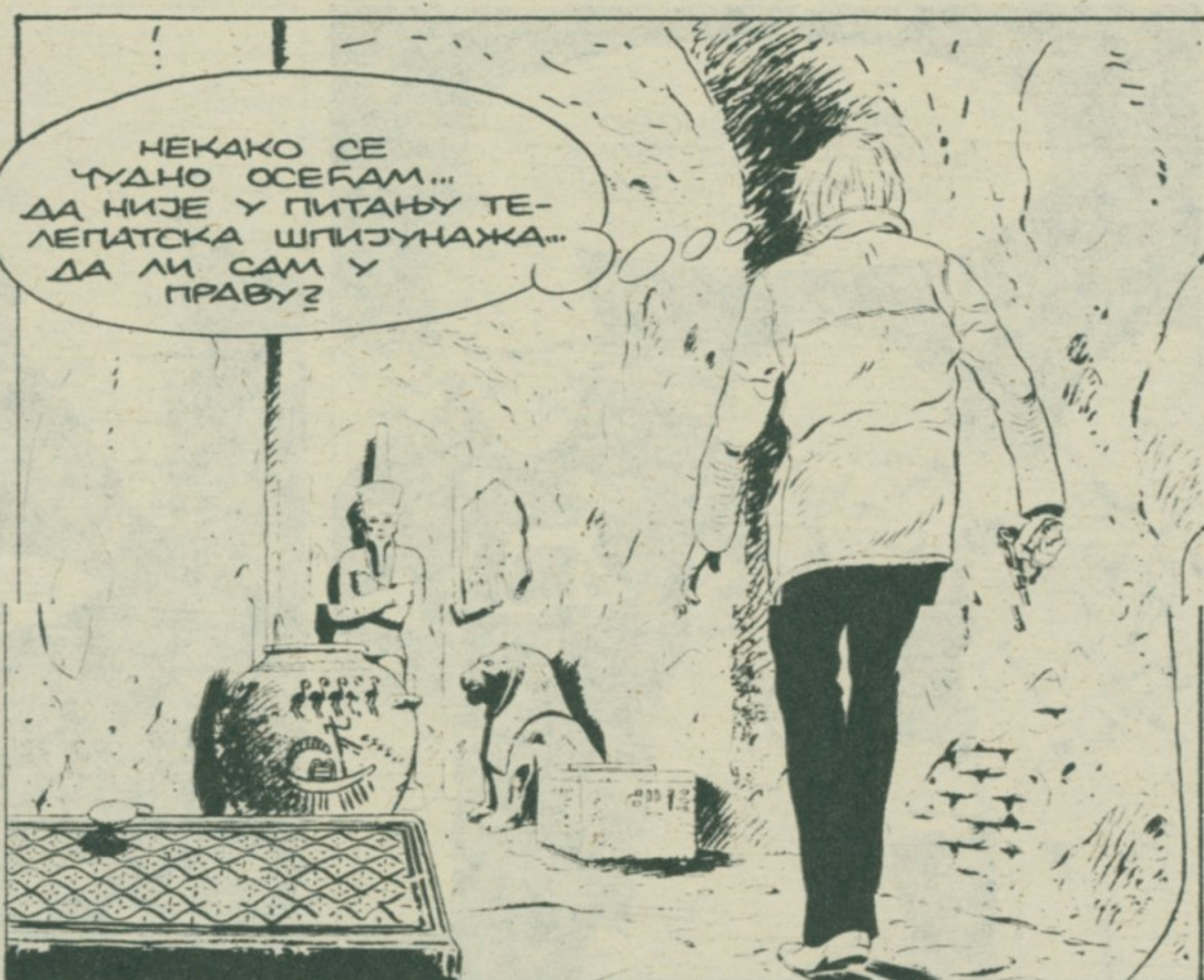
КО СТЕ
ВИ? КОГА
ТРАЖИТЕ?

ВАС,
СЕР
ЛЕВЛИНЕ!
ДА ЧУЈЕМ
КАД ЋЕТЕ ПО-
ЧЕТИ ДА КОРИ-
СТИТЕ НОВУ
ШИФРУ АДОН-
АИ? У СВАКОМ
СЛУЧАЈУ, СМРТ
ВАМ НЕ ГИНЕ!

НЕ!
ВИ ОСТАНИТЕ
ТУ И НАСТА-
ВИТЕ РАЗГОВОР...

НЕКАКО СЕ
ЧУДНО ОСЕЋАМ...
ДА НИЈЕ У ПИТАЊУ ТЕ-
ЛЕПАТСКА ШПИЈУНАЖА...
ДА ЛИ САМ У
ПРАВУ?

ДАЛИ, АКО ЈЕ
НЕКО ОТКРИО
КАРСОКОВЕ МИСЛИ
У ВЕЗИ СА ШИФ-
РОМ, ЗАШТО СЕ
НИШТА НЕ ДОГА-
ЂА?

СВЕ ВИШЕ
ОСЕЋАМ
НЕЧИЈЕ
ПРИСУСТВО...

ОПРОСТИ ЗБОГ
СТРИПТИЗА, СТА-
РУДИЈО!

УХ!

СУТРАДАН, ФАРАОН ЈЕ ПОД-
НЕО' ИЗВЕШТАЈ АДМИРАЛУ...

КАКО ЈЕ, ПО
ВАМА, ЧОВЕК-
МУМИЈА УШАО У
ЗАМАК И ПОСЛЕ
ПОВЕГАО? ДА НИЈЕ
У ДОСЛУХУ С НА-
ШИМ АГЕНТОМ
БРЕНТОМ?

ИСКЛЮЧЕНО!
КОРИСТИО
ЈЕ НЕКЕ ПОД-
ЗЕМНЕ ПРО-
ЛАЗЕ! АЛИ СУ-
ШТИНА ЈЕ У
ТОМЕ ДА ЈЕ
НЕПРИЈАТЕЉ
ПОСТАВИО
СИСТЕМ ЗА
ТЕЛЕПАТСКУ
ИНТЕР-
ЧЕПЦИ-
ЈУ!

ОЧИГЛЕДНО
ЖЕЛЕ
ДА КОМ-
ПРОМИТУ-
ЈУ ЛЕВ-
ЛИНА
У НА-
ШИМ
ОЧИМА!

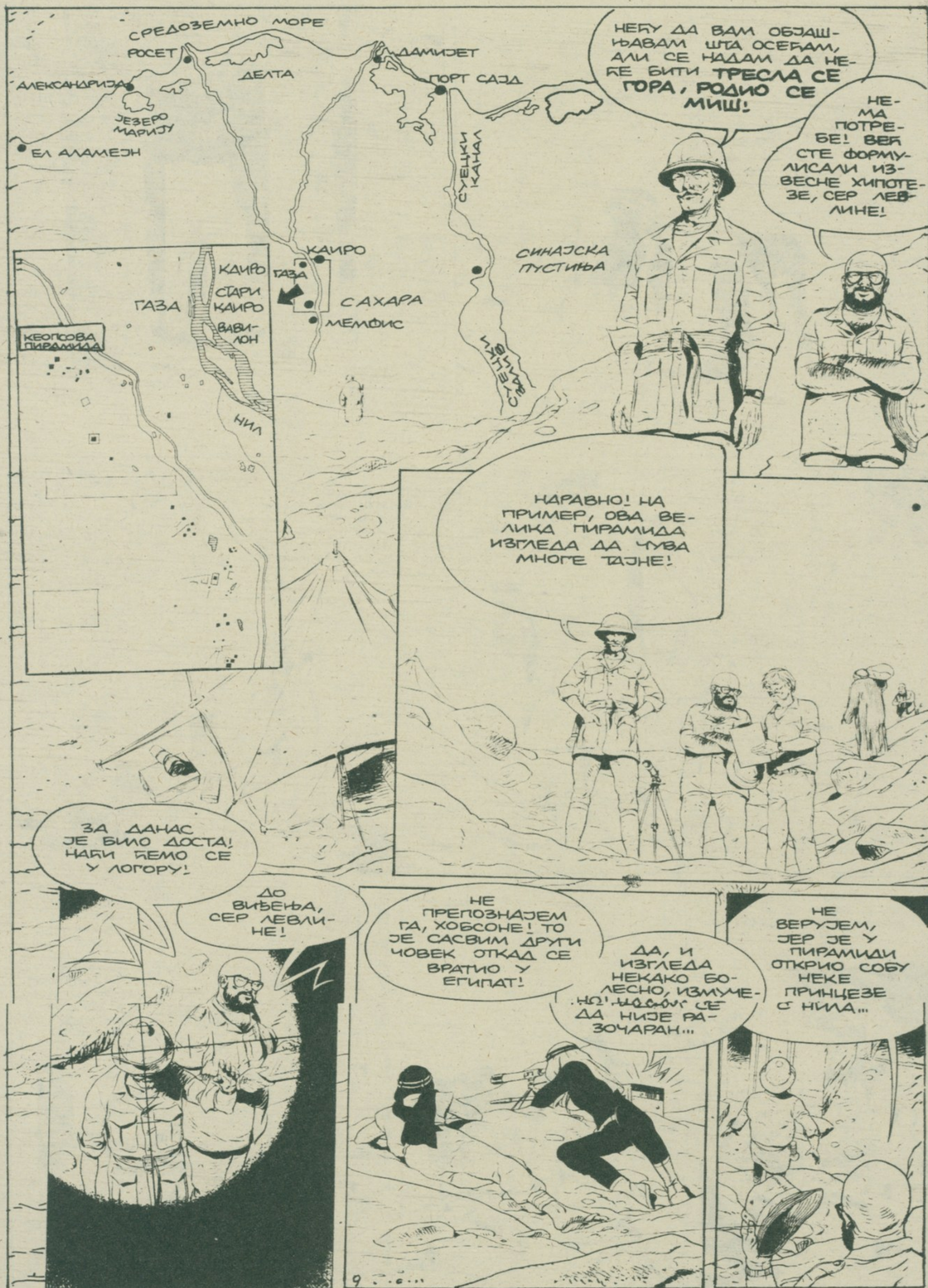
ТАЧНО!
ДА
БИСМО
ГА МИ
ВРАТИ-
ЛИ У
ЕГИПАТ,
ЊЕГОВИМ
ИСКОПИ-
НАМА!

А ШТО
СЕ ВАС
ТИЧЕ,
ФАРАОНЕ,
ПОЗНАЈЕТЕ
ЛИ ДОБРО,
ЕГИПАТ?

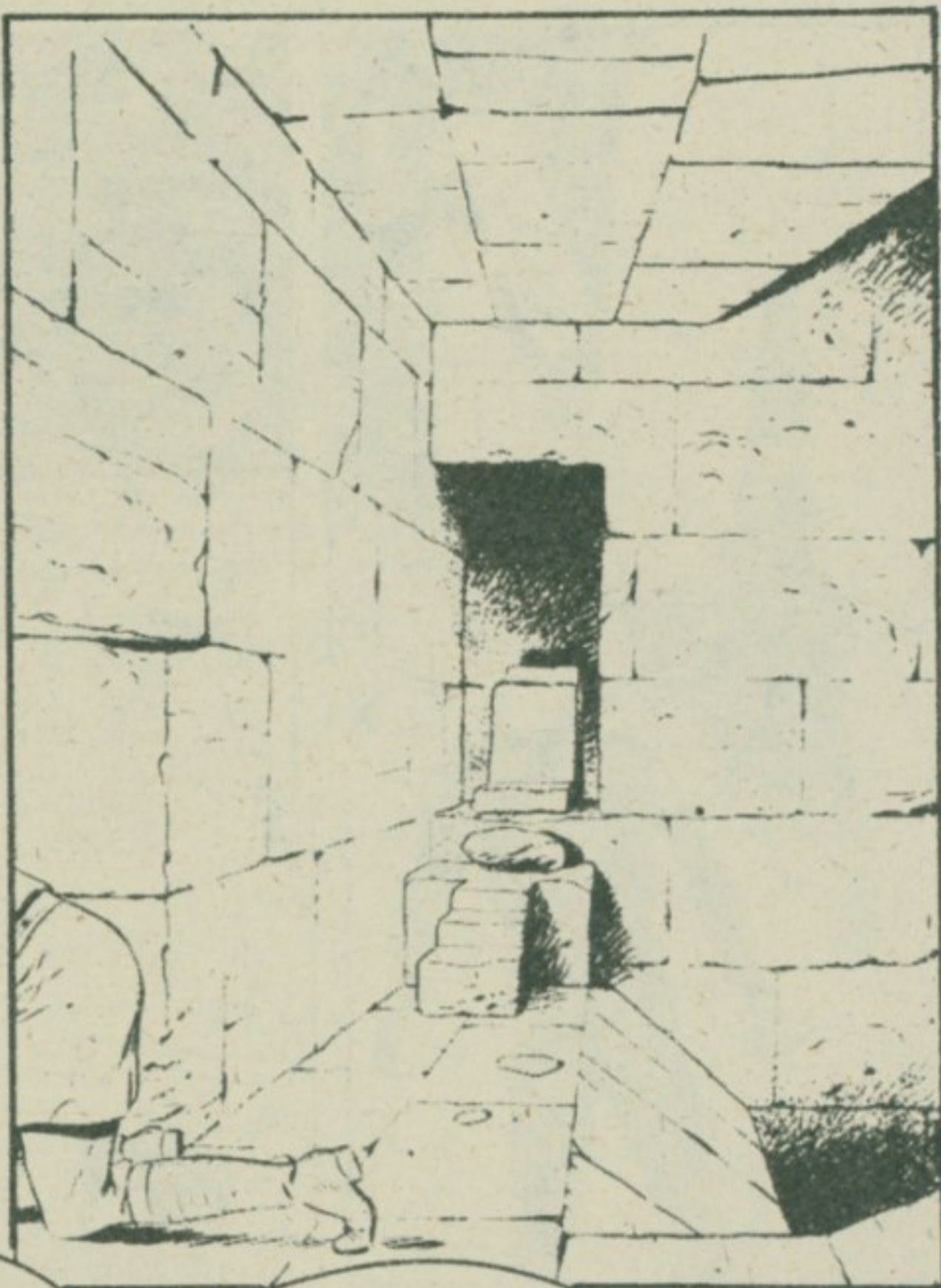
МОЈЕ
ТАЈНО
ИМЕ ВАМ
ЈЕ НАЈ-
БОЉИ
ОДГОВОР...
ЗАТО САМ
СЕ И УГЛА-
ШИО, ЈЕР
ЗНАМ ДА ЈЕ
СЕТ СТАРИ
ЕГИПАТ-
СКИ БОГ
ЗЛА!

8

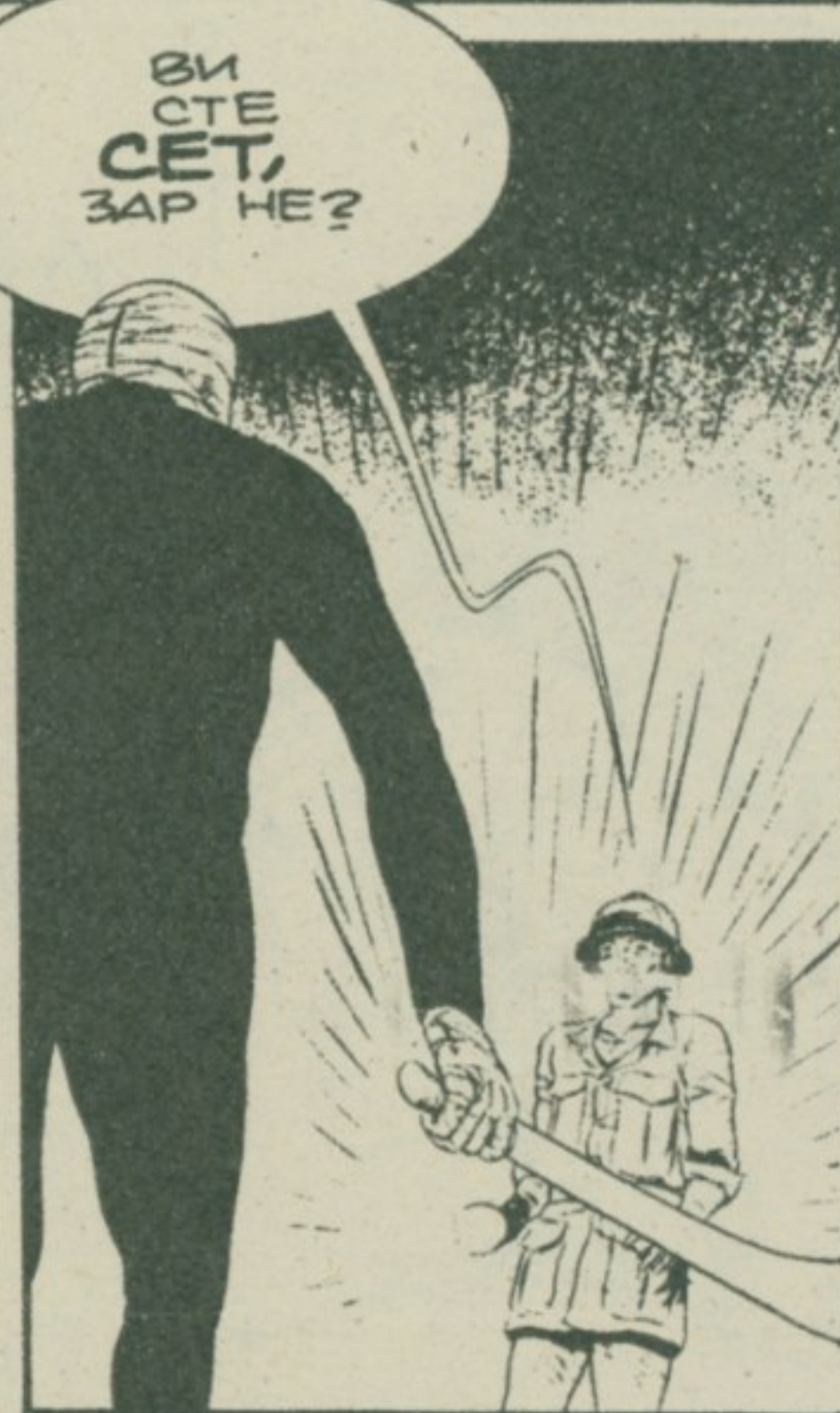

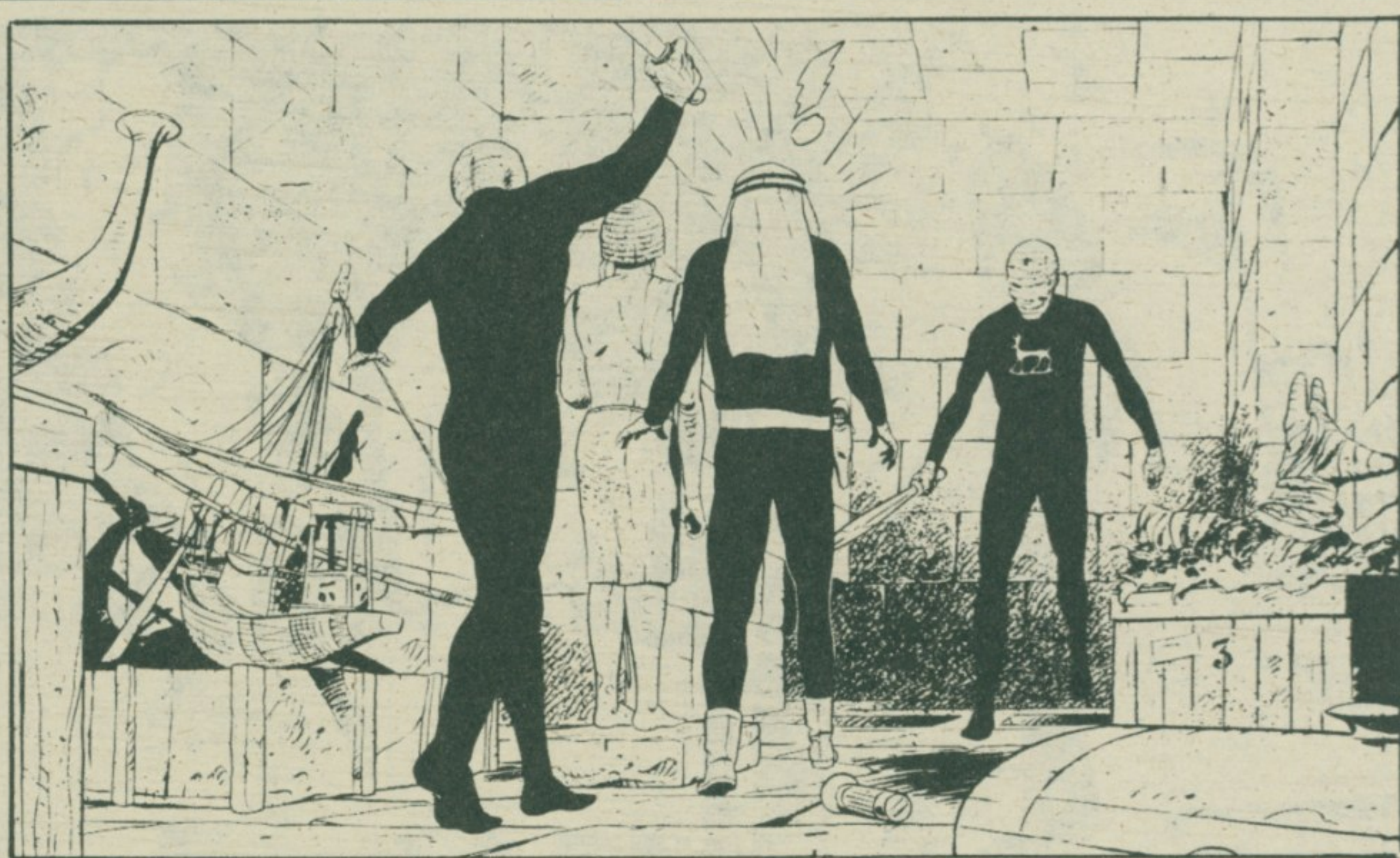

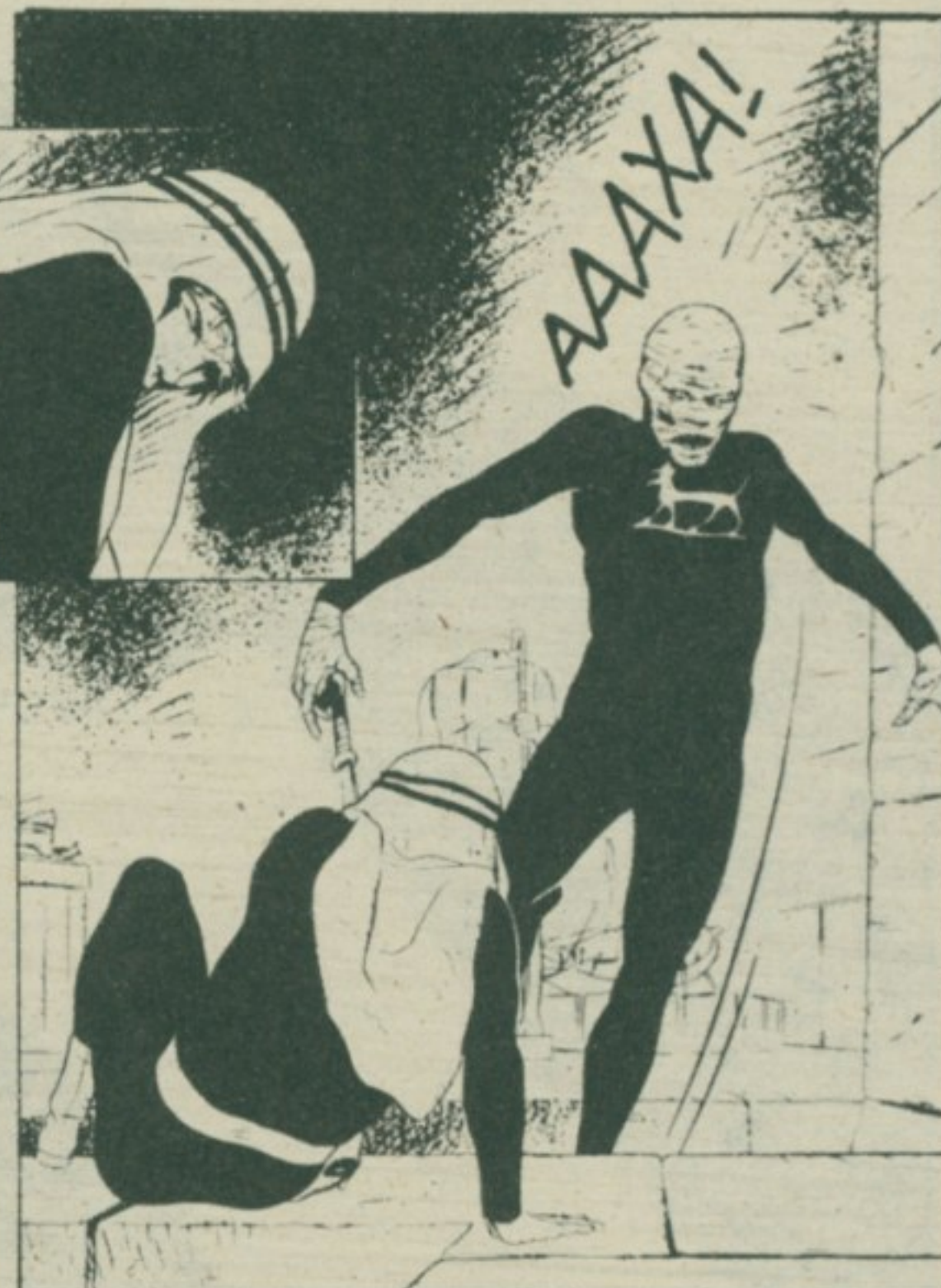
ИМАМ НЕКИ
ЧУДАН ОСЕЋАЈ...
НИЈЕ ТО САМО
АТМОСФЕРА ОВОГ
МЕСТА...

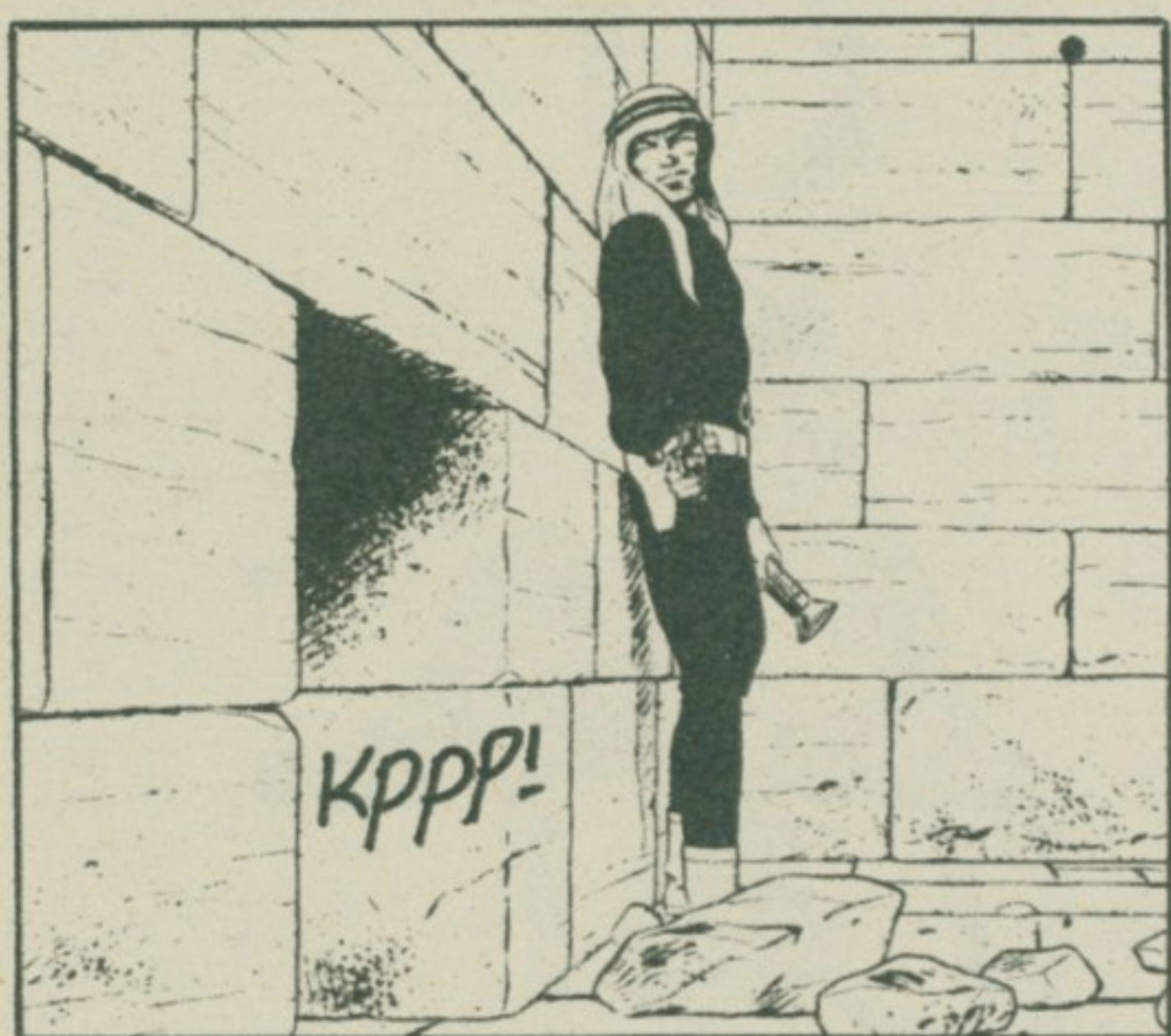
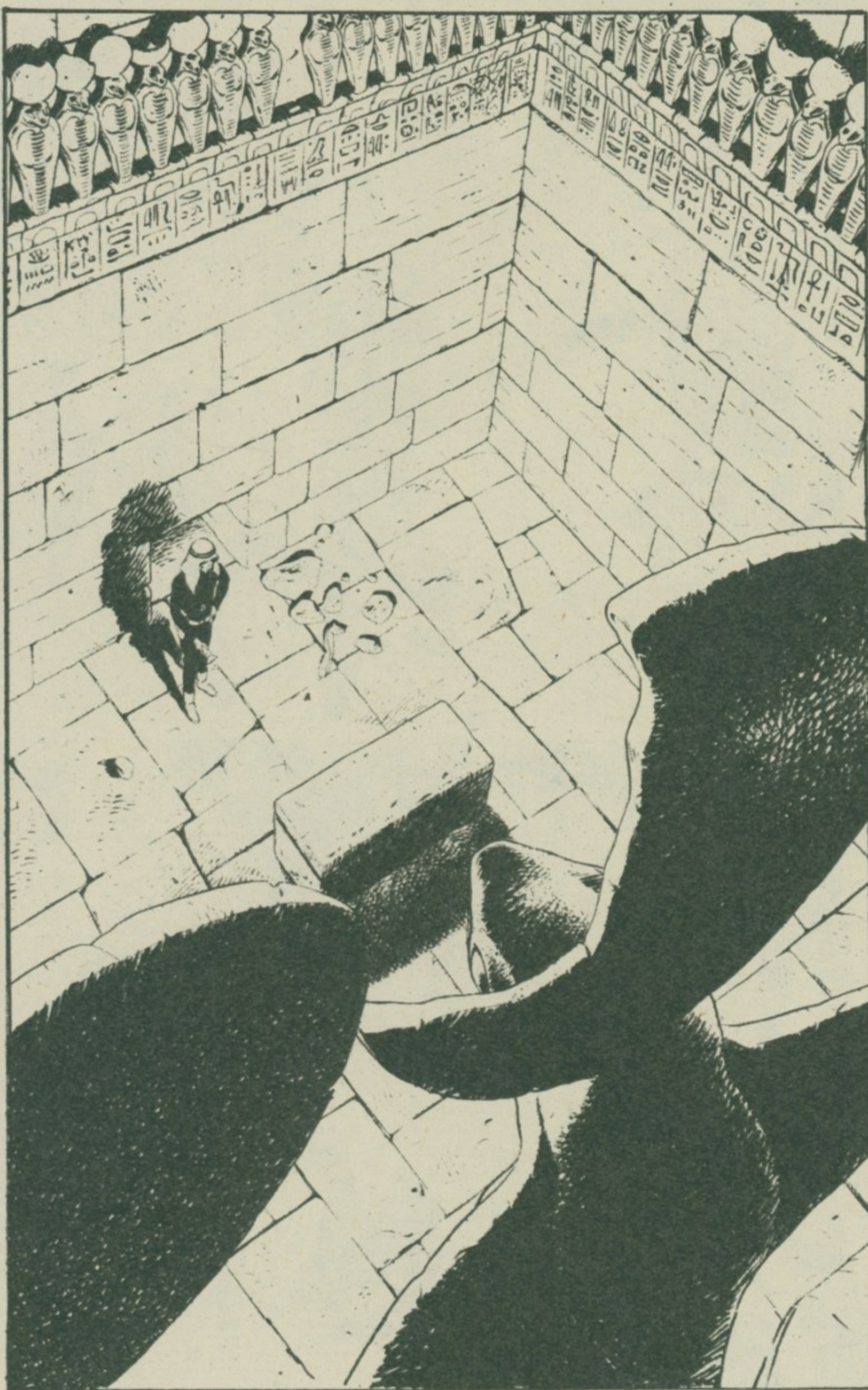
... БЕР
НЕШТО КАК
СУСРЕТ
СА СМРТУ...

ВИ
СТЕ
СЕТ,
ЗАР НЕ?

ШЕСТ МЕСЕЦИ КАСНИЈЕ ...

ВЕЕ ШЕСТ МЕ-
СЕЦИ СЕ
МУНИМ
ДА ОТКРИ-
ЈЕМ ШТА
СЕ ДО-
ГОДИЛО!

ПАЗИ, КРИСТАЛ, НЕ
ПОМЕРАЈ НИШТА!

САМО ПРАВИШ ПИРАМИ-
ДЕ! ПОТПУНО СИ ОП-
СЕДНУТ ТИМЕ!

ХМ! ДОШЛА СИ
У ПРАВИ ЧАС ДА
ПРИСУСТВУЈЕШ РЕ-
ЗУЛАТИМА МОЈИХ
ИСТРАЖИВАЊА!

ЕВО,
ПОГЛЕДАЈ!

ШТА ЈЕ ТО?

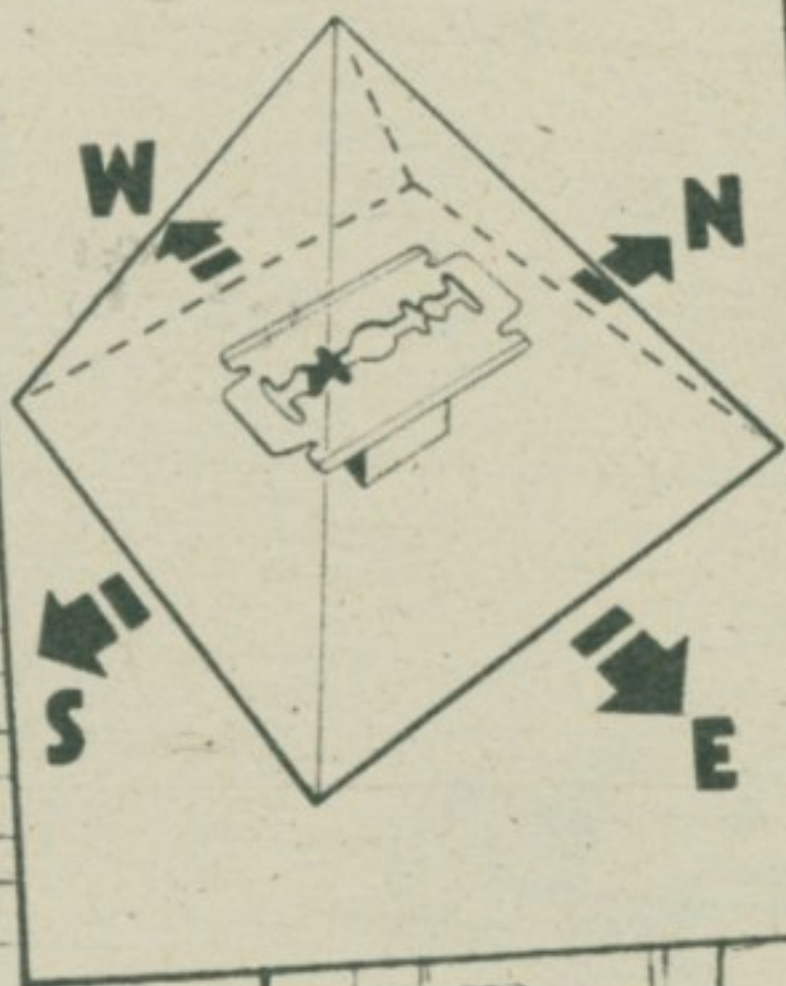
ПАРМЕ
МУМИФИ-
ЦИРАНОГ
ТКИВА!
ПРВИ
ЕКСПЕРИ-
МЕНТ
ЈЕ
УСПЕО!
ОВО ЈЕ
ДРУГИ...

...ТАКОЂЕ МИ ЈЕ
УСПЕО! СЕЧИВО
ЖИЛЕТА ЈЕ КАО
НОВО!

КАКВЕ
ТО ДУХОВЕ
ПРИЗИВАШ?!
ПОЛУДЕО
СИ!

НИСИ ЧУЛА
ЗА ЕКСПЕРИМЕНТ
КАНАДСКИХ
НАУЧНИКА?
НАПРАВИЛИ СУ
МАКЕТУ ПИРАМИ-
ДЕ И У ЊУ СТАВИ-
ЛИ КОМАДИК
МЕСА И
ТУП ЖИЛЕТ...

СЕБАМ
СЕ... ИЗ

...РАЧУНАЛИ СУ
ДА СУ УСЛОВИ ИСТИ
КАО У ПИРАМИДИ!
ПОСЛЕ ВИШЕ МЕСЕЦИ,
МЕСО СЕ МУМИФИ-
ЦИРАЛО, А ЖИЛЕТ
НАОШТРИО!

دوش کلیو پاتر

HOTEL
AMCIN

У ЛАБОРАТОРИЈИ
СЕР ЛЕВЛИНА САМ
ВИДЕО ТАКВЕ ПИ-
РАМИДЕ! ЗНАЧИ,
ЗАНИМАО
СЕ ЗА ТЕ
СТВАРИ!

МЕСЕЦИМА ГА НИКО
НИЈЕ ВИДЕО! СЕТ
И ЊЕГОВИ ЛУДИ-МУ-
МИЈЕ НИСУ ГА ИЗНЕЛИ!
ЗНАЧИ, ЈОШ ЈЕ ТАМО!
МОЖДА ИМАМ ОБЈАШ-
ЊЕЊЕ ШТА СЕ
ДОГДИМО...

У НЕКИМ
ПИРАМИДАМА СУ
НАЂЕНИ МУМИФИ-
ЦИРАНИ ОСТАЦИ!
МИСЛИШ ДА ЈЕ И
СЕР ЛЕВЛИН...

И ОНИ ГА СИГУРНО
ТРАЖЕ, ЈЕР СЕТОВА
ОРГАНИЗАЦИЈА ИМА НЕКИ
ИЗУЗЕТНО ЗНАЧАЈАН
ЦИО! ПРЕ НЕСТАНКА, СЕР
ЛЕВЛИН ЈЕ ОТКРИО ТАЈНУ
КОЈУ ЖЕЛЕ ДА САЗНА-
ЈУ...

АКО
ПОСТОЈИ
ТАЈНА СОБА,
ДОЗНАЂЕ-
МО СВЕ!

СИГУРНО
ЈЕ ОТКРИО ТУ
СОБУ И У ЊУ
ПОБЕГАО
КАД ЈЕ НА-
ПАДНУТ!

ГЛЕ!
СЕР
ЛЕВЛИНО-
ВА ОМИЉЕНА
КЊИГА! ПОНЕ-
БЕМО ЈЕ!

КАКО МИСЛИШ ДА УБЕШ,
ФАРАОНЕ, ТАМО ГДЕ ДРУ-
ГИ НИСУ УСПЕЛИ?

ПОМОГУ
ТЕЛЕПАТИЈЕ!
ЧИНИ МИ СЕ ДА ЈЕ
СЕР ЛЕВЛИН ВИШЕ
ПУТА ПОКУШАВАО ДА
ОСТВАРИ КОНТАКТ
СА МНОМ... ОВОГ
ПУТА ОВОМ
КЊИГОМ...

ТО СУ
АГЕНТИ
КОБРЕ!

ДА!
СИГУРНО
ИМАЈУ
НЕКУ
ИДЕЈУ...

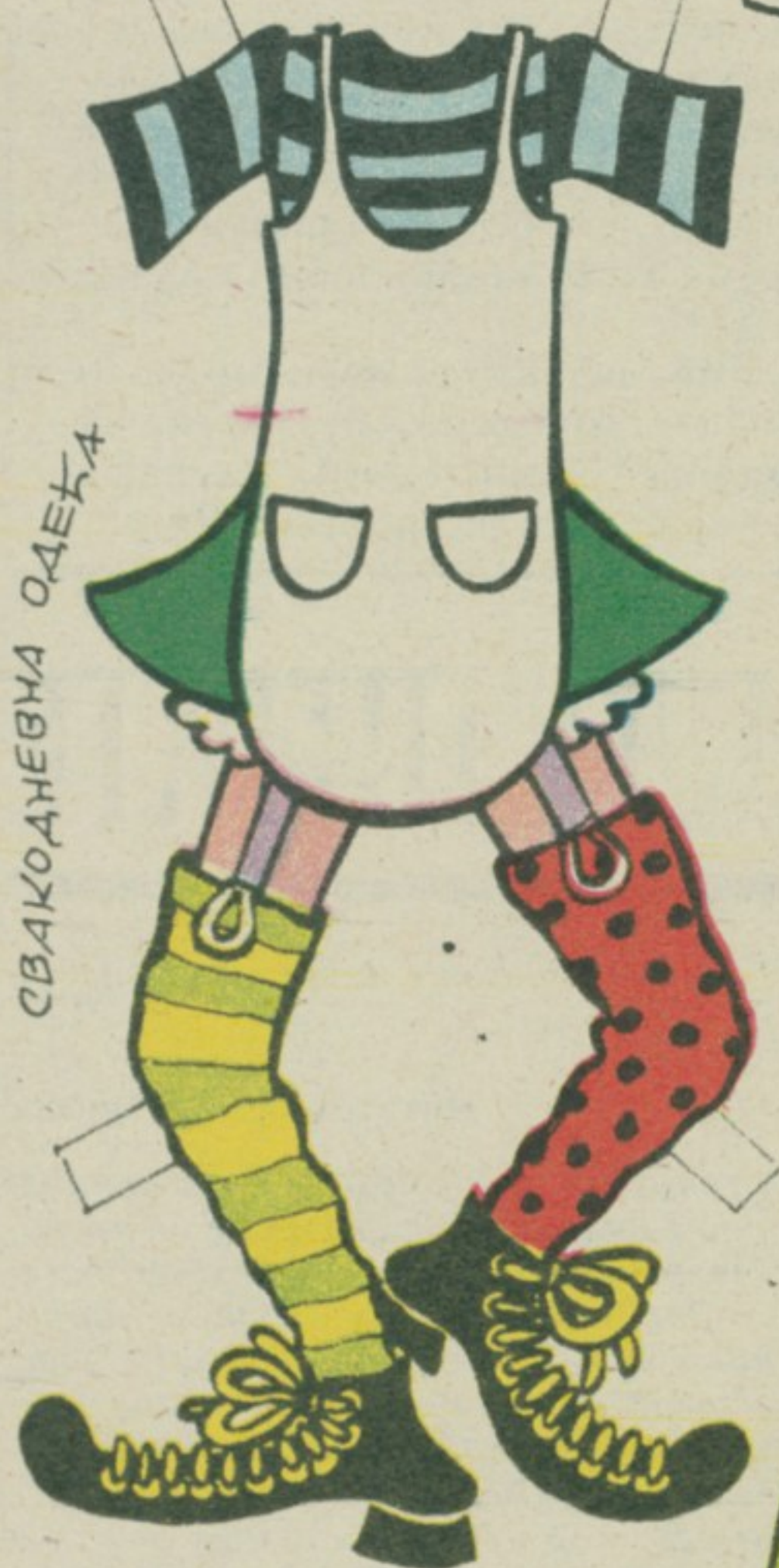
МОЖДА ЈЕ ЈОШ
УВЕК НА ОНОМ ИСТОМ
МЕСТУ!

НАСТАВАК
У СЛЕДЕЋЕМ
БРОЈУ

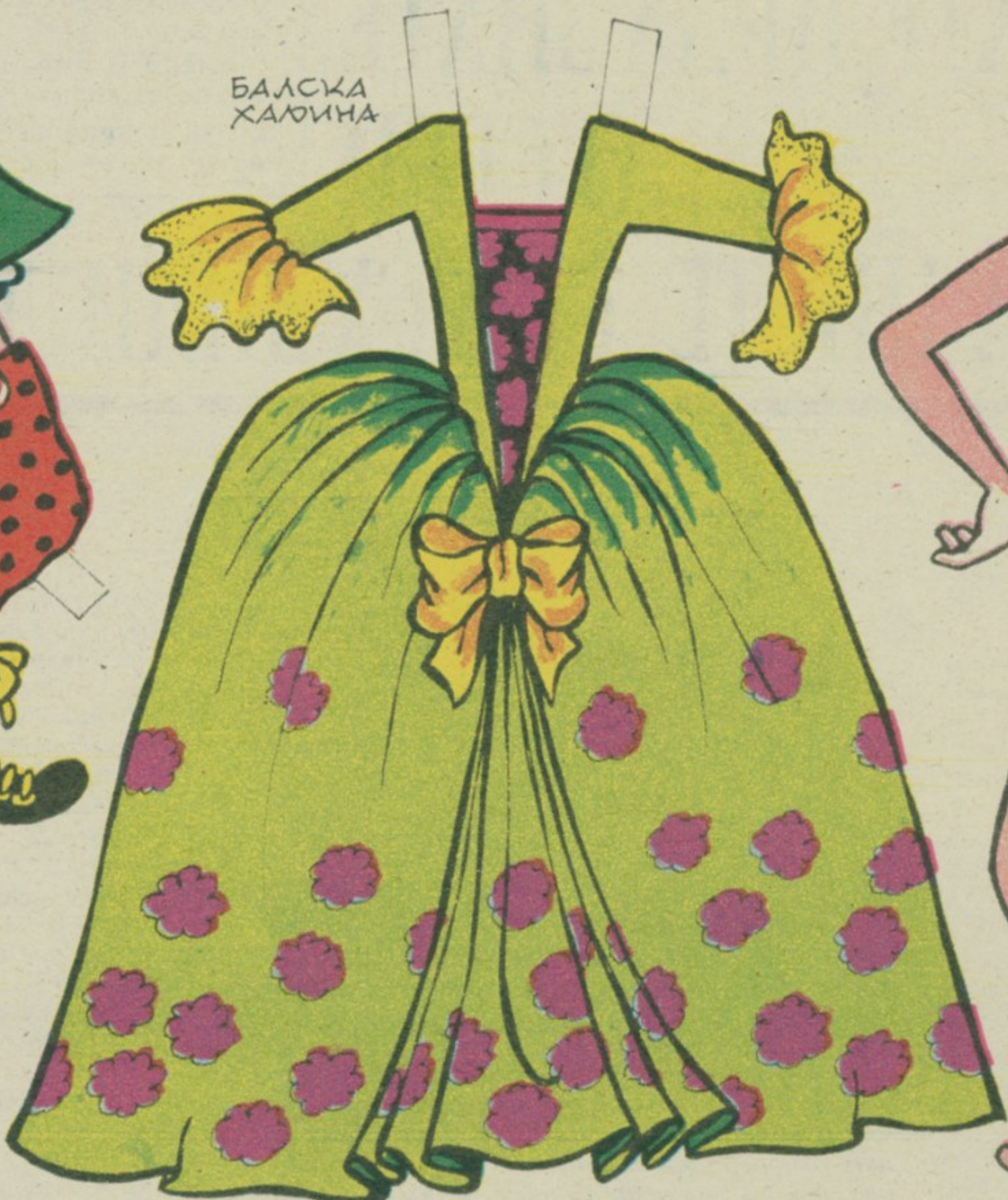
16 Huet. 82

ОБУЦИТЕ ПИПИ ДУГУ ЧАРАПТУ

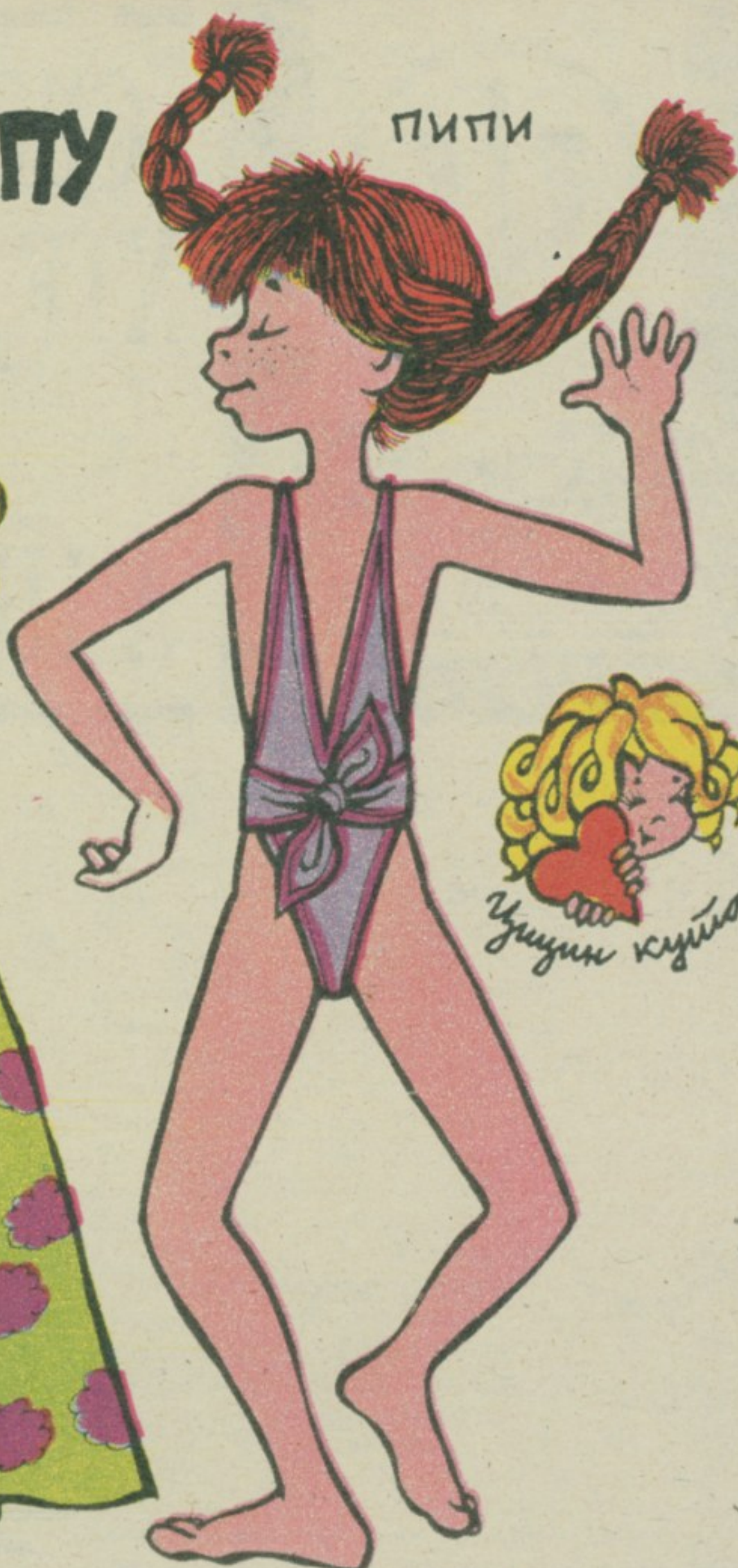
СВАКОДНЕВНА ОДЕЖА

БАЛСКА
ХАЉИНА

ПИПИ

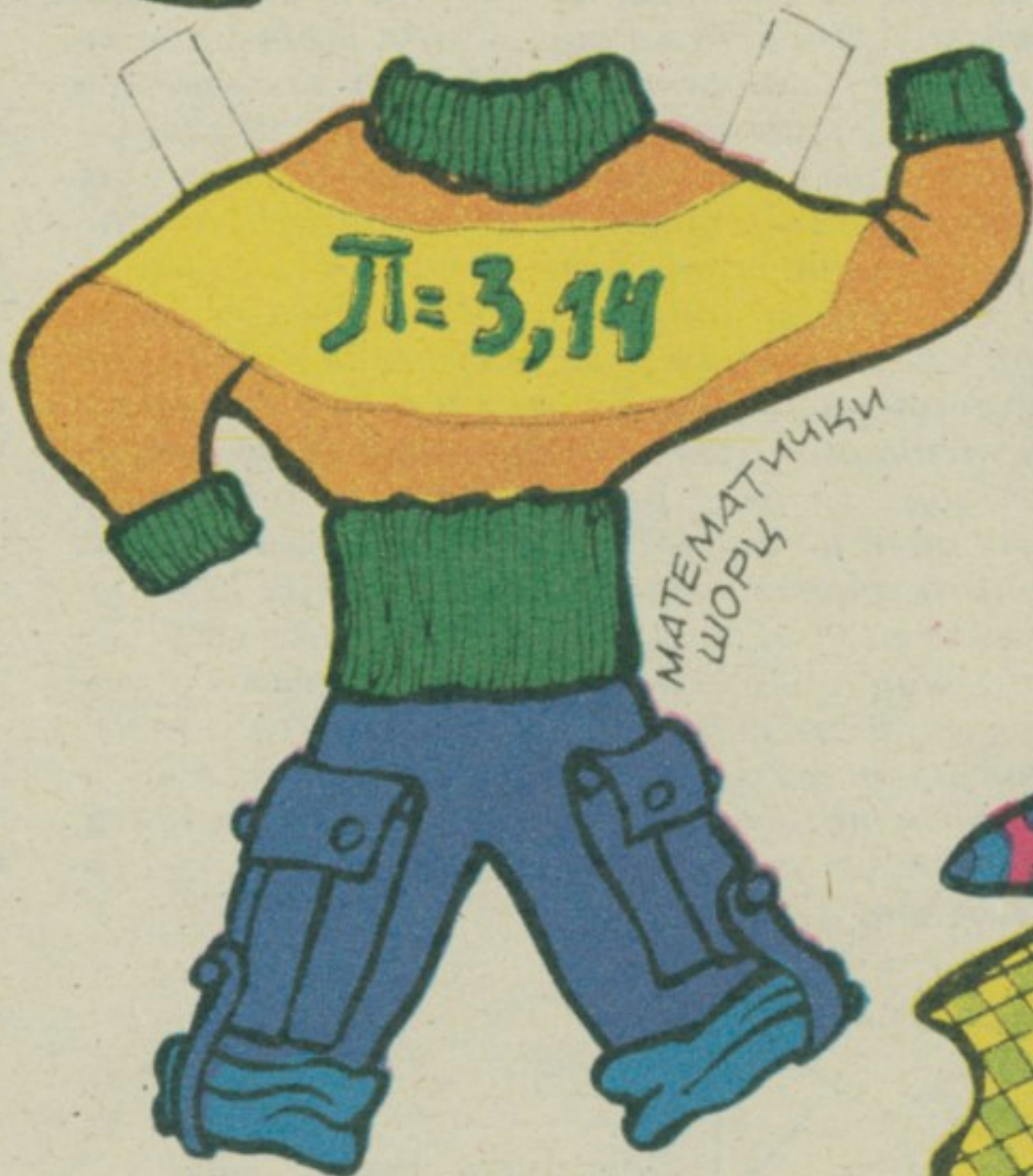

СПАВАЊИЦА

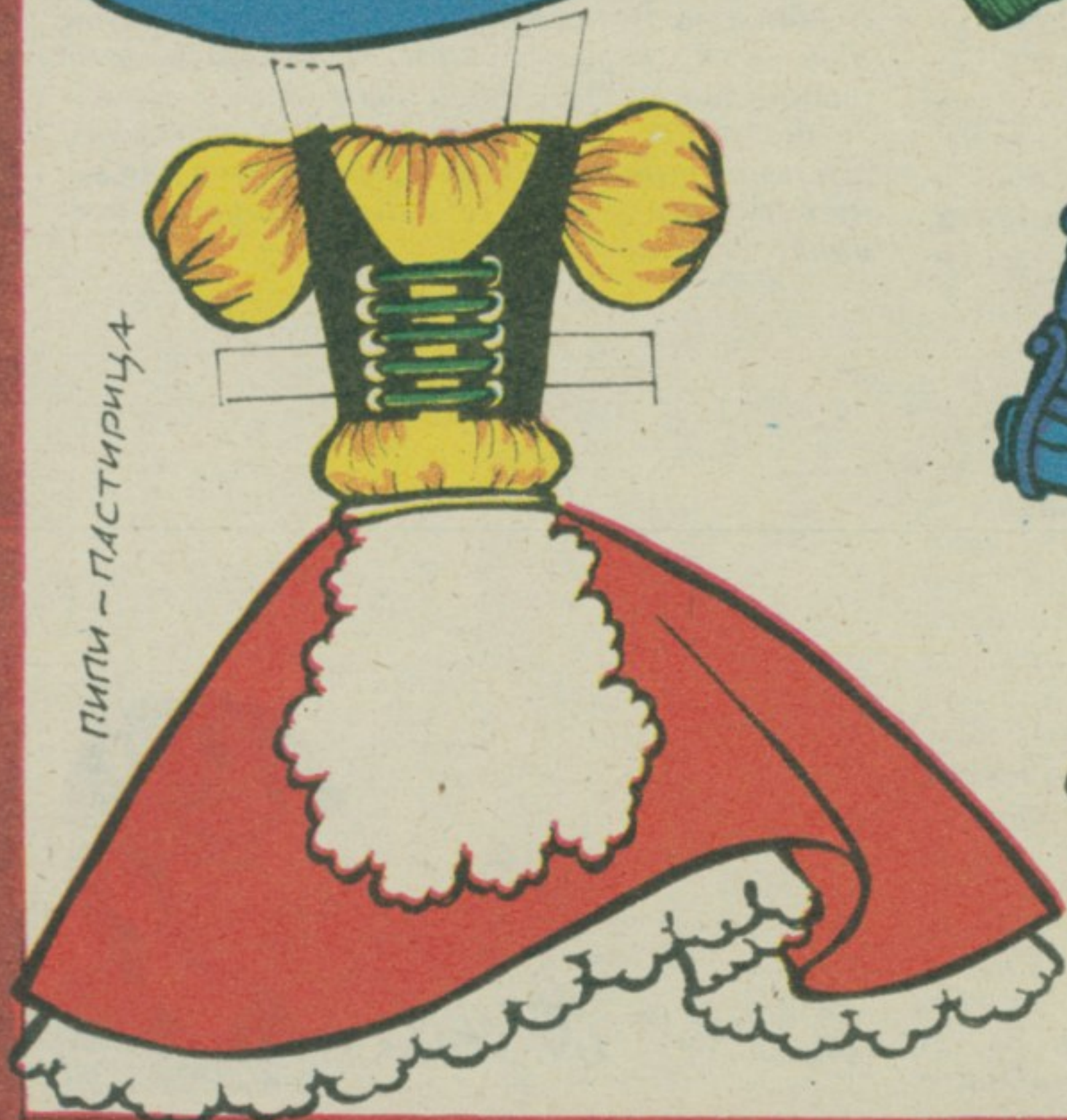

$\pi = 3,14$

МАТЕМАТИЧКИ
ШОРЏ

ПИПИ - ПАСТИРИЦА

ХАЉИНА ОД КРПИЦА

ПИПИНА
ОВЦА
БУ

ПРОСЕЦИ ПО ЦРТИЦАМА

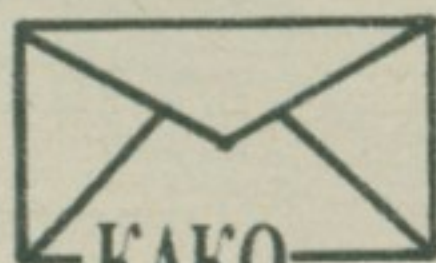

СВЕ ШТО БИСТЕ ХТЕЛИ ДА ЗНАТЕ О СЕБИ А НИСТЕ СЕ УСУДИЛИ ДА ПИТАТЕ

Свако од нас носи у себи нешто што му не да мира, неку дилему коју не зна како да реши, неку невољу због које каткад па-ти. Понегде о томе и нешто може да се прочита, нешто се може поверити добром другу, пријатељу или блиском рођаку. Са-мо, остаје сумња: да ли смо добили прави одговор.

Хтели бисмо да вам помогнемо да о овоме говорите отворено, без осећања стида и кривице. Пишите нам. На ваша писма одговориће психолог Весна Васић.

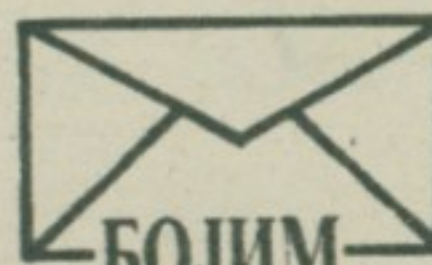

КАКО
ДА
ГА
ОСВОЈИМ

Драга Весна, заљубљена сам у једног дечка из одељења. Он није леп али је паметан. Претпостављам да зна да га волим јер сам му то на неки начин ставила до знања. У одељењу сам помало „анате-мисана“ – због изгледа и ка-рактера. Нисам баш ружна, али сам доста повучена. Он је популаран и не верујем да би се, чак и да ме воли, изла-гао ризику да се то сазна и да буде исмејан. Ово је по-следња година да смо зајед-но, а онда свако иде у своју школу, разилазимо се. Мо-лим те, помози ми, како да га освојим?

НН 269

Драга НН, најпре, ја нисам сигурна да си му ти то, тако бојаљива и несигурна у погледу својих вредности, ставила до знања, на јасан начин (пошто начин на који то стављају до знања повучене особе и оне које су популарне због своје дружељубивости није исти). Чак ни-сам сигурна ни у то да и он теби није нешто ставио до знања, а да ти то, опет, ниси приме-тила? Кажеш да ни он није леп, али да је врло паметан... Поред тога што сте по томе слични, питам се, ако је заиста такав, може ли у тој че-ри да му значи мишљење одељења? А ако му и значи, крај школске године не само да није свршетак, него је почетак, јер ће га ослободи-ти страха од тог мишљења... Знаш, кад неког „освајаш“, онда се трудиш да му пружиш сли-ку о себи онакву какву он жели. Знаш ли как-ва је та слика и мислиш ли да дуже времена можеш с њом да се сложиш, чак и ако се дого-ди да је посве различита од тебе? С друге стра-не, кад је неко освојен сам по себи, као што је случај код тебе, онда то значи да су се те две слике поклопиле спонтано, без напорне глуме. Ја сам за то да, једноставно, само (мало више) будеш ту...

БОЈИМ
СЕ
ПОНОЋИ

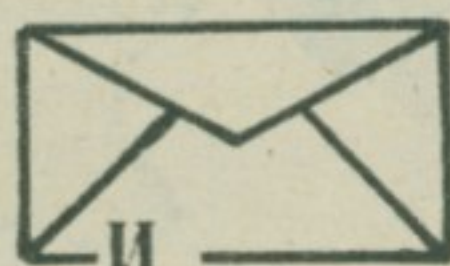
Имам 13 година и одлична сам ученица. Моја невоља је у томе што ми родитељи го-воре да сам неспособна за живот, да ћу другима нано-сити само штету, да сам ни-зашта. Пред спавање се при-сећам сцена из филмова страве и никако их не могу потиснути. Стално ослушку-јем шуме из куће, бојим се поноћи. Те несанице трају и по неколико месеци ћа про-ћу. Доста често мокрим ноћу

и у кревет, што веома љути моје родитеље. Када сам се поверила мами да ноћу не могу да спавам, била је стрпљива пар вечери, прави-ла ми је друштво, а онда јој је све дојатило. Плашим се да не полудим. По мамином савету почела сам да узимам средства за умирење. Брине ме и то што је у татиној ближој родбини било случа-јева лудила. Молим те да ми помогнеш.

Читатељка из Сарајева

Несаница, поћни страх и мокрење у кревет само су видљиви израз твоје дубоке унутраш-ње узнемирености. Није без значаја податак који си ми дала о татиној родбини, али више ме брине начин на који се твоји родитељи од-носе према теби и твојим тешкоћама. Имам осећај да си и сама свесна да не чине то на на-чин који ти је потребан, али не желиш да се на њих отворено жалиш, пошто их доживљаваш као једини ослонац. Својим речима, премда ненамерним, уврежили су у теби осећање неси-гурности у односу на живот, тако да си почела од њега панично да бежиш. Одличан успех – делом израз твог неповерења према живој ко-муникацији – користи ти да се отргнеш од так-ве породичне атмосфере и твојих страхова.

Мислим да твоји родитељи не само да не могу, него и не желе да се суоче са озбиљнош-ћу твојих тешкоћа, па отуд и губе стрпљење и нехотично ти отежавају ситуацију. Она никако не мора да буде опасна, како се теби чини, штавише није ретка у твојим годинама. Али, пошто ти је толико мучна, мислим да је то до-вољан разлог да се у свом граду обратиш не-ком клиничком психологу и затражиш по-дршку. Знаш да ће те то мало плашити, али на-кон првог разговора видећеш да ћеш и сама осетити потребу за таквом врстом контакта. Пилуле су понекад неопходне, али – делују тренутно!

И
ТО
ЈЕ
ТРОУГАО

Другарице Весна, живим у браку 15 година. Недавно сам открила тајну да мој муж има другу жену и са њом сина од 5 година. Да бих сачувала брак, а мужа волим, пристала сам да у наш мали стан дође та жена са дететом, јер то је био ус-лов да се не разведемо. И сад, ја чувам то дете, кувам, идем у куповину и радим све остале послове док су они на послу. Једноставно, изигра-вам „свекрву“ под старе да-не. Молим Вас, Весна, дајте

ми савет шта да урадим и како да се извучем из свега овога. Хвала унапред.

Читатељка из Панчева

И сами увиђате у којој мери је Ваша живот-на ситуација сложена. Мислим да не би треба-ло да се заваравате уверењем како у њој оста-јете само због материјалних разлога, својих година, чињенице да не можете имати деце. „Оголите“ своју ситуацију! Тако ћете пре бити у стању да донесете одлуку о „начину како да се извучете из свега“. Другим речима, пре ће Вас суочити са самом собом, а самим тим и са психологијом Вашег односа са мужем, њего-вом другом женом и дететом.

Чини ми се да свог мужа још волите, али да све више постајете свесни емотивне неиз-држљивости Вашег новог доживљаја његовог односа према Вама. У односу на дете које има са другом женом, испрва сте се повели нагон-ско-матерински, али Ваша потреба да будете вољени на начин на који сте веровали да сте то били пре мучне спознаје, надјачала је таква осећања.

С друге стране, ни пре, ни након њеног усе-љења у Ваш стан, ни другој жени Вашег мужа није било лако. (Вама изгледа да су све пред-ности – младост, изглед, дете – на њеној стра-ни). Не заборавите, Ваш муж је са њом водио један особени начин живота, више година, па када се за то и сазнао није био у стању да Вас остави. Тако се и догодило да сте постали не само „свекрва“, већ и трострука мама. Уз то, не заборавите ни на дете, које сада има 5 годи-на, и које расте... Морате се одлучити, врло скоро, и тада ми се јавите!

Нема потребе да Вас подсећам, у овој Вашој борби између несигурне самотности и болне присности, да још можете да будете вољени онакви какви сте. Добро знам колико Вам је тешко да се супротставите оним потмулим „силама“ које Вас, из саме себе, неодољиво ву-ку ситуацији у којој се патња загонетно пре-плиће са утехом.

Весна Весна

библиотека

ДОМ И ШКОЛА

намењена првенствено средњошколској омладини као лектира уз наставу књижевности. доноси дела најистакнутијих писаца југословенске и стране књижевности.

(у новој опреми и тврдом повезу)

1. Жак Превер: ПЕСМЕ 1.800
2. Лорка: ПЕСМЕ 1.800
3. Н. В. Гогољ: РЕВИЗОР 1.500
4. Н. В. Гогољ: ШИЊЕЛ И ДРУГЕ ПРИПОВЕТКЕ 1.800
5. Светозар Ранковић: ГОРСКИ ЦАР 1.800
6. Исидора Секулић: ПУТОПИСИ, ПРИПОВЕТКЕ, ЕСЕЈИ 2.100
7. Јован Скерлић: КЊИЖЕВНЕ КРИТИКЕ 1.800

8. Отон Жупанчић: ЦИЦИБАН И ДРУГЕ ПЕСМЕ 1.500
9. ... ШАЉИВЕ НАРОДНЕ ПРИЧЕ 1.800
10. Љуба Ненадовић: ПИСМА ИЗ ИТАЛИЈЕ 1.800
11. Јован Стерија Поповић: КОМЕДИЈЕ 1.800
12. Ђура Јакшић: ПЕСМЕ 1.800
13. Ђура Јакшић: ПРИПОВЕТКЕ 1.800

Књиге су штампане ћирилицом

библиотека

СРПСКА ПОЕЗИЈА ЗА ДЕЦУ

80. Бранко Ћопић: ЧАРОБНА ШУМА 350
81. Бранислав Црнчевић: МРАВ ДОБРОГ СРЦА 300
82. Милован Данојлић: ШТА СУНЦЕ ВЕЧЕРА 300
83. Душко Радовић: ЗАМИСЛИТЕ, ДЕЦО 1.400
84. Змај Јова Јовановић: ПЕСМЕ ПРИЧАЛИЦЕ 1.400

Књиге су штампане ћирилицом у тврдом повезу.

попуст 20%

РАД ИЗДАВАЧКА РАДНА ОРГАНИЗАЦИЈА
11000 Београд, Моше Пијаде 12. Тел. 337-110

НАРУЧБЕНИЦА - ПЗ/76

Овим неопозиво, наручујем (упишите бројеве књига које наручујете)

ЗА ГОТОВО - вредност наручених књига уплатићу ПОУЗЕЋЕМ по пријему од поште. С ПОПУСТОМ од 20%. (Поруџбине испод 2.000 динара не испоручујемо)
НА ОТПЛАТУ - вредност наручених књига уз годишњу камату од 34%, уплатићу у редовних месечних рата, по пријему књига рачуна и уплатница, с тим што ћу прву рату уплатити поштару код пријема. Књиге се могу отплатити највише у 10 рата, а најмања рата је 1.000 дин. Купци на отплату оверавају наруџбеницу у организацији где раде, а пензионери прилажу претпоследњи чек од пензије. У случају спора надлежан је Пети општински суд у Београду

(Презиме и име)

(Име оца)

(Датум и место рођења)

(Занимање)

(Број л. к. и место издав.)

(Број поште, место и адреса стана)

(Радна организација и место где је купац запослен)

(Датум)

М.П.

(Овера о запосл. и потпис овл. лица)

(Потпис купца)

библиотека

Змај

рад

60. Тоне Селишкар: ДРУЖИНА СИЊИ ГАЛЕБ 400
61. Чедо Вуковић: ТИМ ЛАВЉЕ СРЦЕ 450
62. Александар Дима: КАПЕТАН ПАМФИЛ 400
63. Александар Дима: ВИТЕЗ ОД АРМАНТАЛА 700
64. Р. Л. Стивенсон: ОСТРВО С БЛАГОМ 500
65. Ц. Ф. Купер: КОЖНА ЧАРАПА 600
66. Шарл де Костер: ТИЛ УЛЕНСПИГЕЛ 700
67. Емилио Салгари: ЦРНИ ГУСАР 700
68. Емилио Салгари: КРАЉИЦА КАРИБА 1.200
69. Жил Верн: ПУСТОЛОВИНЕ КАПЕТАНА ХАТЕРЕ 800
70. Жил Верн: МИХАИЛ СТРОГОВ 1.200
71. Жил Верн: ПУТ У СРЕДИШТЕ ЗЕМЉЕ 900
72. Марк Твен: ДОЖИВЉАЈИ ХАКЛБЕРИ ФИНА 1.200
73. Данијел Дефо: РОБИНСОН КРУСО 1.200
74. Капетан Фредерик Меријет: ПОМОРСКИ КАДЕТ ЦЕК ИЗИ 1.400
75. Тоне Селишкар: ВЕЛИКА ГАЛА ПРЕДСТАВА 1.500
76. Бранко Ћопић: ОРЛОВИ РАНО ЛЕТЕ 1.800
77. Ц. Р. Р. Толкин: ФАРМЕР ГИП ОД БУТА 1.400
78. Жил Верн: ДВЕ ГОДИНЕ РАСПУСТА 2.000
79. Хенрик Сјенкијевич: КРОЗ ПУСТИЊУ И ПРАШУМУ 2.000

Књиге су штампане латиницом у тврдом повезу.

БИЛО
ЈЕДНОМ
НА
ДИВЉЕМ
ЗАПАДУ

КЕНОН, КО

Пуковник Џорџ Томсон могао би да се похвали да има лепу старост. Осим славе и одликовања која је зарадио у рату Севера и Југа, купио је ранч поред Даласа и посветио се ономе што је највише у животу волео – узгајању коња. Удовац, имао је само једну ћерку. Да није ње, пуковник не би знао шта су бриге.

Мис Роуз Томсон, коју су пуковникови шталски момци кришом и поспрдно звали „Лимена Ружа“, била је заиста размажено и својеглаво створење, уз то права мушкарча мада лепог лика и стаса. Али, увек је носила каубојско одело, чизме, пиштоље и од јутра до мрака надгледала коње и каубоје издајући им наређења због којих су многи у себи псовали.

Ђаво на четири ноге

Међу каубојима, запосленим на ранчу, био је неки Боб Фокс, отприлике човек каквог би „Лимена Ружа“ – да је неке правде – морала да заволи. Али, његов друштвени ранг био је исувише низак у односу на Томсонове... Фокс је био кротитељ коња, висок као бор, плавоок а црномањаст, снажан као челична опруга. Пуковник би му можда и прогледао кроз прсте ниско порекло, ако би се Роуз случајно загрејала, али тако није било писано... У крду коња нашао се један зеленко, Кенон, који је и наочитог Боба Фокса заувек искључио из списка могућих Томсонових зетова.

Тај Кенон је био толико бесан ждребац, подивљао у прерији, да је била права мука ставити му макар оглав, а камоли оседлати га и појახати. Коњи су, уопште, интелигентне животиње, али Кенон је био изузетак – у његовом коњском мозгу настанио се сам ђаво. Кад га је Фокс први пут, на једвите јале, сатерао у тесни дрвени коридор поред корала, четири каубоја су више од двадесет минута покушавали да му набаце седло и притегну колан. Кенон је толико скакао и лупао ногама да је подсећао на неку експлозивну машину, а не на четвороношца од крви и меса. Чим је Фокс сео на њега и кад су отворена врата коридора, он је журнуо у корал као метак, а онда се пропео. Фокс је био навикао на тај покрет, па је телом парирао, али Кенон истог часа леже на земљу и поче да се ваља. Фокс једва истрже ногу из узенгије и одскочи у страну. Од ваљања, седло се смакло и делимично дошло Кенону на трбух. То га је потпуно излудело. Животиња скочи и, сада без јахача, поче да јуриша у ограду корала покушавајући да откине и седло и колан.

– Е, мој Фоксе, не ради се то тако! – одјекну подругљиви глас „Лимене Руже“ која је са осталим момцима посматрала сцену.

Фокс јој упути један убитачан поглед, али у том часу она зграби ласо и, бацивши га са оgrade, ухвати Кенона. Коњ поче да хода на две ноге, али га мис Роуз и тројица каубоја некако довукоше до оgrade и везаше на кратко. Из губице му је капала бела пена.

Кенон је већ почео да клеча, колико су га притегли. Кад смакоше ласо са његовог

снажног врата, он поче да хрипа и отреса главом.

– Миран, Кеноне! – рече Фокс и приђе да дохвати узду и потапше га. Али, уместо уобичајеног отимања, Кенон зари зубе Фоксу у рамс. Кротитељ опсова и песницом удари коња по глави. Узда му испале из руке. Следећег трена Кенон се окренуо и копитом, као из топа, погодио момка посред груди. Фокс паде.

Да Рошави Били, искусан шталски момак, није зграбио некакав кочић и одалабио Кенона неколико пута, овај демон би већ онесвешћеног човека газио до смрти.

– Овако нешто нисам чуо ни у причама! – рекао је Били док су Фокса поливали водом и покушавали да га оспесте.

Али Боб Фокс је тешко дисао. Из уста му се појавио кончић крви... Упркос помоћи лекара у Даласу, умро је не долазећи свести.

Томсон је приредио достојан погреб и, заједно са својим људима, испратио несрећног каубоја до вечне куће, а онда издао наређење:

– Одмах убијте Кенона!

– Немој, пуковниче! – вриснула је Роуз и обиснула се оцу око врата. – Животиња није крива... Ми смо негде погрешили... Није сваки коњ исти...

Васпитач из Сан Антонија

Пуковник није волео да мења одлуке, али се у себи радовао што види да његова ћерка није тако површна као што је могло да се помисли.

– Али, Роуз, он је убица! – бранио се пуковник. – Шта да радимо с њим? Да пустимо да још неко страда?

– Рошави Били каже да има старог пријатеља, неког Денија Лику, који би могао да опамети Кенона – одговорила је Роуз.

– Хм, знам Денија – рече пуковник. – Али ко зна где је сада! Осим тога, бојим се да ти се неће свидети начин његовог „преваспитавања“ коња-убице... Можда Кенон то неће ни преживети...

Дени Лика је, како рече Рошави Били, у то време радио као банкарски чиновник у Сан Антонију. Пуковник му је послао телеграм и одговор је убрзо стигао: „Долазим кроз недељу дана. Дени Лика.“

– Никад не бих помислио да ће тај човек завршити као банкарски чиновник – рече пуковник кад је у Даласу из поштанске кочије изашла људескара у црном оделу и с цилиндром на глави.

Роуз Томсон претрну стојећи поред оца који се поздрављао са Денијем и тек тада јој постаде јасна она очева реченица: „Можда Кенон то неће ни преживети...“

Њ-УБИЦА

Мистер Лика је био висок нешто преко шест стопа и имао косо оборена рамена која су почињала, чинило се, одмах испод ушију, руке дугачке готово до колена и шаке величине ашова. Можда би ипак изгледао привлачно да му нос није био сломљен и некако разгажен преко лица, што га је чинило – страшним. Знала је из очевих прича да је то траг копита једног од војничких коња-убица које је Дени својевремено откупљивао по гарнизонима, „преваспитавао“ их и препродавао.

Човек против ждрепца

Роуз је опет осетила како је подилазе жмарци кад је, нешто касније, поред корала у којем је бесно рзао Кенон, спасила Денија у „радном оделу“. Сад јој више није био онако смешан, као у смокингу и цилиндру. Лако се пребацио преко ограда корала и само с ласом у рукама пошао према Кенону. Животиња га погледа, задрхта и поче да стриже ушима. У ваздуху звизну ласо и

Кенон поче своју бесну игру. Али, Денију није могао да се отме. Коњ јурну право на њега.

Роуз врисну и одмах због тога поцрвене. Срећом, нико није приметио. Дени је, међутим, измакао Кенону и док је бесна животиња тутњала поред њега, Лика је удари чизмом у трбух. Коралом се разлегло њиштање.

– Престаните! – вриштала је Роуз, али нико је није слушао.

Сви, на челу са пуковником, напрегнуто су гледали шта се дешава у коралу. А тамо је Лика, сав ознојен и прашњав, хитро пребацио ласо око угаоног стуба и, натежући га, привлачио Кенона све ближе. Кад је губица била сасвим уз стуб, Дени се хитро примакао коњу с бока, завукао му се под трбух и – то нико није могао да схвати – протуривши главу између задњих ногу обухватио их рукама одмах испод трбуха, па се, мало посрћући, сасвим исправио! Неко време се тетурало обуздавајући Кеново бацање, али било је очигледно да је животиња и надмудрена и надјачана: убитачне задње ногу нису могле да задају ударац копитом, а Кенон је стајао само на предњим ногама, јер му је цео задњи део био на Ликиним раменима. Страшни коњ је изгледао смешан, а мис Роуз у тренутку помисли да у Денију види Херкула.

Сви су се питали колико ће Лика издржати у том положају и како ће се из њега извући. Али, и он је био ђаволски вешт: уграбио је тренутак кад се завршио један Кенонов трзај, па се, не пуштајући коњу ноге, свалио

УЗДА ИСПАДЕ ФОКСУ ИЗ РУКЕ.
ТАДА СЕ КЕНОН ОКРЕНУ И
КОПИТОМ, КАО ИЗ ТОПА, ПОГОДИ
МОМКА ПОСРЕД ГРУДИ. ФОКС
ПАДЕ...

заједно с Кеноном на земљу. Мис Роуз је поново толико вриснула да је надјачала повике осталих: више није знала да ли јој је жао Кенона или стрепи за Денија... Он је мирно изашао између коњских ногу отресајући прашину са одела. Кенон је лежао тешко дишући, јер га је ласо и даље стезало и држало му главу високо изнад земље. Лика хитро извуче из џепа узицу, направи малу омчу и набаци је на коњску губицу, па повика:

– Одвежите ласо!

Момци извршише наређење. Кенон опусти главу и крклајући поврати довољно ваздуха, а онда устаде. Дени га је, оном омчом, чврсто држао за губицу.

– Отварајте корал и дајте овамо кочију! – повика он.

Зачас је преко прљавог и ознојеног коња пребачен ам. Зграбивши узде, Лика скочи на седиште и, немилосрдно шибајући, потера упрегнутог ждрепца. Нестадосе у облаку прашине према узораним парцелама Томсоновог имања.

– Богами, да ме Дени овако пропусти кроз шаке – рече Рошави Били – ја бих можда постао клавириста!

– Шта ће сад бити? – упита „Лимена Ружа“ престрављено.

– Па... Ако Кенон издржи, можда ће од њега испасти добар коњ – одговори пуковник загонетно. – Знам, сад га Дени гони у галопу преко орања и гониће га све док не падне...

– Ипак је било боље да смо га убили пушком, него да га злоставља овај целат – рече бесно мис Роуз и оде у кућу.

Пролазили су сати, а Лика се није враћао. У сутон неко повика:

– Ено, долазе!

Сви опет истрчаше у двориште. Дени Лика је ишао пешке и пушио, а Кенон је корачао за њим вукући лаку пуковникову кочију и повремено њушкао Денијев лакат. Био је то исти коњ. Дени га је тамо негде чак лепо истимарио, али му је нарав била измењена.

– Мис Томсон – рече горостас – сада га и ви можете испрегнути и одвести у шталу... Требаће му мало одмора...

Сутрадан, пошто је исплатио Денију путне трошкове и додао још 100 долара награде, пуковник рече:

– Знаш ли неког ко би могао да преузме мој корал? Остао сам без кротитеља...

Дени погледа у мис Роуз, па се осмехну:

– Ако госпођици због свега овога нисам постао мрзак, ја бих се понудио...

– А банка, шта ће у банци без тебе? – упита пуковник.

– Ма... То сам, ионако, радио из невоље.

– Договорено, Дени! – рече пуковник

стежући му руку.

Мис Роуз је опет поцрвенела.

Шта је било с Кеноном? Постао је омиљени коњ мис Роуз, али је остао лукав – није допуштао да га оседлају док му не дају коцку шећера.

Пуковник је још дуго поживео. Осим у све већем крду коња, сада је уживао и у гомили унучића. Јер – „Лимена Ружа“ је установила да је Дени Лика, мада мало ружњикав због оног носа, за њу сасвим пристојан човек.

Д. Брандон

Илустровао: Брана Јовановић

ХИТ

СВЕ
МОЈЕ
ГОДИНЕ

**ДОНЕДАВНО СЕ СМАТРАЛО ДА ЈЕ
ВИЦКО МИЛАТОВИЋ, БУЊЊАР
„РИБЉЕ ЧОРБЕ“, НАЈВЕЋИ
ПРИСТАЛИЦА ХЕВИ МЕТАЛА У
ГРУПИ, АЛИ ЈЕ ЊЕГОВ СОЛО
АЛБУМ „У РИТМУ СРЦА МАЛОГ
ДОБОШАРА“ ПОТПУНО
ПРОМЕНИО СЛИКУ О ЊЕГОВИМ
МУЗИЧКИМ ОПРЕДЕЉЕЊИМА.
ОСИМ О ПЛОЧИ ВИЦКО ПРИЧА И
О СТВАРИМА КОЈЕ ЈЕ ПРЕЖИВЕО
ТОКОМ ОСМОГОДИШЊЕГ РАДА СА
„ЧОРБОМ“**

Знам да прича било кога рок музичара не изгледа превише романтично ако му каријера није посута „трњем и камењем“, али ја током ових десетак година, колико свирам, ниједну ствар која је музичарима битна нисам дуго чекао: прву осредњу групу, велику групу, први сингл, албум, велике концерте, турнеје...

Бубњари обично најтеже долазе до инструмента јер је најскупљи, али ја сам одмах добио не некакве канте већ прави „Premier“. Купио сам га (ћалетовом ловом, наравно) од Батице, сада бубњара групе „Зана“. После само два месеца друштво из краја ме је позвало да свирам с њима у групи која се звала „Born“ („Рођени“), по узору на њихове идоле, групу „Фри“ („Free“) – „Слободни“, иако нисам честито знао ни да држим палице. У постави су били Жељко Николић, гитариста, Душан Лазаревић, бас, и оргуљаш Мићко Живадиновић. Прва двојица су касније прешла у „Зебру“, једну од првих београдских супер група која то никада није постала, док је Мичко на мојој плочи свирао ритам гитару и направио две песме.

Добош уместо јастука

Углавном, после само неколико проба отишли смо на тезге по околини Београда. Другога дана, пошто смо у Ковачици продали само девет карата, нисмо имали довољно пара ни за аутобуске карте до Београда. Ту ноћ преспавали смо на

позорници, на којој смо пре тога свирали. Ја сам подигао добош и тако некако издржао до јутра, када се оргуљашев отац забринуо за нас и дошао колима да нас тражи.

На следећој свирши, коју смо имали у једној месној заједници, дошао је да нас слуша и Миша Алексић тражешћи музичаре за нову поставу свог SOS-а. Сећам се да сам имао фрку кад се појавио у бунди какву сам до тада виђао само код Блекмора и Бебека и рекао: „Мали, био си добар“! Било ми је то први пут да ме је неко похвалио. Мене и Жељка је позвао у групу.

После Жељковог одласка дошао је Рајко, за кога смо тада знали да вежба и по десет сати дневно. Како нам посао у то време није баш сјајно ишао, на предлог нашег менаџера Срећка Ризнића званог „Сува рука“ водили смо као госте на концерте и две девојке – дуо „Сноли“. Како су се оне облачиле врло провокативно за оно време, било је проблема да их спасемо од локалних мангупа. У једном селу изнервирана добацивањима Оливера, једна од девојака, гађала је флашом најбучнијег. Касније сазнамо да је тај тип шеф локалне банде и да неће да нас пусти и да морамо свирати све до јутра. На крају, кад више нисмо знали шта да свирамо, дограбимо по један статак од микрофона и тако се некако пробијемо до комбија.

После Боре – хаос

Девојке су нас убрзо напустиле, а уместо њих дошао је Бора. Тада ми се први пут појавила слика у новинама, а да као „Рибља чорба“ нисмо одржали ни једну једину пробу. Кад се после само двадесетак дана од оснивања бенда појавио и постер, схватио сам да постајемо права група.

На „BOOM 78“ никако нисам могао да схватим да ја треба да свирам заједно са групама као што су „Леб и сол“, „Парни ваљак“ или „Смак“ који су већ тада имали по неколико албума, а ми још ни први сингл. На снимању „Лутке са насловене стране“ схватио сам како се осећао Ринго Стар кад је продуцент хтео да га замени студијским музичарем, јер је, као и ја, клатарио у ритму. Уз лупкање по рамену Енца Лесића и Борино стално храбрење некако сам преживео тај сингл.

Углавном, после само две године од када сам почео да свирам, требало је да наступим пред десет хиљада људи на Ташмајдану. Стигао сам први и редар који вероватно не би препознао ни Гилана није ми поверовао да ја стварно свирам и вратио ме са улаза. Касније, кад је укапирао ко сам, цео сат ме јурио по парку и молио да се вратим.

Док су Миша, Бора и Рајко били у

војсци, Бајага и ја смо се мало увежбавали и тако је, заједно са Цвететом и Енцом, настао Бајагин бенд звани „Фрка“. У новогодишњој емисији „Рокенролера“ наступили смо под маскама, а ја сам први пут у животу певао, оно „Love me baby“.

Другу ЛП плочу „Покварена машта и прљаве страсти“ снимали смо код Енца у студију „Друга маца“ и ја сам сваких петнаест минута морао да устајем и празним бас бубањ који је био препун воде, јер је таваница прокишњавала.

После те плоче кренули смо на турнеју и први пут сам данима свирао пред препуним халама од којих ни једна није имала мање од пет хиљада људи: Београд, Ниш, Титоград, Загреб, Сарајево и први пут у животу осетио сам да смо постали праве звезде. Међутим изгледа да ми је судбина да налетећем на неумољиве редаре који не разликују Шабана Шаулића од Петра Челика. Пошто сам свој бек-стејџ за концерт у нишком „Чаиру“ заборавио у хотелској соби, пустио ме је тек кад сам га подмитио са најскупљим беџом купљеним у Лондону.

Ратни извештај са концерта

Турнеје после „Мртве природе“ не волим да се сећам мада је била најуспешнија. Није ми баш пријало да нам цели шпалери од по двадесетак милиционера крче пут од хале у којој смо свирали до комбија. Вести са наших концерата изгледале су као извештаји са неког бојишта. Ваљда су људи очекивали да ће се на сваком концерту десити нека несрећа.

После наредних албума хале су и даље биле мање-више пуне, али није било оне еуфорије кад сам само чекао кад ће рампа са комплетном расветом да ми се сруши на главу. Ионако су за наше концерте организатори обично удвостручавали број редара и милиционера.

„У ритму срца малог добошара“ потпуно се разликује од онога што сам хтео да радим у време „Ратника“, групе са којом сам планирао да свирам хеви метал у „Чорбиним“ паузама. Схватио сам да ми је много битнија мелодија него цебрање у маниру „удри, закољи“ и да не морам имати орган од четири октаве као Гилан да бих то отпевао.

Последњих неколико месеци ко год ме сретне пита ме да ли ћу да напустим „Рибљу чорбу“, јер им изгледа логично да је соло албум једнако соло каријера. Ја сам ипак исувише лењ човек да бих и размишљао да изађем из групе која је до крајности ухотана машина у којој је заиста удобно бити један од точкова.

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ

MY FAVOURITE WASTE OF TIME

You're mine
You're my favourite waste of
time
Mine baby
You're my favourite waste of
time

Here I am
I'm playing daydreaming fool
again
My favourite game
And you're the one
Who's got my head in the
clouds above
You're the one that I love

Cause you're mine baby
You're my favourite waste of
time
Mine baby
You're my favourite waste of
time

I don't care
If being without you is
meaningless
And ridiculous
If it's wrong or right
I'm gonna give you my love
tonight
And tomorrow night

Cause you're mine
I must be out of my mind
Yes you're mine
All of the time
I'm wasting all time

Even though
The love you give to me never
shows
I can take the blows
And there's one last thing
I'm gonna give you my love
tonight
And the bell's gonna ring

МОЈЕ ОМИЉЕНО ТРАЋЕЊЕ ВРЕМЕНА

Ти си моја
Ти си моје омиљено
траћење времена
Моја мала
Ти си моје омиљено
траћење времена

Ту сам
Поново у улози дневне
будале сањалице
Моја омиљена игра
А ти си та
Која држиш моју главу у
облацима
Ти си та коју волим

Јер ти си моја мала
Ти си моје омиљено
траћење времена
Моја мала
Ти си моје омиљено
траћење времена

Није ме брига
Ако је бити с тобом
бесмислица
И смешно
Ако је исправно или
погрешно
Даћу ти своју љубав ноћас
И следеће вечери

Јер ти си моја
Мора да сам сишао с ума
Да ти си моја
Све време
Ја траћим све време

Чак и ако
Никада не видим да ме
волиш
Прихватићу дашке
И на крају
Даћу ти своју љубав ноћас
А звоно ће звонити

Текст: М. Креншоу (Crenshaw);
Изводи: Овен Пол (Owen Paul)

ДОГОДИЛО СЕ...

Род Стјуарт

17. октобра – 1967. године у Њу-јорку је почело приказивање једног од најпопуларнијих мјузикла – „Коса“. Представа је доживела невероватно велики успех и поред за оно време врло необичајених сцена, у којима су се глумци појављивали наги.

18. октобра – 1969. године британска музичка штампа објавила је да је Род Стјуарт приступио групи „Смол Фејсиз“ („Small Faces“), као замена за Стива Мериота који је формирао сопствену групу „Хамбл Пај“ („Humble Pie“).

19. октобра – 1969. године објављен је други албум групе „Лед Цепелин“ – „Лед Цепелин II“. На овом албуму је и једна од песама које се сматрају рок-химнама – „Тако много љубави“ („Whole Lotta Love“).

20. октобра – 1977. године три члана одличне америчке групе „Ленерд Скинерд“ погинула су у

авионској несрећи у држави Мисисипи. Настрадали су певач Рони Ван Зант, гитариста Стив Гејнс и његова сестра Кеси која је певала пратеће вокале.

21. октобра – 1978. године „Клеш“ („Clash“) су раскинули пословне везе са својим дотадашњим менаџером Бернијем Родсом (Bernie Rhodes), истим оним који се помиње у песми групе „Спешлс“ – „Гангстери“.

22. октобра – 1964. године, група „Ху“ („Who“) је неславно пропала у свом првом покушају да за компанију „EMI“ направи довољно квалитетне снимке који би им обезбедили уговор за објављивање плоче. На оно што је било касније ваљда не треба ни подсећати.

23. октобра – 1978. године, Били Џоел (Billy Joel) је добио и другу платинасту плочу те године, овог пута за албум „52. улица“ („52nd Street“).

БУДИТЕ КОРАК ИСПРЕД УЗ НОВО ИЗДАЊЕ

тајне борења I део

Винг Чун, Џит Кун До и корак даље

● Књига за напредне вежбаче КУНГ ФУА, ФУЛ КОНТАКТА И КАРАТЕА ● Више од 340 фотографија ● Први пут код нас примена ТРЕЋЕ ВИНГ ЧУНГ ФОРМЕ.

● Борба на далекој и средњој дистанци ● Употреба заштитне опреме, џака, фокусера, ваздушног штита и крушке ● ТАКТИКА СЛОБДНЕ БОРБЕ. Цена 2000 дин.

КЊИГА КОЈУ СТЕ ВИ ТРАЖИЛИ

тајне борења II део

Неравнотежирање, чишћење и бацање

● ЗАШТО, КАДА и КАКО извести противника из равнотеже ● Како одржати и искористити његову психофизичку неравнотежу ● 60 детаљно објашњених техника илустрованих са више од 370 фотографија ● Технике дозвољене и недозвољене у спортској борби ● Победите једноставно, брзо и ефикасно.

Благовремено обезбедите ваш примерак књиге ТАЈНЕ БОРЕЊА II део претплатом по цени од 2.200 дин. Књига ће по изласку из штампе (у новембру) коштати знатно више (око 3.000) дин.

Још данас
наручите књиге на адресу:
Ненад Рочкомановић
Јована Бјелића 29
11040 Београд

МИКРОЧИП У ГЛАВИ

КАД
СКАКАВЦУ
ЗАТВОРИТЕ
ЈЕДНО
ОКО

**НЕНАДМАШАН У
ФОРМАЦИЈСКОМ ЛЕТУ,
СКАКАВАЦ ЈЕ ПРАВО
САВРШЕНСТВО ПРИРОДНОГ
АУТОМАТИЗМА. УПРАВО У
РАЗБИЈАЊУ ТОГ СИСТЕМА
НАВИГАЦИЈЕ ЛЕЖИ СПАС
ОД ОВЕ ВЕЛИКЕ
ШТЕТОЧИНЕ**

На огромном подручју које се простира од Сахаре до екватора инвазије скакаваца су појаве које одвајкада постоје. Не зна се зашто ове животиње, које обично живе усамљене, одједном добију жељу за стварањем јата, то јест неком врстом војног организовања. Такви ројеви у стању су да у току само једног дана на простору од неколико десетина квадратних километара, прождеру сву вегетацију на коју наиђу.

Савршенији од модерног авиона

Тај крупан инсект, познат пре свега по својој прождрљивости, поседује једну сасвим изузетну

особину: један је од најбољих летача у природи. Научници тврде да чак ни највештији пилоти нису способни да тако добро лете у формацијском лету у крајње збијеним редовима. У густим ројевима, милијарде скакаваца се премештају са једног терена који су опустошили на други, летећи сатима без икаквог међусобног судара. Чак ни најгори метеоролошки услови, као што су јаки удари ветра, не ремете мирноћу и сигурност њиховог лета.

Која се тајна крије у овим инсектима? Ентомолози и неуролози су у стању да дају тачан одговор: скакавци се током лета препуштају некој врсти биолошког аутоматског пилота који регулише устројство тела, мења број замаха крила у зависности од јачине ветра, одржава путању, изводи лупинг, пикирања и узлетања.

По мишљењу научника, тај контролни центар је много ефикаснији од електронских система уграђених у модерне авионе. Уосталом, кажу, ту је реч о милионима година еволуције. Проучавања скакаваца показала су да је аутопилот генератор импулса сачињен од неурона, кроз које кружи електрични ток уобичајене фреквенције. Другим речима, то је нека врста микроелектронског кола, програмираног да читава серије подстицаја из базе. На основу тих подстицаја, организам регулише своје функције, као што је, на пример, замахивање крилима.

Тај „нервни центар“ код скакаваца садржи, у суштини, серију

модела понашања. То је установљено експериментима. Скакавцу причвршћеном за штапић прекривано је једно око. У истом тренутку крило, које се налази са те стране, почињало би брже да удара, јер је инсект покушавао да изведе заокрет. Контролни систем је протумачио замрачивање ока као сенку коју је направила нека препрека на путу и одмах пренела поруку да треба скренути у супротном правцу да би се избегао судар. У стварности не постоји никаква препрека, али аутоматски пилот нема начина да то и увиди, јер реагује механички на дати сигнал. Уосталом, како кажу стручњаци, не може се ни замислити да се код скакаваца, као ни код других нижих животиња, догађа нешто свесно. Све оно што инсект изводи догађа се аутоматски, инстинктивно.

Будућност припада биоубицама

Скакавац поседује и друге органе који чине део његовог навигационог система. На глави му се налази густа „шума“ финих длачица које реагују и на најмању промену у брзини и јачини ветра. То су прави сензори: региструју отпор ваздуха, скупљају податке о ветру и на основу њих аутоматски пилот може да прилагођава начин лета и ритам ударања крилима. Довољно је да и најмањи дашак ветра накриви сасвим мало главу инсекта па да се стави у погон механизма корекције.

Скакавце је природа обдарила још једним једноставним системом за оријентацију у простору: инсект лети имајући као сталну одредницу најјачи извор светлости (дакле сунце и небо) и у том правцу увек покушава да држи леђну страну свог тела. Доказ? Ако се у лабораторијским условима у животињу упери сноп светлости с доње стране, скакавац одмах okreће трбух нагоре и лети леђима окренутим ка тлу.

Сва ова открића су резултат дугогодишњих истраживања која треба да спрече периодичне најезде скакаваца. Данас се највише користи борба инсектицидима, иако је познато да употреба хемијских препарата изазива друге, еколошке невоље. У истраживачком центру за прекоокеанске штеточине у Лондону једна група истраживача бави се баш скакавцима.

Све у свему овде покушавају да сазнају нешто више о механизмима који подстичу скакавце да се окупљају у ројеве и крену у велике похаре. Да би се супроставило најездама, измишљано је у прошлости много средстава, али без значајних резултата. Данас се све наде полажу у биолошку борбу са „биоубицама“, то јест инсектима којима су генетском селекцијом смањене димензије и који треба да нападају и уништавају одређене штетне врсте својих сродника. Први на листи је скакавац. Можда ће ускоро и Африка моћи да избегне ову досадну напаст.

М. И. Ш.

Ујед змије:

ЛИЧНА КАРТА СМРТИ

Ујед змије ретко се сматра повредом на раду. А требало би. У тропској Азији, рецимо, сељаци намерно запаћују змије на плантажама пиринча и каучука јер оне штите усеве убијајући пацове. Но, змије убијају и људе. Рачуна се да само у Бурми од „блиског сусрета“ са змијским зубима годишње умре око две хиљаде становника. У Шри Ланки змије су смртоносније чак и од тамилских герилаца. Противсредства често не делују или изазивају штетне узгредне појаве.

Двоје британских научника – доктори Дејвид и Мери Варел, иначе муж и жена – још од 1979. године сарађују са тајландским стручњацима на пioniрском истраживању посвећеном изналажењу ефикаснијег начина за лечење од уједа змија са те територије. Супружничко-научнички тим отишао је својевремено на Тајланд да би за једну британску фондацију изучавао маларију. Августа ове године они су се вратили на Универзитет у Оксфорду да би путем генетичког инжењерства справљали вакцине против змијских отрова.

Брачни пар Варел сматра, у ствари, да је опасност од змија, баш као и број смртних случајева од њиховог отрова, у свету увелико потцењен. То углавном због веома вели-

ког броја непријављених уједа које „лече“ локални врачевци не водећи о томе, разуме се, никакву евиденцију. Тако, на пример, Варелови мисле да две хиљаде Бурманаца годишње умре само од уједа једне врсте отровница – такозване Раселове випере – док је по званичним подацима, међутим, тај „учинак“ упола скромнији. Варелови такође рачунају да Раселове випере и крајити (познатије и као „паме“ – блиски рођаци кобре, до метар и по дуги гмизавци жуто-мрке боје понекад попрскане жутим и белим тупфнама, по неким експертима најсмртоносније змије на свету) угризу годишње бар шездесет хиљада становника Шри Ланке. На Папуи Новој Гвинеји харају такозвани смртоносни тајпани.

Коњска лабораторија

Различите змије убијају на различите начине. Отрови кобре и поменутог кра-

ита углавном нападају нервни систем. Блокирајући деловање ацетилколина – хемикалије која преноси сигнале између нерва и мишића – отров често парализује жртве. Смрт, тако, наступа и услед спреченог дисања.

На другој страни, отров змија познатих под породичним именом випера обично убија стварајући угрушак крви. Випере убијају пацове и мишеве убризгавајући у њих извесну дозу ензима који за само неколико секунди изазивају згрушавање крви. Та доза је исувише мала да би на исти начин убила човека. Ипак, ујед може да изазове стварање ситних угрушака који блокирају фини артеријски систем појединих људских органа. Као последица тога, неки људи умиру од престанка рада бубрега и недељу дана после уједа. Други, пак, страдају од спонтаног крварења које настаје кад агенци згрушавања постепено нестану из крвотока.

НОВА САЗНАЊА ДВОЈЕ БРИТАНСКИХ НАУЧНИКА О НАЧИНУ НА КОЈИ УБИЈА ЗМИЈСКИ ОТРОВ МОГЛА БИ ДА СПАСУ МНОГЕ ЖИВОТЕ, АЛИ...

Уједи се лече противотровом. Справља се тако што се мала доза екстракта отрова убризга – коњима. Коњска крв – која иначе природно производи антитела на отров – скупља се и прочишћава. Но, противотров делује једино ако је жртву ујела иста врста змије чији је отров употребљен за справљање серума. Тачније, противотров за уједе змија на Шри Ланки мора да се прави искључиво од отрова тамошњих змија.

Храбри брачни пар Варелових уложио је прилично труда, а богме и ризика, да изради детаљну мапу са прецизно обележеним стаништима опасних змија у већем делу тропске Азије. Три године заредом њих смислу изучавали прилике на Тајланду и у Бурми. Током прошлог септембра сакупљали су змије на Шри Ланки у веома неповољним условима – усред пушчаве између владиних трупа и тамилских побуњеника. Недавно су боравили и на Папуи Новој Гвинеји где су обавили прва прелиминарна истраживања.

Мапа Варелових могла би да спасе многе животе. Уз њену помоћ, жртвама змијских уједа (које су ретко у стању да прецизно одреде врсту змије која их је ујела) могао би се убризгати серумски коктел припремљен од отрова локалних змија. И то са прилично изгледа на успех. Већина противотрова који се тренутно користе не вреди много управо због тога што се не зна о којој је врсти змије (односно отрова) реч. Тако су, рецимо, у Чантабурију, око 200 миља далеко од Бангкока, Варелови открили да је најчешћа змија-нападач у том крају малајски крајит – а не тракасти крајит, како се иначе мислило. Авај, жртвама се редовно убризгавао серум од тракастог крајита.

Међутим, примећено је да чак ни бољи противот-

рови не могу да неутралишу супстанцу из отрова кобри и крајита која блокира поменути ацетилколин. Одговор на ову дилему, надају се Дејвид и Мери Варел, пружиће генетско инжењерство. Са том намером супружницима се придружио и др Дејвид Тикстон, са Ливерпулске школе за тропску медицину, који је недавно у лабораторији клонирањем произвео антитела која се изгледа успешно носе са отровом тајландске кобре. Очекује се да опити са овим антителима ускоро отпочну практично – међу „кротитељима“ змија у Бангкоку.

Паре или живот

А шта је с вакцином? Мада су још пре једне деценије јапански научници доказали да нарочито обрађени змијски отров може да послужи и као вакцина, показало се и то да њену примену прате и веома штетни пратећи ефекти. Због тога неки научници сада настоје да биоинжењеријским путем „дизајнирају“ вакцине засноване на DNK-рецептима већине отровних ензима искључујући оне отрове који изазивају те бројне пропратне појаве.

Др Кетрин Робсон из оксфордске болнице „Џон Редклиф“ помаже Вареловима да дођу до такве вакцине. Варелови су јој из Бангкока слали отровне жлезде змија на клонирање (вансексуална репродукција). Са правим DNK-рецептом (DNK или дезоксирибонуклеинска киселина је грађа генетског кода) требало би да буде могуће произвести безопасну вакцину – можда чак вакцину широког спектра која би штитила од више различитих змија.

Такође, противотров добијен из коњске крви треба неколико пута годишње „појачавати“ да би серум остао делотворан. И тај ће проблем, чини се, ускоро бити савладан. На Ливерпулској школи за тропску медицину др Тикстон и др Роџер Њу „уграђују“ змијски отров у чашице ћелијских мембрана, зване липозоми. Вакцине „преточене“ у липозоме делују, изгледа, дуже.

На жалост, фармацеутске компаније нису за сада показале нарочито занимање за мапу Варелових. Справљање различитих противотровних коктела, према различитим регионима, можда и јесте очигледан начин за спасавање људских живота али за произвођаче лекова то очигледно није начин прављења – пара.

И. Багинз

Десет месеци пошто је прелетео последњи авион, Ролф Смит је постао коначно свестан да је сем њега преживело још само једно људско биће. Звала се Лујза Оливер и седела је преко пута њега за тесним столом у кафеу робне куће у Солт Лејк Ситију. Јели су бечке кобасице из конзерве и пили кафу. Зраци сунца пробадали су прснута прозорска окна и играли се прашњавом измаглицом просторије. Ни унутра ни напољу ништа се није чуло; само претешка тишина одсуства. Трескање судова у кухињи, клопање трамваја – никад више. Само сунце, мук и водњикаве, унезверене очи Лујзе Оливер. Нагнуо се преко стола, покушавајући да ухвати поглед рибљих очију.

– Драга – рекао је нежно – поштујем твоја убеђења, наравно. Али, дужност ми је да ти докажем колико су непрактична.

Погледала га је равнодушно и једва приметно одмахнула главом.

– Не, не, Ролфе. Не могу да живим с тобом у греху.

Смит је чежњиво помислио на жене Француске, Русије, Мексика, Јужних мора.

Провео је три месеца у рушевинама радио-станице у Рочестеру, слушајући гласове и поруке све док се нису изгубили. У Шведској је преживела велика колонија, у њој и министар британског кабинета који се тамо затекао у посети. Они су јавили да је Европа збрисана. Једноставно нестала. Радиоактивна прашина није поштедела ни један једини ар. Људи из колоније имали су два авиона и довољно горива да оду било где на континенту, али нису имали куд. Троје је оболело од куге. Она је једнаест. Па сви.

Један пилот бомбардера пао је у близини државне радио-станице у Палестини. На самрти је успео да јави да је видео само дебело море тамо где су некада била Пацифичка острва. Његова претпоставка је била да су бомбардована и ледена поља Арктика. Мислио је да је то вероватно била грешка.

У башти раја

Није било извештаја из Вашингтона, Њујорка, Лондона, Париза, Москве, Чунгкинга, Сиднеја. Није се знало ко је настрадао од болести, ко од прашине, ко од бомби.

АДАМ

Паника му се таложила у грлу док је покушавао да окрене главу, а није успео. Док је покушавао да крикне, а није успео...

И

ЕВА

Дамон Хајт

Пре катастрофе Смит је био асистент у лабораторији у којој се радило на проналажењу антибиотика за лечење куге. Управо је био произведен један са одличним ефектима, додуше касно. Пре него што је напустио институт, Смит је са собом узео целу количину, 40 ампула, довољно да му годинама траје.

Лујза је била болничарка у градској болници Денвера. Према њеној причи, нешто непојмљиво се десило са болницом док јој је прилазила оног јутра на дан напада. Сваки пут кад је о овоме причала очи су јој добијале стакласти израз, а цело лице, ионако ружно, изобличавало се у гримасу ужаса. Смит није инсистирао на детаљима. Као Смит, и она је пронашла радио-станицу која је још функционисала, и када је Смит сазнао да није заражена кугом, пристао је да се сретну. Она је, очигледно, била природно имуна. Мора да је било

и других имуних на болест, али их бомбе и прашина нису поштедели.

Лујзи је било непојмљиво да ниједан протестантски свештеник није преживео.

Мука је била што је она ово најозбиљније мислила. Смит је било потребно доста времена да се у то увери, али било је баш тако. Чистуница није могла да замисли живот без свештеника! Није чак хтела да спава у истом хотелу с њим. Од Смита је очекивала пажњу, љубазност, беспрекорно понашање. Смит је био приморан да добро научи лекцију. Док су шетали разрованим тротоарима, ишао јој је увек са леве стране, ка улици. Отварао јој је врата, тамо где их је још било. Измицао и примицао столицу. Уздржавао се да не псује. Величао њену смерност и стидљивост.

Лујза је имала око 40 година, најмање седам-осам више од Смита.

Никад је није питао за године, јер то није било пристојно, али је веровао да она својих година није ни свесна. Шок који је доживела пред оним непојмљивим приказом учинио је да јој ум побегне у детињство. Била је свесна да су сви на свету сем њих мртви, али је сматрала да је то тема коју треба избегавати.

Сто пута у задње три недеље Смит је имао неодољиву жељу да јој сломим врат и да пође својим путем. На жалост, није имао избора. Била је једина жена на свету и била му је неопходна. Ако би га напустила или умрла, умро би и он. Матора кучка, помислио је бесно, а благо јој рекао:

– Лујза, драга, морамо да погледамо истини у очи, ма колико непријатна била. Душо, ја сам једини човек, а ти једина жена на свету. Ми смо као Адам и Ева у башти раја.

На Лујзином лицу појавио се израз

гађења. Очигледно је помислила на смоквин лист.

– Помисли на нерођене генерације – Смитов глас је подрхтавао. (Помисли мало на мене, лудо. Добра си можда још десетак година, а можда ни толико). Најежио се при помисли на други ступањ болести – беспомоћна укрућеност која је нападала без упозорења. Већ је имао један напад и Лујза му је помогла да се извуче. Без ње, остао би укрућен све док не умре, а спасоносна инјекција остала би надохват непокретне руке.

Извући ћу ти најмање два детета пре него што одеш.

Онда сам безбедан!

Гласно је наставио: – Свевишњи није замислио да људска раса овако нестане. Поштедео је нас, тебе и мене, да би...

Застао је. Како да јој каже а да не повреди њена девичанска осећања? „Родитељи“ не ваља – сувише је сугестивно.

... да и даље носимо бакљу живота – завршио је. Тако. Довољно налиcano.

Муж – Господ Бог

Лујза је зурила преко његовог рамена као хипнотисано пиле. Поново је осетио јалови бес и покушао да се обузда. Мора да буде присебан, ово је можда задња шанса. У последње време Лујза је почела да прича да ће отићи некуд у планине и молити Свевишњег да јој покаже прави пут. Није баш рекла да ће ићи сама, али је лако било погодити да је баш тако замислила. Морао је да је убеди пре него што донесе неопозиву одлуку. Очајнички се концентрисао и поново покушао.

Бујица у грчу изговорених фраза допирала је до Лујзе као удаљена грмљавина. Чула је само понеку кроз измаглицу свог ума. „...наша дужност према човечанству...“ Да, и мама је то често говорила пре него што се разболела. „Дете, дужност ти

је да будеш чисте душе и срца, учтива, побожна. Лепота није важна, ружне жене удају се за добре хришћане“.

Муж... у добру и злу... поморанце у цвету... оргуље. Кроз копрену је видела Ролфово мршаво лице, налик на курјака. Наравно, он је једини муж кога ће икада добити, то јој је било јасно. Кад девојка пређе двадесет пету, мора да узме што јој се нуди...

Не би смео да носи овако дугачку косу, помислила је, то није пристojно. Нека, нека, ако се уда за њега, натераће га да промени многе навике. То јој је, уосталом, дужност.

Он је причао о фарми коју је видео негде изван града, о биљкама које ће сами садити... Осетила је додир његове руке, миловање кратких, длакавих прстију. Измакла је руку.

Смит је наставио још молећивије: – Имаћеш најлепшу венчаницу, Лујза, и букет цвећа. Све што желиш, Лујза, све...

Венчаницу! И цвеће, чак и ако нема свештеника... Побогу, зашто јој то ова будала није раније рекла?

Ролф је застао усред реченице јер му се учинило да је чуо да Лујза каже: – Да, Ролфе, удаћу се за тебе ако ме желиш за жену.

Запрепашћен, није се усудио ни да је запита да понови. Дубоко је удахнуо. – Данас, драга?

– Овај, данас... не знам... наравно, ако мислиш да можеш да обавиш све припреме, али чини ми се...

Смит је малаксао од олакшања. Знао је да је сада има у шаци.

– Драга, кажи да, учинићеш ме најсрећнијим човеком...

Прекорно је климнула главом. – Што год мислиш да је најбоље, Ролфе.

Устао је и она му је допустила да је пољуби у бледи, млитави образ.

– Одмах ћемо кренути, драга. Извини ме само за тренутак, молим те.

Учтиво је чекао да му климне главом у знак пристанка, па се удаљно остављајући отиске стопала у крзеном тепиху прашине. Само још неколико сати мораћу овако да јој се обраћам, а онда ће се знати ко је газда. У њеним излуделим очима биће муж, Господ Бог. Радиће с њом што му се свиђа – тући ће је кад му буде ђеф, понижавати, искоришћавати, за боље и није, пуританска бабускера! Тада неће бити баш тако лоше што је последњи човек на Земљи – нимало лоше.

Нашао је врата тоалета и ушао. Направио је корак-два и стао као укопан, залеђен, укочен. Усправан, само захваљујући случајности последњег покрета, али потпуно беспомоћан. Паника му се таложила у грлу док је покушавао да окрене главу, а није успео. Док је покушавао да крикне, а није успео. Иза себе је чуо тихо клик, када су се за њим затворила врата са хидрауличним механизмом. Заувек. Нису била закључана, али је на њиховој спољашној страни стајао натпис:

САМО ЗА МУШКАРЦЕ

М. Г.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор BeMak	МА- ЂАР- СКО МРЕЖНО ИМЕ	УНИ- ВЕРЗИ- ТА- РНИ	ПРО- КРЕ- ТА- ЊА	УНИ- ВЕРЗИ- ТА- РНИ	ИМЕ СЛИКА- РА ПРЕ- ДИРА	БУД, КА- РАК- ТЕР	ОСТРВО У ЈА- ПАНУ
У ПУ- НОЗ МЕРИ, САСВИМ	а	о	т	т	у	к	о
КОРАК НА- ПРЕД ИЛИ У СТРАНУ	н	с	к	о	р	а	к
ПА- ЦОВИ	т	т	а	к	о	р	т
ПРИ- ЛИЧНО ТАНАК, ТАНАК	т	а	к	т	т	а	к
ВРСТА ЧЕТИ- НАРА	а	р	т	т	т	б	а
ПРАВАЦ У СА- ВРЕМЕ- НОЈ НА- УЦИ	ПРКОС	ч	к	а	т	т	б
НАУКА О РАВ- НОТЕ- ЖИ ТЕ- ЛА	с	т	а	т	т	к	а
ЛИМНА ЗАМЕ- НИЦА	т	т	т	т	т	о	с
ЗНАК ЗА РАДИ- ЈУС	р	т	т	т	т	т	о
ОДГРИ- ЗАК, ЗАЛО- ТАО	т	т	р	т	т	а	к
ОКУКА, ЗАВОЈ	к	р	т	б	т	к	а
ПРИ- ГЛАДНИК НАРОДА У СССР	т	а	т	а	р	ч	т
КУ- ЦАТИ, ЛУПАТИ У ВРА- ТА	у	г	а	р	а	т	ч
ПРЕ- ВРЕ- МЕН	р	а	т	т	т	а	к
РИМ- СКО ПРЕ- МЕ	а	т	т	т	т	т	т
НАША КРШНА ПОКРА- ЈИНА	л	т	к	а	т	т	т
УЗВИК ВЕСЕ- ЛА	т	ј	т	б	о	т	а
ДЕО КЛИП- НИХ МАШИ- НА	з	а	т	а	ј	а	т
ПРВО СЛОВО АЗБУ- КЕ	а	т	т	р	е	т	т
ЕНГА- ПЕС- НИК ЏОРџ	т	е	р	т	г	т	т

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: прогрес, ребраст, опрести, приштић, рескави, аз, Ава, Тео, Ацо, Инка, ид, Талија, пареза, Итака, к, лик, зло, Автовац, скелер, таратор, е, и, Ида, роса, ад, Мали, и, устанак, Окинава.

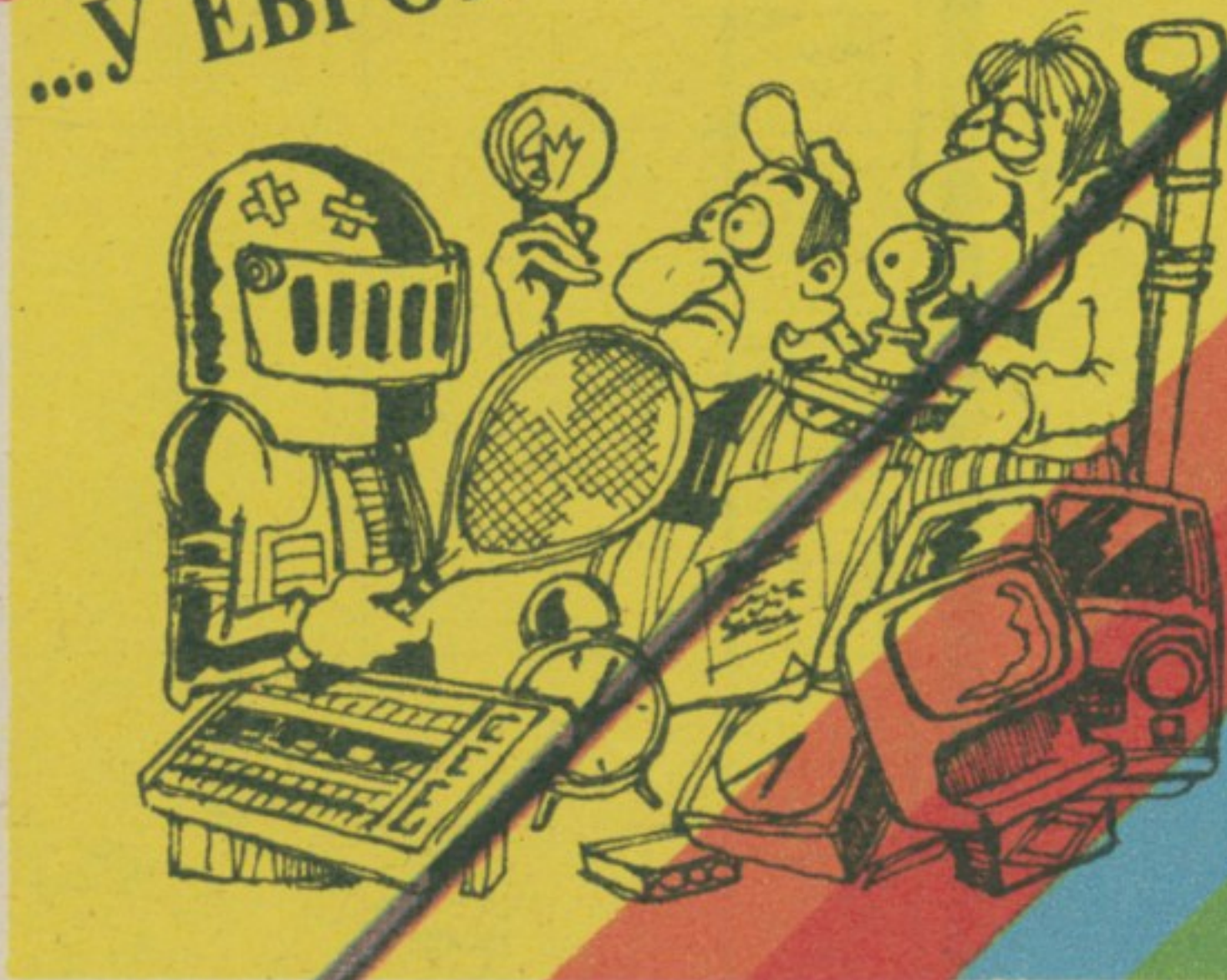

Илустровао: Михајло Ђоковић – Тикало

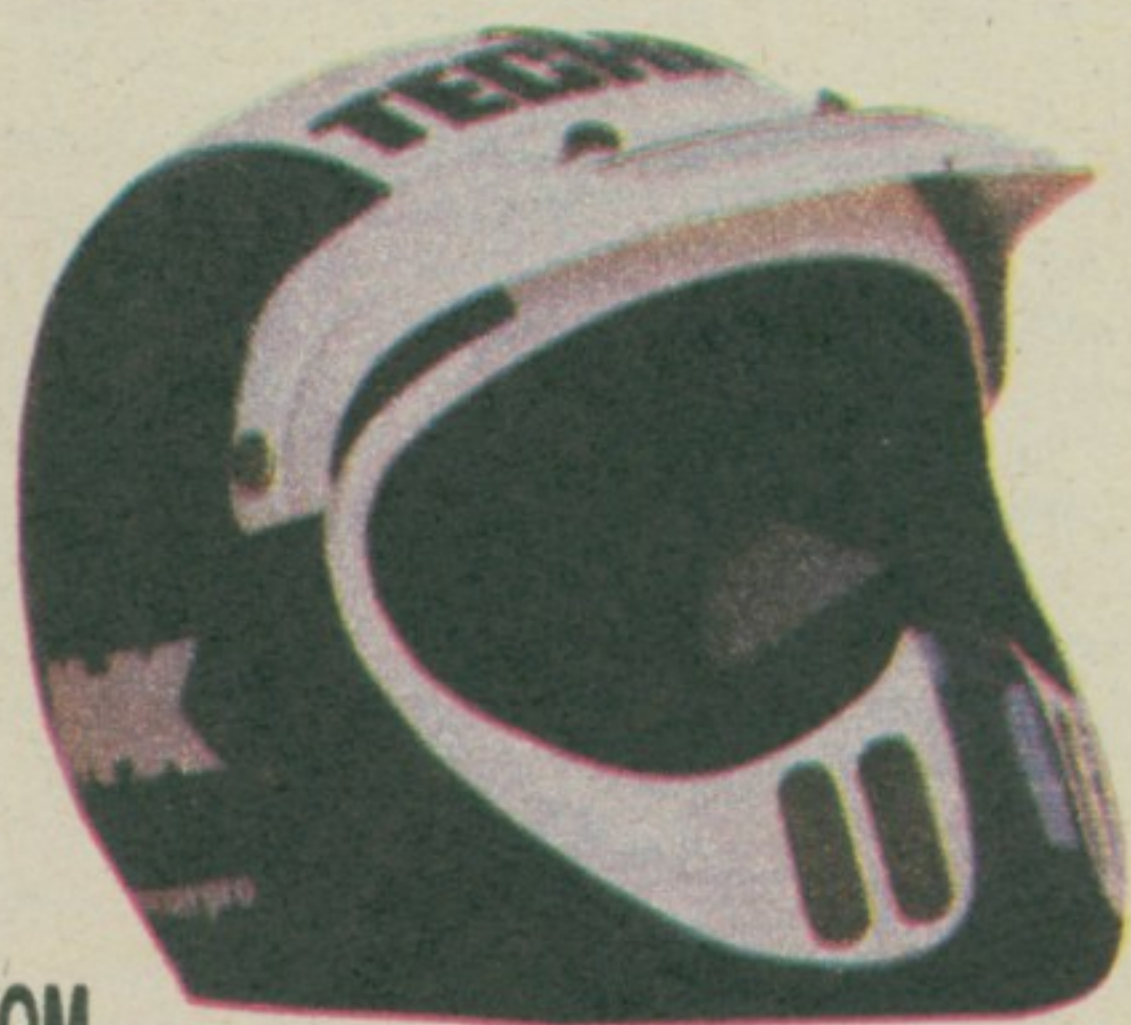
ШТА СЕ НОСИ, ВОЗИ, СЛУША... НОВО ТАРИЈЕ НОВО ТАРИЈЕ НОВО ТАРИЈЕ ...У ЕВРОПИ

МАЛА, ДАЛЕКА, АЛИ ЕФИКАСНА

Систем осветљења већ познат у свету – халогени (једноставније: јачи), а нов је дизајн: светиљка, мала и танка, налази се на високом сталку тако да је заштићена од удара. Светлост се преноси преко оптичких влакана у дршци. Цена такође повисока – 27 старих милиона.

ГЛАВЕ НИГДЕ, АЛИ ЈЕ НА СИГУРНОМ

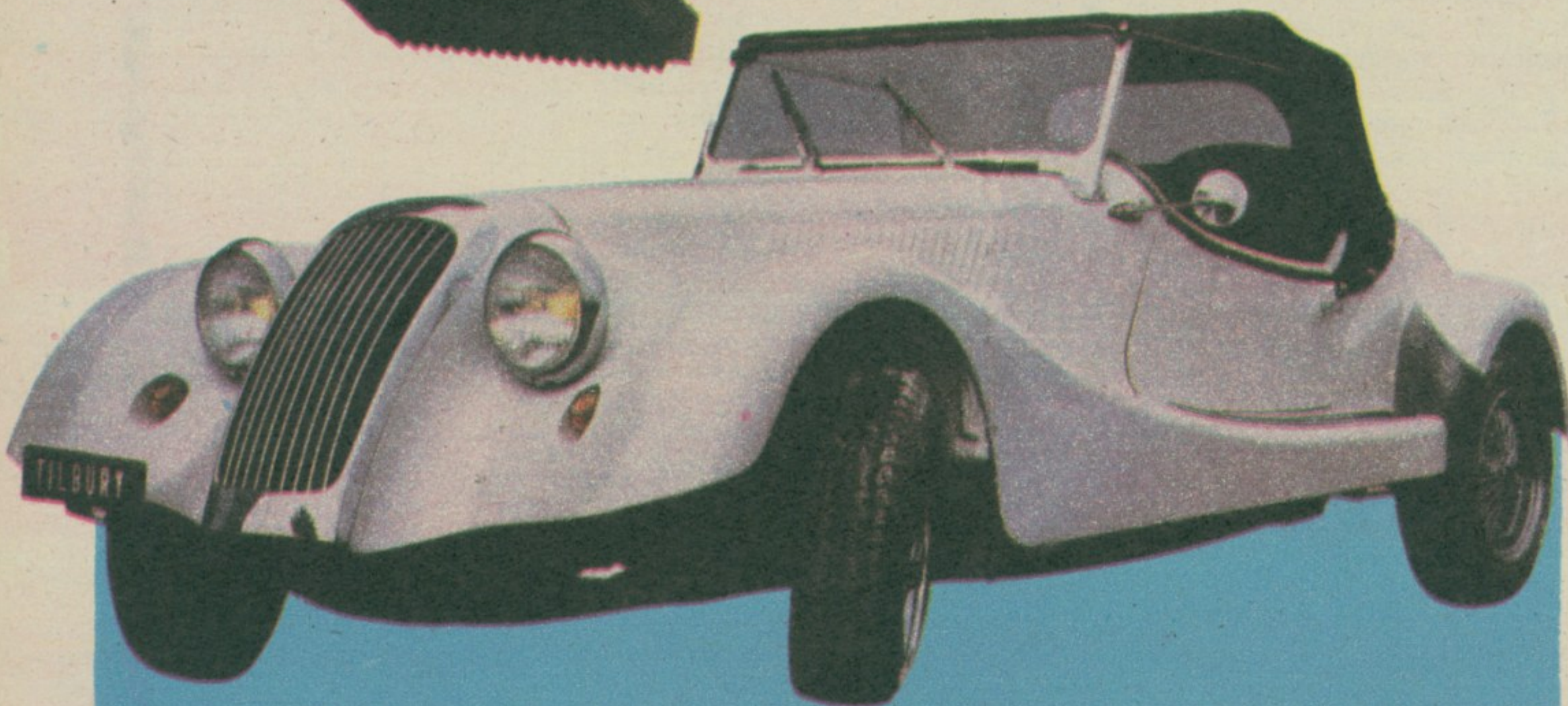
Заштитни шлем за оне који не воле да гледају друге учеснике у саобраћају с леђа. Висок комфор: удобан, отпоран на ударе и ударце. Врло је лак, само 1,2 килограма. Видно поље проширено. Подбрадник спојен са целином и још четири „прозорчета“ за вентилацију. Двобојан кошта нешто више од шест старих милиона, а једнобојан (исто тако ефикасан), милион мање. У иностранству, наравно.

6:0,
6:0,
6:0

Произвођачи га управо тако рекламирају: победите у три сета рекетом од торона. Еластичан је, лаган и има посебне антивибрационе квалитете. Мрежа је ојачана, ручица заштићена нарочитом траком (bamber strip) од контра удараца.

ПРОЈУРИТЕ КАО ЕНГЛЕЗ

Један „тилбери“ ручне израде. Хромиран (висок сјај), са дрвеним воланом, кожним седиштима, инструмент-таблом од ораховине, кровом од коже јужноамеричке козе (алпака). Све то за 750 старих милиона. За оне који немају пара за бацање мишљење упућених аматера: могу се набавити делови (каросерија и остале ситнице) за упола мању своту и онда се све то монтира на рено-4 GTL који има очувану шасију и мотор. Израчунато је и колико рада за то треба – 50 сати!

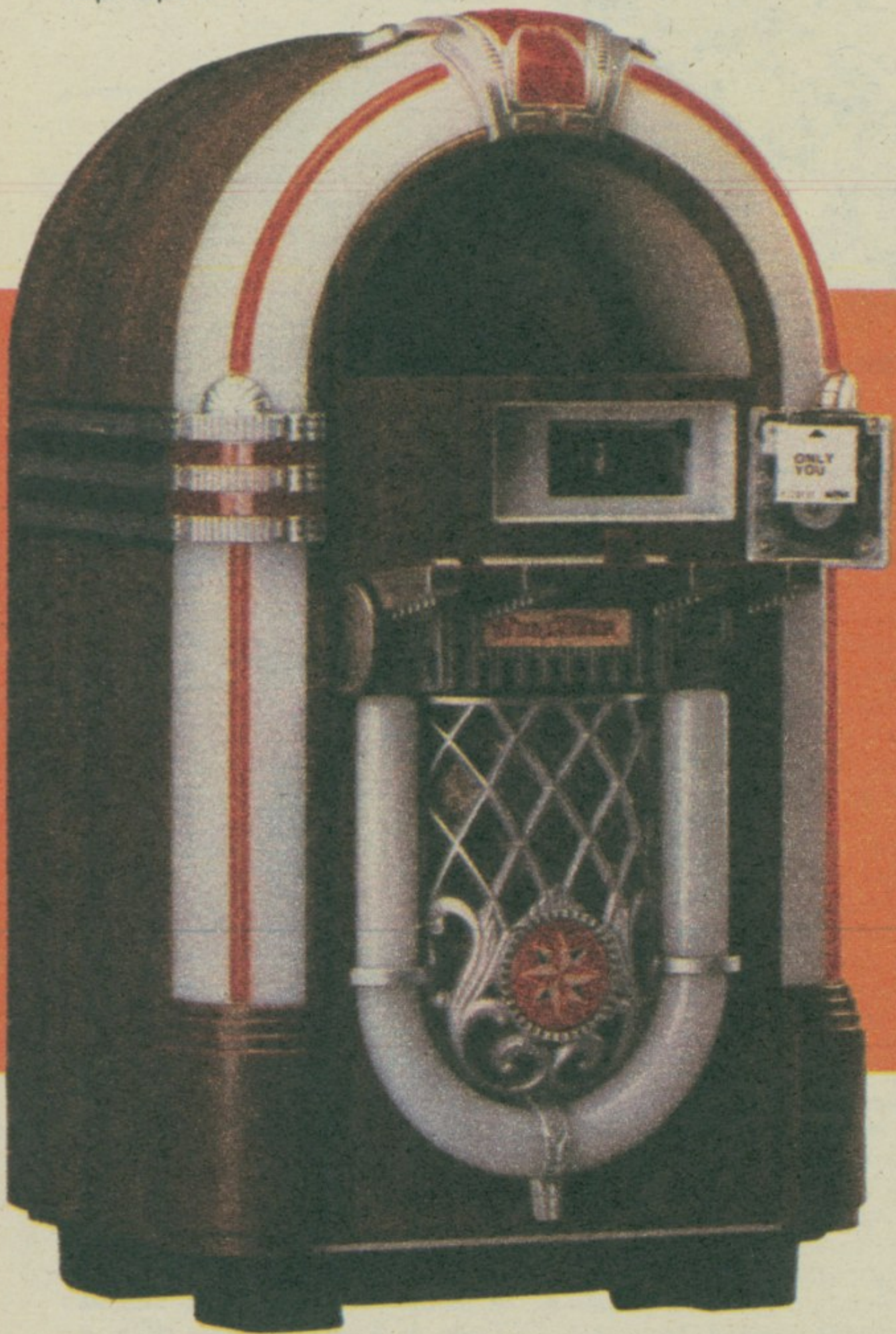

НЕПОГРЕШИВО ПАМЋЕЊЕ

Електронски подсетник „Мемо плус“ у стању је да у својој меморији држи двеста бројева ваших пословних (или неких других) партнера и

поштедеће вас да памтите и окрећете цифре на телефону. Шта треба да урадите: само на мини тастатури откуцајте име оног кога тражите и „Мемо“ ће његов број аутоматски одабрати. Цена 4,2 стара милиона.

НОСТАЛГИЈА

Поново се појавио чувени џубокс „Wurlitzer 1946“ на коме могу да се чују стари добри хитови из 50-их година, рецимо „Only you“ или „Rock around the clock“. Дизајн: дрво, метал и светлеће цеви. Цена, изгледа, стара – само шест милиона, старих. Једино ако вам не засмета што је нова „кутија која свира“ виша тридесет центиметара од добре старе из педесетих...

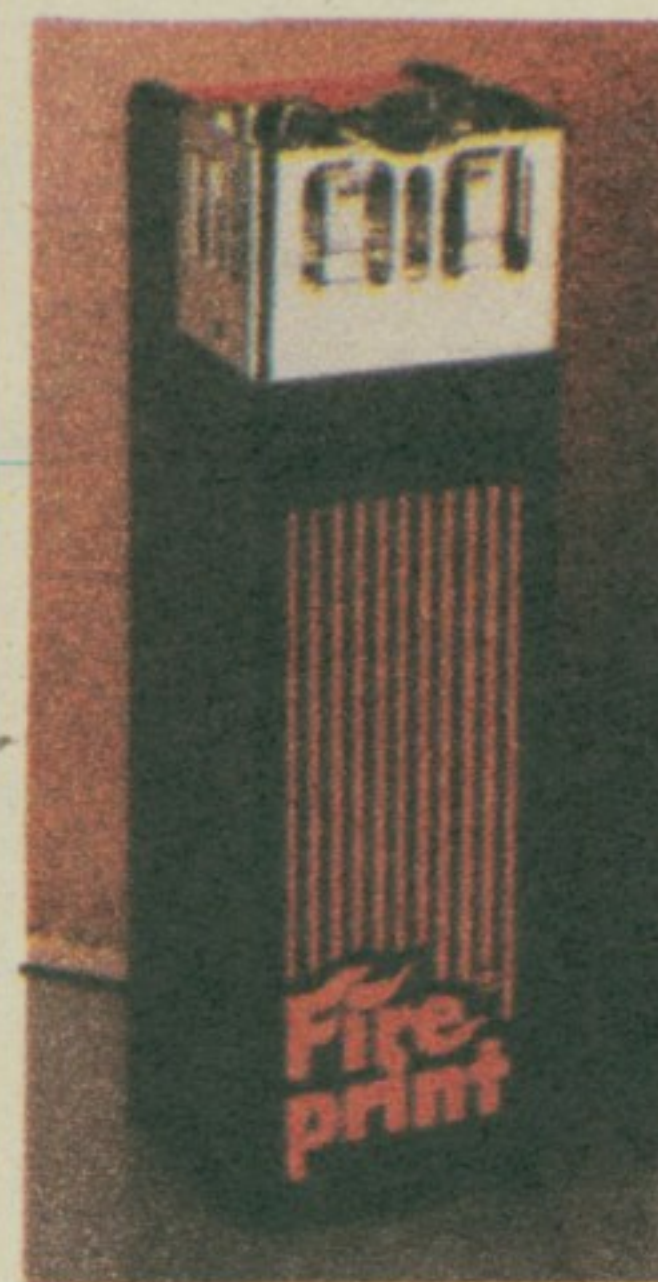
МИКРО ИСПОД МИШКЕ

Можете га носити свуда са собом јер стаје у акти-ташну или мањи кофер (дугачак је 35 cm, а тежак 7 kg). Његов раван екран са плазмом брже приказује податке од „обичних“ компјутера, затим они се лако читају тако да се очи не замарају. Произвођач је – ко би други него Јапанци („Тошиба“). Цена: 33 стара милиона.

БИТИ ДОБРО ОРИЈЕНТИСАН

Са новим часовником који однедавно може да се набави у Паризу сигурно нећете изгубити правац у животу. На бројчанику се може видети колико је сати али ту су и четири основне стране света. Где је која? Исток је тамо где се казаљка налази кад је 6 ујутру, југ на 12, запад на 18, а север на 24 часа. Мала казаљка показује минуте и више вам заиста није ни потребна. Да, ту је и цена од које вам се може завртети у глави – 36 старих милиона.

ИМАТЕ ЛИ ПЕЧАТОПАЉАЧ?

Џепни печат који вам омогућава да свуда ставите своје иницијале, посебно препоручљив за руководеће пословне људе, да их не заболи рука од потписивања. Али, „Fire print“ уме још нешто – да припали цигарету и то не једну већ две одједном.

УТОЧИШТЕ СТРАХА

Идем у шести разред и већ дуго ме мучи питање на које не могу да нађем одговор: често сањам да умиру људи које познајем. И не само то, сањам и њихове погребне, сахране, цркве у којима никад нисам била. Ти снови ме страшно плаше а страх ме држи и када се пробудим. Можеш ли да ми објасниш шта значе ови снови?

МИРЈАНА ЈАКИМОВСКА
Куманово

У савременој психологији практично није могуће одговорити о каквим се проблемима у једној личности ради искључиво на основу анализе снова и то тако укратко препричаних као што си то ти учинила. Због чега? Снови су само део једног искуства, прошлости са којом смо се суочавали у свакодневном животу. Да би ти помогао, сваки психолог ће те питати не само шта сањаш већ и како решаваш свакодневне тешко-

ће, са колико задовољства или стрепње, какве су ти навике, шта си доживела у прошлости, шта мислиш о будућности. Међутим, да бисмо ти ипак одговорили, у мери у којој је то могуће, треба да знаш да се сваки човек плаши нечега. Неко више, неко мање, с разлогом или без њега. Страхова има безброј, тешко их је све побројати јер их има онолико колико и људи. Тај, рекли бисмо, општељудски страх, неизбежан је део нашег постојања и прилично непостојан: некада је већи, некада мањи. Као и несигурност која следи из њега, страх по правилу расте код оних људи који су психички преоптерећени, уморни или подложни туђим сугестијама. Тако се дешава да га и они који га носе у себи али га у будном стању не препознају, тј. осећају, доживљавају у сновима. Е, сада, проблем је у томе што ни у сну страх није једноставно препознати јер се углавном јавља у симболима који човека и не упућују на порекло страха; самим тим тешко је „ухватити“ њи-

хов смисао и поруку. Другим речима, то што ти сањаш не треба буквално схватити: слике које видиш у сну су пролазно „уточиште“ исто тако пролазном осећању страха и несигурности. Пошто смо разјаснили све ово, сигурни смо да ће те проћи страхови који те муче у сновима и да схваташ да нема ни најмање потребе да из њих покушаваш предвидети будућност. Сан је прошлост или садашњост, повезан на необичан начин у целину: нипошто није доживљај нечега што ће се тек догодити посебно у смислу непогрешивог предказања... Добра страна снова који нас заправо плаше је то што нас опомињу да нешто у нашем животу није баш у најбољем реду, да штошта треба променити, поправити.

НОГОМ У КРАЉА

Твој сам читалац од првог предатног броја и имао сам цео комплет из тог периода, без иједног изгубљеног примерка, који

је на моју велику жалост изгорео у бомбардовању Београда 6. 4. 1941. После рата наставио сам да скупљам „Забавник“: некадашња дејча радозналост претворила се у старачку верност и са нестрпљењем очекујем сваки петак да се поново сусретнем с тобом. Али, није то оно о чему сам хтео да ти пишем.

У једној од „Малих пошта“ одговорио си једној цури која се зове Маријана о пореклу њеног имена. Скрећем ти пажњу да постоје два облика овог имена, а о томе се не води довољно рачуна. Обично се код нас пише Маријана и то одиста личи на састављена имена (у француском, италијанском, енглеском, немачком и у неким другим језицима католичког европског Запада): Marie Anne. Међутим, и тамо постоји облик који се пише Marianne (персонификација француске републике, на пример) а то значи нешто сасвим друго.

Marianne је европска варијанта, под утицајем оног сложеног Marie Anne, али долази од сумерског Mari-gi-eppa што значи „велика плодна богиња неба“, а слично значење имају и имена Мирина, Мирна, Ау-

мари, Маријамна, Маријандина (мада је ово сложеница трију имена) и још неке друге варијанте.

Велика богиња Месеца, кобилглава бела богиња, у Малој Азији имала је још неколико изведених имена из овога: Марјана, Ај-Мари (била је и држава Лами-Мари), Маријанина, Маријена па је, између осталог, дала и име граду Мирни (данашња Смирна). Хомер помиње богињу Мирину (други облик истог имена) као „богињу која скаче“ што се у митологији односи на птицу јаребицу о којој су сачуване веома лепе приче и митови.

Према томе, Маријана (или Марјана) значи, поред твог тумачења, још и „велику, белу, богињу Неба и Месеца која поскакује на десној ноzi држећи леву у припреми да њом погоди супруга, светог краља у препоне у борби за престо по истеку Велике године“. У овом преводу имена ја сам се само потрудио да унесем све податке из митологије који се односе на ову личност. Све то може да се прочита и у „Грчким митовима“ Роберта Гревса.

ДУШАН КОСТИЋ
Стеве Тодоровића 35
Београд

О МАРКУ ТВЕНУ

Обожавам Марка Твена. Чије детињство није друговало са Томом Сојером и Хаклебери Финном? Његовој популарности доприносе и многобројне анегдоте. Можете ли да испричате неку?

БОЈАН МАРКОВИЋ
Титов Врбас

Колебајући се између ове две анегдоте, одлучили смо да испричамо – обе.

Славни пијаниста упитао је хумористу да ли је музикалан.

– То не знам – одговорио је Марк Твен. – Могу само да кажем да ми је једном спасло живот то што сам пратио оца на клавиру.

– Занимљиво! Како се то догодило?

– Кад сам био још мали, била је у нашем месту велика поплава. Вода је продрла у наш стан, мој

ДО ВИБЕЊА У ЦРВЕНКИ

Добитници одељењске награде на „Забавниковом“ ликовном конкурс „Навијамо за мир“ – ученици II/2 Основне школе „Вук Караџић“ из Црвенке – три дана били су гости „Политикиног забавника“ и њихових вршњака, ученика другог разреда Основне школе „Ђуро Ђаковић“ из Београда. Награђени ученици обишли су „Политику“, присуствовали свечаном отварању Недеље Москве у Дому пионира и, заједно са својим домаћинима, обишли Зоолошки врт и Калемегдан. На расанку, пуни утисака и богатији за стечена пријатељства, вратили су се у свој град шећера уз обећање да ћемо се опет дружити.

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

В. д. директор НО „ПОЛИТИКА“
др Живорад Минових

В. д. руководиоца ООУР-а Издања за
младе „Политикин забавник“
Влада Булатовић Вић

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Вић

Заменик главног и одговорног уред-
ника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Сима Беговић, Бранка Булатовић,
Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић,
Љиљана Златковић, Милан Илијин,
Милован Кљајић, Нада Михаиловић,
Душан Петровић (председник), Дра-
гољуб Петровић, Радован Поповић,
Зора Продановић, Радомир Ристић
(заменик), Верица Смиљанић и Ник-
ша Стипчевић. Чланови Савета из
Редакције: Влада Булатовић Вић, Зе-
фирино Граси, Соња Јашовић, Мир-
јана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Ол-
га Вукадиновић, Душан Глушац, Бо-
јана Дожић-Стојковић, Светлана Ива-
новић, Мина Илић, Соња Јашовић
(графичко-технички уредник), Мирја-
на Крстуловић, Иван Лончар, Мирја-
на Маринковић (уредник стрипа),
Иванка Миладиновић, Петар Милато-
вић, Вера Милићевић, Весна Милић,
Зора Меденица, Нада Невајдић, Ви-
то Недељковић, Биљана Орловић,
Љубомир Патрновић, Зоран Петка-
нић, Радоје Савић, Весна Софрено-
вић, Војислав Стаменовић, Недељка
Сташић, Даринка Тодоровић, Миле-
но Тодоровић, Милош Томић и Бра-
нислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић
и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ –
ООУР Издања за младе „ПОЛИТИ-
КИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29,
11001 Београд. Поштански факс 124.
Телефони: секретаријат 324-471, ре-
дакција 324-483, техничка редакција
326-620, централа 324-191 и 325-761.
Рукописи, фотографије и цртежи се
не враћају. Огласна агенција: Маке-
донска 35/1, тел. 322-711. На основу
мишљења Републичког секретарија-
та за културу СР Србије, број
413-2973-02 од 22. 1. 1973. године не
плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 150 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 1.656,00 динара, полуго-
дишња 3.312,00 динара, годишња
6.624,00 динара

ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 3.312,00 динара, полуго-
дишња 6.624,00 динара, годишња
13.248,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун
број 60801-601-29728 уз обавезну на-
знаку НО „Политика“ ООУР „Прода-
ја“ – претплата на лист „ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	\$ 42,-
СР НЕМАЧКА	ДМ 93,-
ШВЕДСКА	Шкр. 299,-
ФРАНЦУСКА	Ффр. 285,-
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 79,-

Уплате из иностранства слати на де-
визни рачун НО „Политика“ код „ИН-
ВЕСТБАНКЕ“ – Београд, на рачун
број 60811-620-63-257300-00054 уз
обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА
ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

За штампање овог броја Забавника
одговоран: Миливоје Весовић, руко-
водиоца ООУР-а „Дубока штампа“.

отац је седео на орману, који је
пливао, и тако се спасао.

– А шта је било с вама? – упитао
је радознано пијанист.

– Ја сам га, као што рекох, пра-
тио на клавиру.

Неки младић пожалио се писцу
како му иде рђаво, јер отац некако
неће да га разуме нити да му испу-
ни иједну жељу. Таквог неразум-
ног и неувиђавног оца, као што је
његов, нема вероватно нигде на
свету.

– Стрпи се, млади пријатељу –
стишавало га је писац. – Кад сам
имао четрнаест година, мој отац
је био толико глуп да сам га једва
подносно. Када сам ушао у дваде-
сет прву, зачудио сам се колико је
мој отац научио за седам година.

ЦВЕТ, СУНЦОЉУБАЦ – ВОДОХАЛАПЉИВАЦ

Моја другарица и ја бисмо
желели да засадимо каран-
фил али не знамо како се то ради.
Можеш ли да нам помогнеш?

ДРАГАНА И ЛАЗА
Ана Паунова 9
Радовиш

Забавник би да, уз упутство
каже и неку реч о биљци.

Каранфил, латинско име му је

Dianthus, спада међу најстарије га-
јено цвеће. Постоји око 400 врста
али се ваше питање вероватно
односи на гајење оног лепог црве-
ног, белог или розе цвета који се
среће у цвећарама а не мирише:
зову га амерички племенити ка-
ранфил јер га је вишеструким укр-
штањем и селекцијом добио
Американац Сим. Гаји се искључи-
во у стакленицима због посебних
услова које захтева током раста.
Племенити амерички каранфил се
размножава резанцима: то је само
један од разлога што је процес
производње дуг и сложен. Треба
пуно стрпљења и знања да се од
зелене биљнице са 4 листа добије
велики цвет који се виђа по цвећа-
рама.

Овим што смо рекли не бисмо
желели да вас обесхрабимо већ
да вам укажемо да постоје и дру-
ге врсте, много лакше за гајење.
Рецимо, кинески каранфил. Он је
вишегодишња биљка али се у на-
шим климатским условима гаји
као једногодишња. Размножава
се тако што се у марту семе посе-
је у топле леје. Из њега, већ после
неколико дана никне изданак који
након 4 до 5 недеља треба преса-
дити на место које смо одабрали у
башти или у саксију. Овај каран-
фил треба редовно да се залива и
мора да буде на сунчаном месту.

По нашим баштама се најчешће
гаји каранфил који најмање личи

на „прави“ али зато лепо мирише
и цвета у свим бојама. Зовемо га
турски или циц-каранфил. Ова
врста се размножава семеном ко-
је се сеје у јуну у баштенске леје
или цветне сандуке на балконима
или терасама, да би после пре-
зимљавања (зима и снег му не
смитају) цветао у пролеће идуће
године. И циц-каранфил воли сун-
чана места и редовну „порцију“
воде.

П. С. – Пошаљите нам неки пре-
сован цветић ако успете! Срећно!

ЗАБОРАВЉЕНА ИГРА

Много ми се свиђа „Болеро“
па бих волела да објавиш
његове ноте. Интересује ме и ко га
је компоновао?

МАРИЈА СТАНИЧКОВ
Петра Драпшина 11
Сивац

Твоје писмо ће, на жалост, оста-
ти без правог одговора. Ко је ко-
мпонено „Болеро“ који си чула не
знамо из простог разлога, што се
ова шпанска игра јавља у компо-

зицијама и Бетовена и Обера, Ве-
бера, Шопена и Равела. Могуће је
да си чула Шопенов Болеро за
клавир соло опус 19, али исто и
Равелов Болеро за оркестар. Који
је композитор био у питању мис-
лимо да ти неће бити тешко да по-
годиш с обзиром на разлику изме-
ђу клавирског и оркестарског из-
вођења.

Верујемо да ће и тебе, али и
друге наше читаоце, занимати да
је болеро игра коју је око 1780.
увео плесач из Кадиза Себастијан
Церезо. Игра се уз пратњу каста-
њета и певања а изводе га један
или два играча уз живописне ко-
раке и брзе покрете, укључујући
чак и неке фигуре класичног бале-
та, скокове и изненадно заустав-
љање у карактеристичној пози.
Као народна игра болеро је гото-
во заборављен: плеше се још са-
мо у Кастиљи и Андалузији. Са
класичном музиком већ је сасвим
друкчије: мотиве болера користе
још многи композитори.

КОРИСНЕ КЊИГЕ

ПРОГРАМИРАЊЕ ЗА ПОЧЕТАК

Приручник
заснован на два принципа:

СВЕ У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ

1 СВЕ У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ: PZP

- увод у рачунарску логику
- алгоритам и како се прави
- правила програмирања
- BASIC – универзалне наредбе за рад на свим микрорачунарима, са програмима
- упознајте PASCAL, FORTRAN, LISP, APL, LOGO, FORTH, упоређење са BASIC-ом.
- УПРЕДНЕ ТАБЕЛЕ BASIC-а ЗА: SPECTRUM, COMMODORE 64, GALAKSIJU, TRS 80, BBC, МАШИНСКИ ЈЕЗИК – Програмирајте свој COMMODORE, SPECTRUM, APPLE ORIC, BBC, GALAKSIJU
- ГОТОВИ ПРОГРАМИ ЗА: CBM 64 и SPECTRUM.

2 НАЈЛЕВТИНИЈА КЊИГА: PZP

- на 128 страна,
 - 17 x 24 cm,
 - с обзиром на обим и садржај PZP нема такмаца.
- Поручите одмах, платићете кад PZP стигне на вашу адресу.

НАРУЧБЕНИЦА („Политикин забавник“)

Овим неопозиво наручујем _____ примерака књиге ПРОГРАМИРАЊЕ ЗА ПОЧЕТАК, у ауторском издању КОРИСНЕ КЊИГЕ по цени од 1.690 динара за примерак. Књигу ћу платити поузећем.

ПРЕЗИМЕ ИМЕ

УЛИЦА И БРОЈ

МЕСТО и поштански број

Слати на адресу: КОРИСНЕ КЊИГЕ
(за PZP) п.п. 13, 11050 БЕОГРАД

Прочитај, проскитај

ДРВО КОЈЕ ГОВОРИ

Лимуново дрво које „говори“ – или бар указује на то да му је потребна вода – приказали су стручњаци Португалског државног института за пољопривредна истраживања.

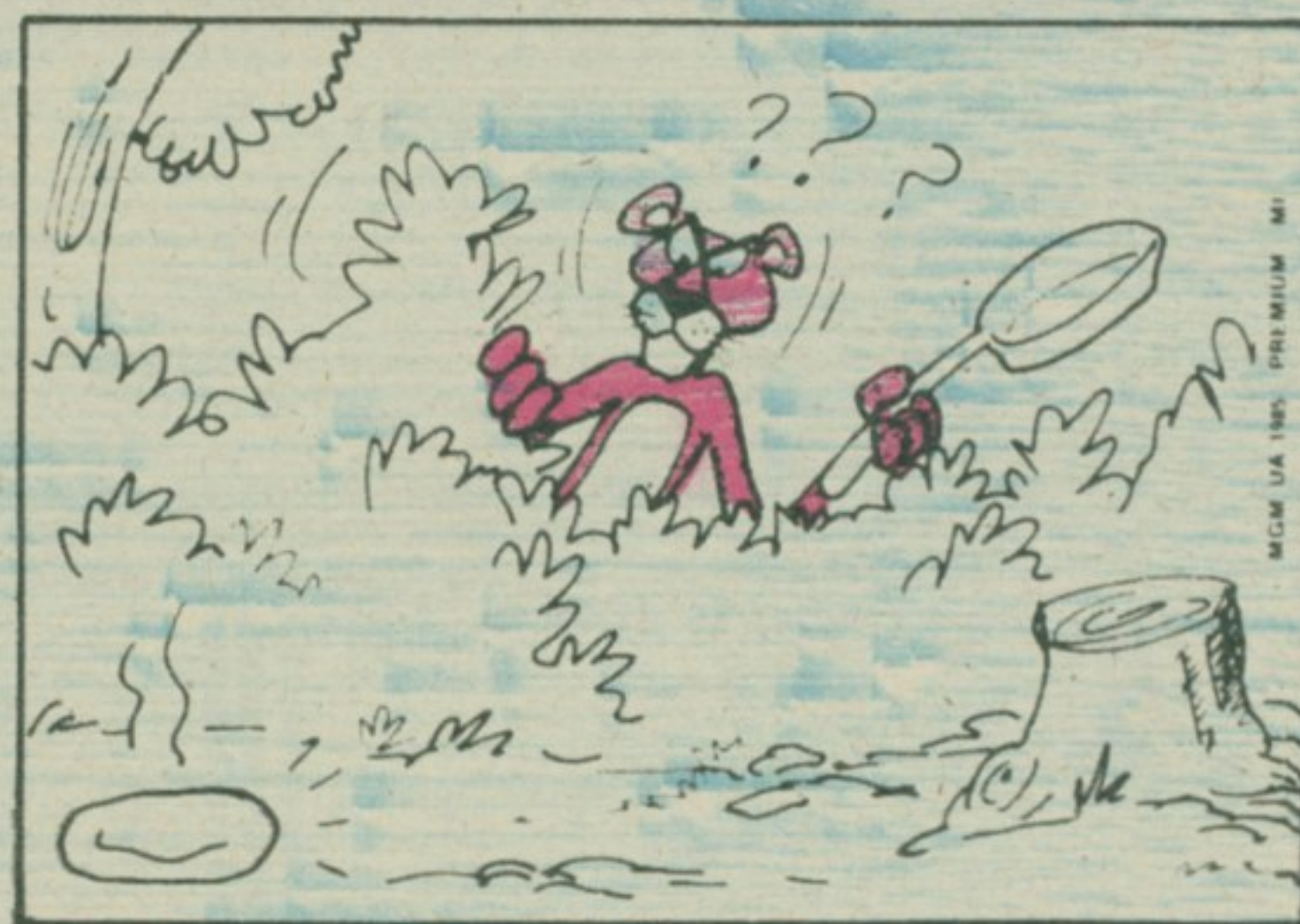
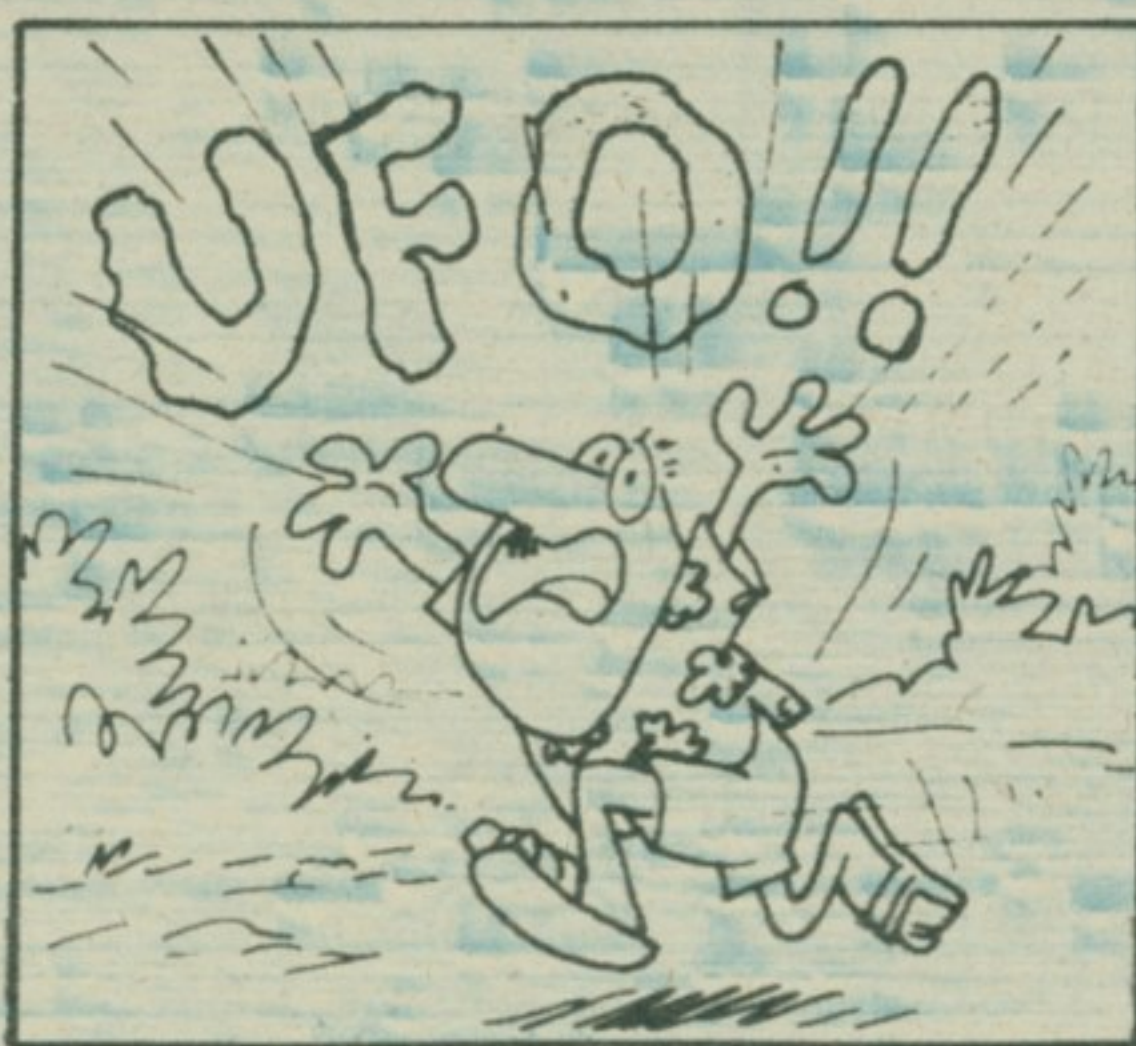
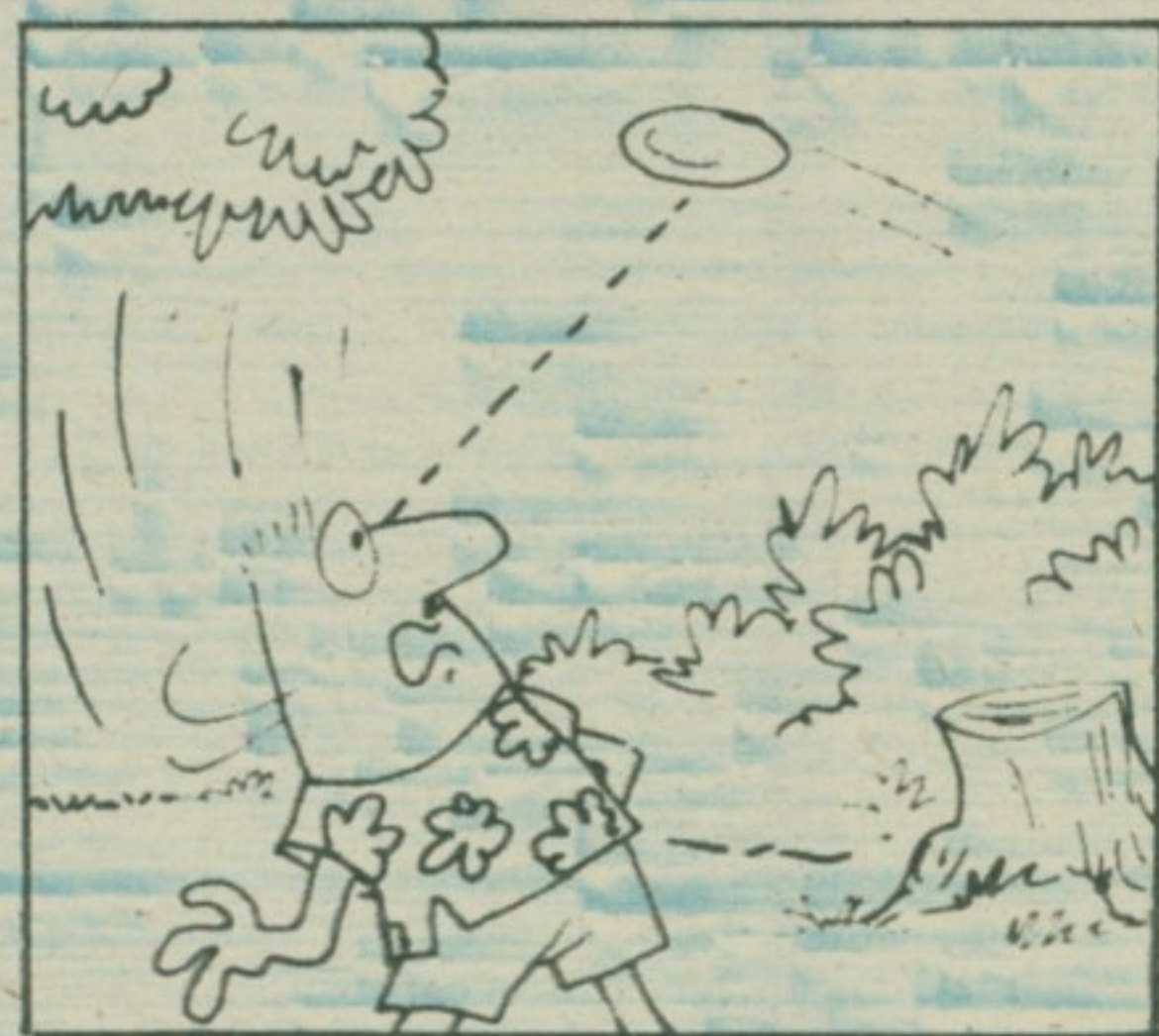
На стабло су прикачени сензори који могу да покрену систем за наводњавање на плантажи лимунова. Кад лимун ожедни, његов се плод мало скуп, што сензор „осети“ захваљујући једном микрочипу који покрене сензор да пусти воду. Тако се наводњавање тачно регулише и вода не троши без потребе.

Илустровао: Димитрије Костић

ПАНТЕР ПАНТА

За 20 празних врећица шаљемо бесплатно албум.
Пожурите – 40 000 албума!

ИВО КУШАНИЋ

КАД САМ ПОШ'О НА САФАРИ...

ЈЕ ЛИ БРЕ, ШТА ТО
ПРОСИПАШ? КАКВА ТИ
ЈЕ ТО ЧАРОЛИЈА?!

ОВО ЈЕ, АКО НИСИ ЗНАО,
„БАНА-БАНА“ ВОДИЦА ЗА
ХВАТАЊЕ БЕЛИХ СЛОНОВА!

ТИ ТАКО МИСЛИШ ДА УХВАТИШ
СЛОНА?! ХА! ХА! ХА! ХА! ХА!
ОСИМ ТОГА, БЕЛИ СЛОНОВИ
УОПШТЕ НЕ ПОСТОЈЕ!

ПА ЗНАШ...

... ДА ТИ
ПРАВО КАЖЕМ... НИЈЕ НИ
ОВО БАШ ПРАВА
„БАНА-БАНА“ ВОДИЦА!

